Programmabegroting Westervoort 2022-2025

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Begroting in een notendop 5
Programma 1 Bestuur 7
1.1 Wat willen we bereiken? 8
1.2 Wat gaan we daarvoor doen? 9
1.3 Wat gaat het ons kosten? 17
1.4 Betrokken verbonden partijen 18
Programma 2 Maatschappij 21
2.1 Wat willen we bereiken? 22
2.2 Wat gaan we daarvoor doen? 26
2.3 Wat gaat het ons kosten? 30
2.4 Betrokken verbonden partijen 31
Programma 3 Omgeving 33
3.1 Wat willen we bereiken? 34
3.2 Wat gaan we daarvoor doen? 38
3.3 Wat gaat het ons kosten? 56
3.4 Betrokken verbonden partijen 57
Algemene Dekkingsmiddelen 59
Herstelplan 63
Speerpunten/amendementen Programmabegroting 2022-2025 65
Beleidsbegroting - Paragrafen 67
Paragraaf 1 Lokale heffingen 68
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 75
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen 83
Paragraaf 4 Financiering 88
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 92
Paragraaf 6 Verbonden partijen 95
Paragraaf 7 Grondbeleid 103
Paragraaf 8 Duurzaamheid 105
Financiële begroting - Baten en Lasten 107
Baten en lasten per programma 2022 108
Mutaties reserves per programma 109
Voorcalculaties in meerjarenperspectief 110
Financiële begroting - Financiële positie 111
Begrotingsrichtlijnen 112
Begrotingsresultaten en maatregelen 113
Financiële begroting - Conclusie 117
Bijlagen 119
Kerngegevens 120
Overzicht van reserves en voorzieningen 121
Vervangingsinvesteringen 130
EMU-saldo 131
Baten en Lasten per Taakveld 2022 132
Overheadkosten 134
Indicatoren 135

Inleiding

Inleiding

De meerjarenbegroting 2022 - 2025 is de laatste begroting van deze bestuursperiode en is daarmee het vertrekpunt van het gemeentebestuur dat na de verkiezingen in maart 2022 aantreedt.

Landelijke ontwikkelingen

Landelijk staan de gemeentelijke financiën onder druk. Dit wordt onder meer bevestigd in de rapporten “Rust, reinheid en regelmaat” van de Raad voor het Openbaar Bestuur en het rapport “Roeien met te korte riemen” dat in opdracht van de provincie Zuid Holland is uitgevoerd. Inmiddels dringt het besef dat gemeenten financieel in zwaar weer zitten bij het rijk door. Voor 2022 heeft dit geleid tot extra rijksmiddelen om de tekorten voor de jeugdzorg op te vangen en/of om op andere beleidsterreinen eerdere bezuigingsmaatregelen indien nodig ongedaan te maken en/of om het voorzieningenniveau op het gewenste minimum te brengen.

Financiële positie

Het financieel herstelplan geeft aan dat het voor de gemeente Westervoort steeds moeilijker wordt om de eindjes aan elkaar te knopen. De gemeente ontvangt al enkele jaren een te lage bijdrage voor de uitvoering van de landelijke taken. Het effect hiervan is dat structureel beleid steeds vaker geheel of gedeeltelijk gefinancierd werd en wordt met incidentele middelen. Het gevolg hiervan is dat de huidige financiële positie van de gemeente vanwege het volledig interen op de algemene reserve zorgelijk is. Toch ligt nu een begroting voor die in lijn is met de voorjaarsnota 2021, die aansluit op het in het voorjaar door de provincie vastgestelde financieel herstelplan en die is aangevuld en/of geactualiseerd naar de huidige ontwikkelingen. De meerjarenbegroting die nu voorligt is in lijn met de doelstellingen van het herstelplan om de financiële huishouding weer gezond te maken. Enerzijds een reëel en structureel evenwicht, anderzijds het in kleine stappen weer aanvullen van de algemene reserve. Ons beeld is dat dit mogelijk is maar de consequentie hiervan is en blijft dat de gemeente Westervoort de eerstvolgende jaren scherp aan de wind zal moeten blijven zeilen om de doelstellingen van het herstelplan te realiseren. Het gevolg hiervan is dat er voor nieuw beleid of nieuwe taken zonder extra financiële middelen geen ruimte is of opnieuw keuzes zullen moeten worden gemaakt. Een euro kun je per slot van rekening maar één keer uitgeven. Het huidige beeld van de herverdeling van het gemeentefonds per 2023 pakt voor de gemeente Westervoort ook nog eens zeer nadelig uit. Deze ontwikkeling is voorzichtigheidshalve verwerkt in deze begroting.

Perspectief

Vanwege de onzekerheden van de landelijke financiële ontwikkelingen, het herstelplan, de komende gemeenteraadsverkiezingen en de eventuele nadelige structurele gevolgen van corona is gekozen voor een beleidsarme begroting binnen de afspraken van het coalitieakkoord. Een zware maar in onze ogen realiseerbare opgaaf voor de gemeente Westervoort. Een begroting met een meerjarig financieel en inhoudelijk perspectief. Waarbij perspectief ook een andere betekenis heeft in de zin van hoop, iets waar onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen in het huidige coronatijdperk enorme behoefte aan hebben. Als gemeentebestuur willen wij dit perspectief bieden door goed voorbereid te zijn op gedwongen ingrijpende keuzes maar ook door op zoek te gaan naar nieuwe uitdagingen en kansen en goede prioritering.

Corona

Het effect van de coronacrisis op de langere termijn voor de economie en samenleving is nog ongewis evenals de hoeveelheid aanvullende steunpakketten van het rijk. Wat we inmiddels wel weten is dat we er als raad, college en organisatie niet alleen voor staan. De veerkracht van onze samenleving is groot en de bereidheid van de inwoners van Westervoort om zich in te zetten blijft onveranderd groot.

Sterk Bestuur

In de voorjaarsnota is aangegeven dat naast het financieel herstelplan de vraag voorligt ‘welke gemeente Westervoort in de toekomst wil zijn’. Het uitwerken van deze missie en visie inclusief een bijbehorende strategie en opgaaf wordt in samenwerking met de raad vanaf 2021 opgepakt. Op het moment van schrijven vindt een intern onderzoek plaats door een onafhankelijk bureau die een analyse uitvoert op nagenoeg alle beleidsvelden, het bestuur en de organisatie en bijbehorende middelen en financiële positie. Zoals gezegd moeten we besturen in onzekerheid maar zullen toch ingrijpende keuzes moeten maken die voelbaar zullen zijn in en voor de Westervoortse samenleving. Het vraagt om een strategie binnen de huidige financiële kaders en het meerjarig aanvullen van de noodzakelijke reserves maar ook een meerjarige strategie die alle aandacht heeft voor de negatieve gevolgen van de crisis. De focus ligt de komende jaren dus op financiële beheersing en het aanvullen van de algemene reserve zodat op de lange termijn Westervoort een sociale, inclusieve en duurzame gemeente blijft waar het goed en prettig wonen is met een huishoudboekje dat financieel op orde is. Deze visie met bijbehorende strategische aanpak zullen wij in samenspraak met de raad verder oppakken en uitwerken.

Begroting in een notendop

BESTUUR Wij zijn een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.	**MAATSCHAPPIJ** Wij leveren een bijdrage aan een vitale samenleving en een leefbare omgeving waardoor onze inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven.	**OMGEVING** In Westervoort is het goed leven en werken. Wij willen een aantrekkelijke werk- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. We creëren ruimte voor gerichte ontwikkelingen en initiatieven.
Speerpunten: • Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen • Aanpak ondermijning • Verbinding tussen zorg en veiligheid • Modernisering van de dienstverlening • Organisatie 1Stroom	**Speerpunten:** • Acties opgave Samen Sterk • Bestuursopdracht Regionale Sociale Dienst • Aanpak laaggeletterdheid en de verbinding met het sociaal domein • Gevolgen Coronacrisis • Inclusieve samenleving	**Speerpunten:** • Revitalisering winkelgebied Westervoort • Een circulaire economie dichterbij brengen • Uitvoeren woonvisie • Uitvoeren woningbouwprogramma • Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030 • Rivierklimaatpark Ijsselpoort • Verdieping haalbaarheidsstudie Westervoort-Noord • Implementatie nieuwe Omgevingswet

Programma 1 Bestuur

1.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij zijn een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.

Toelichting

De gemeente faciliteert inwoners, wijken, ondernemers en organisaties om elkaar te helpen en initiatieven verder te brengen en mogelijk te maken. Hiermee verschuift het accent van ‘zorgen voor’ naar ‘zorgen dat’. De gemeente zorgt er voor dat er een basisniveau is en een vangnet voor hen die er niet zelf of samen uitkomen. Randvoorwaarde is continue bewustwording en bevordering dat de samenleving zelf het initiatief kan en mag nemen. De gemeente stelt zich hierbij regelmatig op als partner en staat daarmee midden in de samenleving. Wat daarnaast bijdraagt is een prettig/positief gevoel van veiligheid in de eigen omgeving. Dit gevoel is er grotendeels al. Wij willen bevorderen dat dit positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers in Westervoort vastgehouden wordt en daar waar nodig verbeterd wordt. Hiervoor dragen we samen de verantwoordelijkheid. Als gemeente versterken we de preventie en pro-activiteit. Op dit moment is nog onduidelijk of en in hoeverre het coronavirus het veiligheidsgevoel van onze inwoners heeft beinvloed.

Het werken aan een veilige gemeente is van oudsher een overheidstaak. Naast beleid en uitvoering op de wettelijke veiligheidstaken zijn ook initiatieven van inwoners van belang. In onze dienstverlening zien we dit ook terug. De behoefte en de vraag van de klant staat centraal als het gaat om de inrichting van de dienstverlening. Dit betekent een integrale benadering van dienstverlening en eenduidige en kwalitatief hoogwaardige klantcontacten.

Hoofddoelen

Wij willen dit bereiken door te werken aan:

A. Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.

B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor bewoners en ondernemers.

C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening.

D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel.

Externe ontwikkelingen

- Diverse wet- & regelgeving, zoals de "Wet Open overheid", de “Wet modernisering elektronisch bestuur”, de “Wet digitale overheid” en het “Besluit digitale toegankelijkheid” nopen tot het voortdurend uitbreiden en vernieuwen van de digitale mogelijkheden en toepassingen voor inwoners. Het is niet de vraag of maar hoe de gemeente hierbij aan moet haken. We zorgen ervoor dat we zoveel mogelijk aanhaken bij landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden.
- Het experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie is een ontwikkeling die vanuit de rijksoverheid en de provincie gestimuleerd wordt. Er worden veel ondersteuningsprogramma's aan gemeenten aangeboden.

1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben bij de hoofddoelen 5 speerpunten geformuleerd, te weten: groene metropoolregio, aanpak ondermijning, verbinding tussen zorg en veiligheid, modernisering van de dienstverlening en organisatie 1Stroom.

A. “Krachtige overheid”: Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.

Cijfer	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners(stree	Bron
relatie inwoner-gemeente	6,3	6,0	6,2	Waar staat je gemeente kw 4 2019 (WSJG)

%(helemaal) mee eens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De gemeente luistert naar de mening van haar inwoners (WSJG 26)	28%	28%	29%	WSJG
De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (WSJG 27)	36%	34%	36%	WSJG
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren (WSJG 28)	34%	33%	37%	WSJG

B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor bewoners en ondernemers.

	Westervoort 2020	Westervoort 2018	streefwaarde	Bron
Veiligheidsbeleving (cijfer op schaal van 1-10)	7,1	7,3	7,3	Veligheidsmonitor. Voor acties zie IVP 2020/2022
Meldingsbereidheid ondermijning	74%	71%	81%	Veligheidsmonitor. Voor acties zie IVP 2020/2/22
Mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente de buurt voldoende betrekt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid	21%	30%	28%	Veligheidsmonitor. Voor acties zie IVP 2020/2022
	Westervoort 2019	**Westervoort 2016**	**Gemeenten <25.000 inwoners (2019)**	

	Westervoort 2020	Westervoort 2018	streefwaarde	Bron
Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	2,7	4,0	2,7	WSJG
Diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners)	1,7	3,0	2,0	WSJG
Vernielingen/misdrijven tegen openbare orde (per 10.000 inwoners)	39,5	53,0	38,5	WSJG
	Westervoort 2020	**Westervoort 2018**		
Aantal gevallen overlast van personen	66	80	60	Politiemonitor. Voor acties zie IVP 2020/2022

Dit zijn de speerpunten:

1.A.1	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Doel	Verbeteren van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem-Nijmegen, in zowel nationaal als internationaal perspectief.
Toelichting	Overleg te voeren gericht op afstemming van beleid op de terreinen wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Daarnaast wordt het Bureau Brussel (EU-lobby) op strategisch-inhoudelijk niveau aangestuurd. De 5 opgaven van de Groene Metropoolregio zijn: • Productieve regio • Verbonden regio • Circulaire regio • Groene Groei regio • Ontspannen regio
Risico's	Beperkt. Het orgaan is een afstemmingsplatform dat geen beslissingen kan nemen voor de afzonderlijke gemeenten. Beleid wordt afgestemd, maar het blijft een zelfstandige gemeentelijke bevoegdheid om het resultaat van de afstemming over te nemen.
Planning	Op 8 december 2020 heeft de besluitvorming plaatsgevonden voor de versterkte Gemeenschappelijke regeling 'Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen'. Tevens is besloten het Gemeenschappelijke orgaan 'Regio Arnhem-Nijmegen' op te heffen. Het proces om de komen tot de nieuwe Gemeenschappelijke regeling heeft een groot deel van 2020 in beslag genomen. In 2021 zal deze Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen verder worden vormgegeven met onder andere een opgavegerichte agenda.

<table>
<tr><th>1.A.1</th><th>Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen</th></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>Bij de financiering van de regionale samenwerking wordt onderscheid gemaakt tussen de bijdrage voor de bestuurlijke en organisatorische basis van de samenwerking, die door alle deelnemende gemeenten wordt betaald naar rato van inwonertal (de basisfinanciering), de financiering per opgave door de gemeenten die aan een opgave deelnemen (de opgavenfinanciering) en de bijdrage aan The Economic Board.

Gedeputeerden van de Provincie Gelderland zijn voornemens om Provinciale Staten te vragen financieel bij te dragen met een bedrag van € 1.200.000, gelijk verdeeld over 2021 en 2022, wanneer de regiogemeenten langjarig instemmen met de nieuwe samenwerking (en de inwonerbijdrage opnemen in de meerjarenprogrammabegroting). Ingestemd is met het beschikbaar stellen van deze verhoogde bijdrage door de gemeente Westervoort.
Wat betekent dit?
In de meerjarenbegroting is tot op heden rekening gehouden met € 0,88 voor de regio Arnhem-Nijmegen. Voor de Stichting The Economic Board is in 2020 besloten geen vergoeding meer toe te kennen. In onderstaand schema is opgenomen wat de kosten de aankomende jaren zijn:

Zie tabel hieronder.
<table>
<tr><td colspan="5">Westervoort</td></tr>
<tr><td>Inwoners (1-1-’20)</td><td colspan="3">15011</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>Gemeente</td><td>Provincie</td><td></td><td>Totaal</td></tr>
<tr><td>2020</td><td>0,88</td><td></td><td></td><td>€ 13.209,68</td></tr>
<tr><td>Nieuwe bijdrage</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>2021</td><td>1,73 (0,88 + 0,85*)</td><td>0,77</td><td>2,50</td><td>€ 25.969,03</td></tr>
<tr><td>2022</td><td>1,73</td><td>0,77</td><td>2,50</td><td>€ 25.969,03</td></tr>
<tr><td>2023-en verder</td><td>2,50</td><td>0,00</td><td>2,50</td><td>€ 37.527,50</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Participatie</td><td>De Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is een samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten en kent als zodanig geen participatie</td></tr>
</table>

1.B.1	Aanpak Ondermijning
Doel	Het voorkomen en terugdringen van ondermijnende criminaliteit.

1.B.1	Aanpak Ondermijning
Toelichting	De aanpak van ondermijning is een speerpunt in ons integraal veiligheidsbeleid. Ondermijning is een nog steeds groeiend probleem en de bestuurlijke aandacht is hoog. Belangrijke onderdelen in onze aanpak zijn het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid onder inwoners, ondernemers en personeel van de gemeente en haar veiligheidspartners, het uitvoeren van integrale controles en het gericht onderzoeken van signalen. De belangrijkste aandachtsgebieden zijn hennep/drugs, mensenhandel, zorgfraude en witwassen. In 2021 is er een weerbaarheidsscan uitgevoerd van onze organisatie. Op basis daarvan is een nieuw Uitvoeringsplan Ondermijning opgesteld. De hiervoor benoemde onderdelen komen daarin terug, waarbij enkele onderdelen extra aandacht zullen krijgen in 2022 en 2023.
Risico's	Ondermijning heeft impact op de maatschappij. Als we als gemeente (samen met de veiligheidspartners) ondermijning onvoldoende aanpakken, bestaat het risico dat het zich als een olievlek door onze gemeente verspreidt. Zeker omdat andere gemeenten hun aanpak ook steeds meer verstevigen.
Planning	Uitvoering conform het vastgestelde beleid en plan van aanpak.
Financiën	Er zijn geen nieuwe financiële consequenties aan dit speerpunt verbonden.
Participatie	Wij stimuleren inwoners en ondernemers om alert te zijn op signalen van ondermijnende criminaliteit en eventuele signalen te melden. Met verschillende doelgroepen gaan we actief in gesprek. Op die manier pakken we samen ondermijning aan.

1.B.2	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Doel	Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur.
Toelichting	Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker, nu de gemeente sinds de decentralisatie in het sociaal domein verantwoordelijk is voor de zorg. Er spelen diverse onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Voorbeelden zijn: de aanpak van personen met verward gedrag, personen die ernstige woonoverlast veroorzaken in hun buurt of jongeren die vanwege een instabiele thuissituatie afglijden naar criminaliteit of radicaliseren. In de loop der tijd zullen zich steeds nieuwe knelpunten en doelgroepen manifesteren. In 2021 zijn belangrijke stappen gezet om zorg en veiligheid beter op elkaar aan te laten sluiten. Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur gaat in 2022 verder en blijft daarom een speerpunt.
Risico's	Zonder goede verbinding tussen zorg en veiligheid dreigen inwoners uiteindelijk tussen wal en schip te vallen; er komt dan geen sluitende aanpak tot stand. Meestal kan dan alleen de politie nog optreden als deze personen strafrechtelijke overtredingen begaan.
Planning	Doorlopend.
Financiën	Vanwege dit speerpunt is sinds 1 mei 2020 - binnen de bestaande formatie voor openbare orde en veiligheid - een medewerker speciaal vrij gemaakt voor Zorg & Veiligheid gerelateerde thema's en het versterken van de interne en externe samenwerking op deze thema's.
Participatie	We informeren onze inwoners over waar zij met vragen en zorgen terecht kunnen zodat de drempels om deze te uiten verlaagd worden. Dit versterkt de vroegtijdige signalering waardoor zorg en hulpverlening snel(ler) opgestart kunnen worden. Een sluitende aanpak voor personen met verward of overlastgevend gedrag komt bij voorkeur tot stand in overleg met de persoon/personen zelf. Helaas werken ze daar niet altijd vrijwillig aan mee. Dan zijn andere trajecten aan de orde.

C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening die aansluit op de behoeften en verwachtingen van onze inwoners.

Dit zijn de speerpunten:

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Doel	Zoveel mogelijk uitbreiden van de digitale dienstverlening en optimaliseren van de digitale toegankelijkheid van gemeentelijke producten en diensten. We stellen daarbij de wensen en behoeften, mogelijkheden en beperkingen van onze inwoners, bedrijven en instellingen centraal.
Toelichting	Bij alle nieuwe keuzes stellen we onszelf de volgende vragen: • Is digitaliseren **zinvol**: wordt het er makkelijker op? • Hoe waarborgen we de **toegankelijkheid**: is alles makkelijk te vinden en te gebruiken, en welke oplossingen bieden we voor mensen die niet goed kunnen meekomen? • Kunnen we samenwerken met anderen: hoe zorgen we dat we **integrale oplossingen** bedenken die aanvullend zijn aan elkaar en waarbij we kunnen aansluiten op landelijke of regionale ontwikkelingen? • Hoe waarborgen we de **flexibiliteit**: sluit de oplossing voldoende aan op de leefwereld van onze inwoners en op veranderingen in de samenleving? • Hoe zorgen we dat informatie **transparant** en **betrouwbaar** is en waarborgen we daarnaast de **privacy** van onze inwoners? Er zijn veel verschillende ict-oplossingen beschikbaar. Dat vraagt om strategische keuzes. De Liemerse i-Visie en i-Strategie bieden handvatten om daarin robuuste en toekomstbestendige keuzes te kunnen maken. We werken daarbij zoveel mogelijk samen in De Liemers. Zoals gezegd, blijven we aandacht houden voor de groep inwoners die niet of minder zelfredzaam is, mensen met een beperking en de groep digibeten en laaggeletterden. We zorgen dat ook voor deze doelgroepen de gemeentelijke producten en diensten toegankelijk zijn, zowel digitaal als analoog. Dat betekent dat we ook blijven investeren in de kwaliteit van het persoonlijk klantcontact.
Risico's	Als we uitgaan van de behoefte van de klant en de inzet van meer e-diensten, dan vraagt dat om een andere inrichting van gemeentelijke processen en werkwijzen. Ook vraagt dit iets anders in houding en gedrag en in kennis en vaardigheden van medewerkers. De maatschappelijke ontwikkelingen gaan vaak sneller dan dat de organisatie bij kan houden. Daarnaast zijn we zuinig met het geld. Vandaar dat het niet altijd lukt om onze plannen waar te maken. In 2020 heeft het AB van 1Stroom de keuze gemaakt om de fysieke openingstijden van het gemeentehuis per 2021 in te perken. Concreet betekent dit dat het gemeentehuis op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag alleen de ochtenden van 8.00-12.00 uur geopend is. De woensdagmiddag houden we beschikbaar om ouders met kinderen tegemoet te komen op de schoolvrije middag.
Planning	Het moderniseren van de dienstverlening is een continu proces. Er is geen moment waarop we "klaar" zijn. Ontwikkelingen gaan soms zo snel dat stilstand achteruitgang betekent. We blijven dus steeds op zoek naar oplossingen om onze dienstverlening op peil te houden. Eind 2021/begin 2022 wordt de gemeentelijke website overgezet naar een nieuw platform. Daarbij krijgt de website een nieuwe look & feel en komen er ook nieuwe technische mogelijkheden om de website nog flexibeler te kunnen inrichten en dus beter te kunnen laten aansluiten op steeds veranderende eisen en wensen. Hierbij zal inclusie een van de thema's zijn.

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Financiën	De meeste investeringen in de technologie die nodig zijn om een goede dienstverlening te kunnen bieden, worden betaald vanuit RID-budgetten. Vooralsnog lijkt de beschikbaarheid van die budgetten voldoende. Als er aanvullende investeringen nodig zijn, dan zal dit in een apart voorstel worden voorgelegd.
Participatie	We hebben een dienstverleningsconcept met als motto “aandacht voor wat nodig is”. Dat wat nodig is, bepalen we in afstemming met onze inwoners, bedrijven en instellingen. Bijvoorbeeld via klantonderzoeken. Daarnaast werken we sinds 2021 met een klantpanel bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de gemeente. We vragen dit klantpanel regelmatig om met ons mee te kijken en hun wensen en behoeften in het contact met de gemeente aan te geven. Ook monitoren we klantgedrag via web-statistieken en de data die we vanuit de verschillende backofficeapplicaties verkrijgen. Zo zorgen we dat we de goede dingen doen en dat we deze ook goed doen.

	Westervoort 2019	Westervoort 2016/2018	Westervoort 2021 (prognose)	Bron
Waardering van klanten voor de kwaliteit van onze dienstverlening - directe dienstverlening - digitale dienstverlening	6,83	6,67 6,65	6,8	Waarstaatjegemeente Burgerpeiling 2019
Aantal producten dat volledig digitaal te verkrijgen is	47	Stand per 31-12-2020: 63	70	Gemeentelijke website Aantal volledig invulbare digitale webformulieren

D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel

Dit zijn de speerpunten:

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Doel	Doorontwikkeling van 1Stroom

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Toelichting	In 2018 is 1Stroom, de ambtelijke werkorganisatie van de gemeenten Duiven en Westervoort, gestart. Op basis van de missie, visie en de besturingsfilosofie is er binnen 1Stroom de afgelopen jaren hard gewerkt aan een goed functionerende organisatie. Nu de organisatie meer dan drie jaar draait, is echter duidelijk geworden dat een aantal punten verbetering behoeven om de stip op de horizon ‘een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving’ te bereiken. Daarom is in 2020-2021 besloten een volgende stap te doen in de ontwikkeling van 1Stroom en is een veranderstrategie gekozen. De kern van deze strategie is de doorontwikkeling van de structuur van de organisatie, waardoor deze beter in staat is de bestaande en waardevolle uitgangspunten in de besturingsfilosofie te versterken. In 2021 is de nieuwe structuur ingericht: een directiestructuur bestaande uit een algemeen directeur en twee adjunct-directeuren/ gemeentesecretarissen en tien afdelingen, elk aangestuurd door een afdelingsmanager. Op basis hiervan wordt de komende tijd verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de cultuur en de ontwikkeling van medewerkers. De leidraad voor deze ontwikkeling is de strategische agenda en het strategische HR-beleid. De belangrijkste lijnen hierin zijn: • We werken vanuit onze missie/visie en kernwaarden • We zetten de juiste mensen op de juiste plek • We geven invulling aan onze veranderende rol in de samenleving • We zijn de partner van de gemeentebesturen bij het realiseren van hun doelen
Risico’s	De risico’s die ervoor zorgen dat we het doel niet bereiken zijn: • Onvoldoende harmonisatie van beleid; als beide besturen niet openstaan voor harmonisatie van beleid, komt er van efficiencyvoordelen en kwaliteitsverhoging weinig terecht • Te snel resultaten willen zien; een te grote bezuiniging die snel gehaald moet worden leidt tot problemen; de organisatie heeft tijd nodig om de voordelen van de fusie tot uiting te laten komen • Onvoldoende aansluiting van de organisatie bij een of beide colleges • In het bestuurlijk-ambtelijk samenspel in het algemeen en in het dagelijks bestuur van 1Stroom in het bijzonder, zullen de hieruit voortkomende aandachtspunten regelmatig aan de orde komen. • Het niet tijdig realiseren van de vijf k's. Daar komt bij een risico als gevolg van een besluit van het AB van 1Stroom, om gelet op de moeilijke financiële situatie waarin beide gemeenten zitten, een pakket aan besparingsmaatregelen door te voeren in de begroting 1Stroom 2021-2024. In totaal lopen de besparingsmaatregelen op tot ruim € 732.000 in 2024.
Planning	Zowel de uitvoering van de strategische agenda, als het omgaan met de factoren zoals genoemd onder de risico’s is een continu proces. En een proces waarin een ieder telkens weer open moet staan voor interne en externe ontwikkelingen. Zo kunnen weer impulsen aan de ontwikkeling van de organisatie gegeven worden.
Financiën	De bij de fusie door de gemeenteraden vastgestelde taakstelling voor 1Stroom is verwerkt in de begroting 2022. Voor 2022 is dat een netto besparing van € 600.000. In de meerjarenbegroting 1Stroom 2021-2024 is daar bovenop een besparingspakket doorgevoerd dat oploopt tot € 732.000 in 2024.

% (helemaal) mee eens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente doet wat ze zegt	32%	30%	31%	WSJG

1.3 Wat gaat het ons kosten?

Kosten programma Bestuur

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	7.962	8.495	8.897	8.919	9.396	9.510
Baten	29.392	29.675	31.748	31.151	31.184	31.342
Saldo voor bestemming	21.430	21.180	22.851	22.232	21.888	21.832
Mutaties reserves	0	0	-200	-400	-500	-500
Saldo na bestemming	**21.430**	**21.180**	**22.651**	**21.832**	**21.388**	**21.332**

Bedragen x € 1.000

Speerpunten/bezuinigingen/amendementen programma Bestuur

Nieuwe activiteiten	2022	2023	2024	2025
Gevolgen speerpunten:				
Geen activiteiten met financiele consequenties				
Amendementen:				
Geen activiteiten met financiele consequenties				
Verwerkt in de voorcalculaties				

Bedragen in €

1.4 Betrokken verbonden partijen

	Samenwerking de Liemers
Doel	Het vergroten van de gemeentelijke slagkracht (met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid) door bundeling van ambtelijke expertise op strategisch, tactisch en operationeel niveau met als resultaat verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Taak	Verrichten van beleidsvoorbereidende en uitvoerende taken met betrekking tot sociale dienst, ict en inkoop.
Beleidsrisico's	Beleidsbepaling -daar waar mogelijk op elkaar afgestemd- blijft bij de individuele gemeenten en de uitvoering en ontwikkeling van het beleid wordt door de samenwerking opgepakt. Afstemming in deze is georganiseerd middels periodieke overleggen op verschillende niveaus.
Onze inzet in 2022	Voor de RID is de gezamenlijk opgestelde I-visie en I-strategie richtinggevend. De visie en strategie geven richting aan de vraag hoe we informatisering in zullen gaan zetten om de lokale ambities te realiseren. Het effect vertaalt zich in: • verbeteren/optimaliseren van onze dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en ketenpartners • goed kunnen uitvoeren van onze wettelijke taken • inkleuring kunnen geven aan lokale bestuurlijke ambities • efficiënte bedrijfsvoering De inspanningen op het gebied van Werk en Inkomen zijn erop gericht om inwoners zo actief mogelijk te laten deelnemen aan de samenleving.

	1Stroom
Doel	De ambtelijke fusie moet ertoe leiden dat de organisatie: • Robuuster wordt (minder **kwetsbaar**). • Voldoende flexibel kan zijn om twee zelfstandige gemeenten te bedienen en om mee te bewegen met veranderende taken en rollen van de overheid (**kracht**). • Optimale dienstverlening biedt aan inwoners, organisaties en bedrijven alsook aan de raden en colleges (**kwaliteit**). • Interessante loopbaanperspectieven biedt aan medewerkers en door zijn robuustheid in staat is om strategische kansen te benutten (**kansen).** • Niet duurder en zo mogelijk goedkoper is dan de twee huidige organisaties gezamenlijk (**kosten**). Op basis van raadsbesluit juli 2016 geconcretiseerd tot een netto besparing van uiteindelijk € 600.000 in 2021.
Taak	Verrichten van beleidsvoorbereidende en uitvoerende taken voor de gemeenten Duiven en Westervoort.
Beleidsrisico's	Beleidsbepaling – daar waar mogelijk op elkaar afgestemd – blijft bij de individuele gemeenten en de uitvoering en ontwikkeling van het beleid wordt door 1Stroom opgepakt. Afstemming in deze is georganiseerd middels periodieke overleggen op bestuurlijk niveau.

Onze inzet in 2022	In 2021 is de nieuwe structuur ingericht: een directiestructuur bestaande uit een algemeen directeur en twee adjunct-directeuren/gemeentesecretarissen en tien afdelingen, elk aangestuurd door een afdelingsmanager. Op basis hiervan wordt de komende periode verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de cultuur en de ontwikkeling van medewerkers. De leidraad voor deze ontwikkeling is de strategische agenda en het strategische HR-beleid. De belangrijkste lijnen hierin zijn: • We werken vanuit onze missie/visie en kernwaarden • We zetten de juiste mensen op de juiste plek • We geven invulling aan onze veranderende rol in de samenleving • We zijn de partner van de gemeentebesturen bij het realiseren van hun doelen.

	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)
Doel	Behartigen van de belangen van de deelnemers op de terreinen van brandweerzorg, ambulancezorg, publieke gezondheid, geneeskundige hulpverlening, crisisbeheersing en gemeenschappelijke meldkamer.
Taak	In stand houden van een brandweer, in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie bij rampen (GHOR), voorzien in de meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel, het inventariseren van en adviseren over risico's, voorbereiden op de bestrijding van branden, het organiseren van de crisisbeheersing, het bevorderen van medisch milieukundige zorg, het bevorderen van technische hygiënezorg, het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen, het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders, taken op het gebied van jeugdgezondheidszorg en ouderengezondheidszorg en algemene infectieziektenbestrijding.
Beleidsrisico's	Er is regelmatig bestuurlijk en ambtelijk overleg waarbij de financiele en beleidsrisico's in beeld worden gebracht. Uitgangspunt is een beleidsarme begroting.
Onze inzet in 2022	Samen met VGGM zorgen we ervoor dat de brandweer- en gezondheidstaken goed worden uitgevoerd in onze gemeente en dat we voorbereid zijn op mogelijke crisissituaties.

	Streekarchief
Doel	Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers ten aanzien van het beheer van hun archiefbescheiden conform de Archiefwet.
Taak	Beheren en toezicht houden op de overgedragen en niet overgedragen archiefbescheiden van de deelnemers. Adviseren over de archiefbewaarplaatsen en het verstrekken van informatie over de archiefbescheiden.
Beleidsrisico's	Niet van toepassing.
Onze inzet in 2022	• Het Streekarchivariaat werkt aan een toekomstvisie waarin de ambitie voor de toekomst wordt geformuleerd. Daarnaast is van belang dat de dienstverlening en de wettelijke taken van het Streekarchief op voldoende niveau moeten blijven en aansluiten op de ambities van de gemeenten • Het opzetten van een volwaardig e-depot, • Het voldoen aan de (nieuwe) wetgeving rondom AVG, privacy en auteursrechten. • Het maken en onderhouden van een volwaardige website en een beeldbank voor het hele werkgebied. • Het opzetten van een kenniscentrum voor de Liemers. • Het beheren en beschikbaar stellen, zowel intern (ambtelijke organisatie) als extern (bezoekers) van de overgedragen archieven.

	Euregio
Doel	Grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen in Nederland en Duitsland bevorderen.
Taak	Grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers ondersteunen en coördineren. De Euregio voert hiertoe projecten uit. Zij vraagt aan en ontvangt financiële middelen van derden. Zij adviseert de deelnemers bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.
Beleidsrisico's	De Euregio voert nauwelijks eigen beleid.
Onze inzet in 2022	Waar nodig wordt de Euregio ingeschakeld bij de uitvoering van beleid.

Programma 2 Maatschappij

2.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij leveren een bijdrage aan een vitale samenleving en een leefbare omgeving waardoor onze inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven.

Dit doen wij vanuit de overtuiging dat inwoners van de gemeente Westervoort een betekenisvol en veerkrachtig leven kunnen leiden. Dat we, waar nodig, handvatten aanreiken gericht op zelfredzaamheid, elkaar ondersteunen en participatie. De leefwereld en omgeving van inwoners staat hierbij centraal, zodat we - waar nodig - de juiste en passende ondersteuning bieden.

Toelichting

Inclusieve samenleving (speerpunt)

Samen zetten we ons in voor een inclusieve samenleving. Iedereen draagt bij en iedereen kan deelnemen. Jong, oud, man, vrouw, met of zonder beperking en met verschillende culturen en achtergronden. Je draagt bij naar eigen kunnen en krijgt hulp waar nodig. Zo hoort iedereen erbij, ben je nuttig en krijg je waardering. Dit vergroot het welzijn en de gezondheid van mensen. De kracht van de samenleving en de mogelijkheden van inwoners zijn het uitgangspunt. Inwoners worden actief betrokken bij het zoeken naar oplossingen die passend zijn. Wanneer nodig helpen wij door deze mogelijkheden te vergroten met de inzet van effectieve en efficiente passende zorg en ondersteuning.

Voor kwetsbare inwoners die niet zelf de regie over hun leven kunnen voeren en ook niet volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen zoeken wij samen met hen naar op maat gemaakte oplossingen. Deze bestaan uit voorliggende voorzieningen en uit zo nodig specialistische zorg. Vanuit de transformatie is de inzet om juist deze voorliggende voorzieningen te versterken en optimaal te benutten. De kwetsbare inwoner kan hierdoor zo prettig en zinvol mogelijk leven.

De basisvoorzieningen worden onder anderen gevormd door mogelijkheden voor sport, recreatie, kunst, cultuur, educatie, onderwijs en gezondheidszorg. Voor alle inwoners van Westervoort dragen deze voorzieningen voor een belangrijk deel bij aan zinvolle vrijetijdsbesteding, ontplooiing, ontwikkeling en positieve gezondheid. De basisvoorzieningen maken ook mogelijk dat de inwoners zelfstandig de regie over het eigen leven kunnen voeren en deel kunnen nemen aan de samenleving. Goede basisvoorzieningen moeten ook voorkomen dat zo min mogelijk een beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen. Ondanks alle financiële problemen zal zo goed mogelijk worden geprobeerd de basisvoorzieningen in stand te houden en, waar mogelijk, te versterken waardoor het goed en prettig leven is in Westervoort.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- De basis op orde
- Meedoen naar vermogen
- Zelfredzaamheid naar vermogen

Externe ontwikkelingen

In de externe ontwikkelingen wordt beschreven welke ontwikkelingen we zien en welke invloed deze ontwikkelingen mogelijk hebben op de samenleving in Westervoort.

Toekomstvisie en transformatie agenda Samen Sterk

In 2020 is de toekomstvisie en transformatie agenda vastgesteld. In het document Samen Sterk zijn acties opgenomen die handen en voeten geven aan de activiteiten die worden ondernomen om een bijdrage te leveren aan de inclusieve samenleving. Door de decentralisaties is meer lokaal maatwerk mogelijk. Samen met de lokale samenleving zoeken we naar andere, betaalbare oplossingen om binnen de gestelde financiële kaders diensten te bieden. Tegelijkertijd zijn we door de sturing vanuit het landelijke beleid als overheid soms gebonden aan regels en budgetten die tegengesteld werken aan de uitdaging die voor ons ligt. Het abonnementstarief binnen de WMO

bijvoorbeeld, helpt niet in het stimuleren van de zelfredzaamheid en de vele verwijzers binnen de Jeugdwet maken grip op de toegekende zorg lastig. In 2021 wordt volop gewerkt aan de acties die zijn beschreven. De verwachting is dat deze acties in 2022 zullen worden voortgezet. Om het belang hiervan te benadrukken zullen de speerpunten van het nieuwe beleid in 2022 hieraan gewijd zijn.

Corona (speerpunt)

Ondanks alle onzekerheden die Corona met zich mee bracht bleken de maatschappelijke instellingen en verenigingen een sterke “fundering” van de samenleving tijdens de Lock down. Hier kunnen we trots op zijn. Door de coronamaatregelen werd de fysieke hulpverlening tot een minimum beperkt. De lichamelijke verzorging en huishoudelijke ondersteuning gingen zoveel mogelijk door, maar voor de andere vormen van begeleiding, coaching en ondersteuning werden andere oplossingen gevonden, zoals: telefonisch contact, beeldbellen, inzetten en gebruikmaken van bestaande hulpverleningssites, Whatsappen, wandelcoaching, dagbesteding op afstand, in plaats van dagbesteding op locatie, huisbezoeken afleggen en het inzetten van vrijwilligers via wehelpen.nl. Deze creatieve manieren van ondersteuning willen we graag vast houden en in de toekomst verder gebruiken. Dit doen we door in overleg de samenwerking en dialoog tussen inwoners en deze partijen te stimuleren, te faciliteren en initiatieven te ondersteunen. Wij verleggen steeds meer de focus van professionele zorg naar voorliggende algemene voorzieningen.

Op dit moment is nog onvoldoende aan te geven welke gevolgen Corona heeft voor de inzet van zorg en ondersteuning. De verwachting is wel dat zich veel problemen gaan voordoen. Er wordt, onder andere door zorgverleners in de eerste lijn, geconstateerd dat er een groep inwoners is, die na Corona te hebben doorgemaakt, langdurig met klachten blijft kampen. Dit is de zogenaamde Long Covid. Wat dit gaat betekenen voor inzet van ondersteuning vanuit de gemeente is nog niet te zeggen. Het kan dus zo zijn dat we een beroep gaan doen op de compensatiegelden die wij hiervoor ontvangen als gemeente.

Ook op de arbeidsmarkt zien we de invloed van Corona terug. Beroepen waar het eind 2020 lastig is om werk in te vinden zijn onder andere administratief-financiële beroepen (zoals administratief medewerkers), beroepen in de cultuursector (zoals bibliotheekmedewerkers) en beroepen in de dienstverlening, evenementen en reizen (zoals horecamedewerkers). Het aantal jongeren was hierin naar verhouding oververtegenwoordigd. Zij verloren aan het begin van de coronacrisis vaker hun baan dan de oudere leeftijdsgroepen. Dit komt door twee factoren die elkaar versterkten. Zo zijn de horeca en de detailhandel twee snel en sterk getroffen sectoren, waarin relatief veel jongeren werken.

Tegelijkertijd zijn er ook nog kansrijke beroepen waar meer vraag dan aanbod is, zoals hogere ICT-beroepen (zoals softwareontwikkelaars en netwerkspecialisten), zorgberoepen (zoals verpleegkundigen en verzorgenden IG), veel technische beroepen (zoals elektriciens, machinemonteurs en elektrotechnisch ingenieurs), maar bijvoorbeeld ook vrachtwagenchauffeurs. Wat voor de langere termijn belangrijk is, is dat de coronacrisis bestaande ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een impuls geeft. Bedrijven reorganiseren om productiever te worden en voeren robotisering en automatisering versneld in. Ook thuiswerken zal veel vaker voorkomen om kosten van reizen en kantoorhuur te besparen.

Beschermd wonen

Er zijn afspraken gemaakt tussen VNG en het Ministerie van VWS over de decentralisatie van beschermd wonen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. De ontwikkeling van het objectieve verdeelmodel zal in 10 jaar tijd verlopen van historisch verdeeld over de centrumgemeenten naar objectief verdeeld over alle gemeenten. De invoeringsdatum is verschoven van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Gemeenten zijn verplicht om gedurende het ingroei pad van 10 jaar regionaal samen te werken. Het is nog niet duidelijk of de Maatschappelijke opvang op termijn ook wordt gedecentraliseerd naar alle gemeenten. Voorlopig blijft de gemeente Arnhem de centrumgemeente voor dit onderdeel. De gemeenten in de regio Gelderland-Midden werken samen in het programma ‘Samen aan Zet’ aan de regionale transformatie van

Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. 2022 staat in het teken van het maken van praktische werkafspraken binnen de regio om 1 januari 2023 ook in de uitvoering samen te werken op het gebied van beschermd thuis.

Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet 2022

Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht. De wetswijziging moet de uitvoering van het woonplaatsbeginsel makkelijker en eenduidiger maken. Ook moeten de administratieve lasten erdoor verminderen. Tot 2022 was het niet altijd snel duidelijk welke gemeente verantwoordelijk is tijdens een lopend hulpverleningstraject. Tijdens een hulpverleningstraject zijn er soms meerdere mutaties in de woonplaats van een kind.

De aanpassing van het woonplaatsbeginsel houdt in dat wordt aangesloten bij de inschrijving van de jeugdige zelf in de Basisregistratie Personen (BRP). Hierbij worden de volgende 2 situaties onderscheiden:

- Jeugdhulp zonder verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP staat ingeschreven is verantwoordelijk
- Jeugdhulp met verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP stond ingeschreven voorafgaand aan de verhuizing naar de verblijfsplek is en blijft verantwoordelijk.

Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet. De oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie. Deze wijziging van het woonplaatsbeginsel betekent dat, vanaf datum inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel de nieuwe instroom beoordeeld dient te worden aan de hand van bovenstaand nieuwe woonplaatsbeginsel. Ook de migratiegroep, de zittende populatie van jeugdigen die nu en op datum inwerkingtreding van de wet jeugdhulp ontvangen uit hoofde van de Jeugdwet, valt onder de Wet wijziging woonplaatsbeginsel. Deze groep moet dus opnieuw beoordeeld worden. Na het eerste kwartaal van 2022 zal duidelijk zijn of en op welke wijze dit in financiële zin gevolgen heeft voor onze gemeente.

Ontwikkeling tarieven Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

In het rapport ‘Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd’ van de Inspectie Gezondheidszorg en jeugd (november 2019) komen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren. Die worden ook in Gelderland herkend. De organisaties die met veiligheid en bescherming te maken hebben en de jeugdhulpregio’s in Gelderland (G7) hebben met elkaar een agenda opgesteld met concrete actiepunten, om de bescherming van jeugdigen te verbeteren: de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming (GVJB). Het is de bedoeling om per ingang van 1 januari 2022 uniforme producten, tarieven en contracten te hebben gerealiseerd met daarbij gedeelde afspraken over processen, aanpak en samenwerking. De besluitvorming hierover is in september 2021 afgerond. De tarieven voor de Gecertificeerde Instellingen in onze regio worden met ingang van 1 januari 2022 met 4% verhoogd. Daar staan afspraken tegenover die moeten leiden tot een afname van het aantal beschermingsmaatregelen (o.a. Onder Toezicht Stelling en Voogdij) en van de kosten voor de inzet van specialistische jeugdzorg. De nieuwe contracten voor de jeugdbescherming 2022 worden in het najaar 2021 aanbesteed en ingeregeld. We kunnen nu nog niet aangeven hoe groot deze gevolgen zullen zijn op de totale uitgaven voor jeugdzorg in 2022.

Ontwikkeling tarieven Groepsbegeleiding WMO

Op regionale schaal van MGR / InkoopSDCG heeft discussie plaatsgevonden over de hoogte van de tarieven Groepsbegeleiding WMO. Naar aanleiding van die discussie zijn de tarieven in de loop van 2021 voor dit product verhoogd. Deze tariefsverhoging voor Groepsbegeleiding WMO zal er toe leiden dat de voorgestelde bezuinigingen op WMO maatwerkvoorzieningen in het herstelplan minder hoog zullen zijn dan in het plan is aangegeven. Om de voorgestelde bezuiniging toch zoveel mogelijk te behalen indiceert de gemeente Westervoort de dagbesteding nu niet meer op basis van dagdelen maar op basis van aanwezigheidsuren.

Nieuwe wet inburgering

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. Deze nieuwe wet betekent een taakverzwaring voor de gemeente ten opzichte van de taken onder het huidige stelsel. In het huidige stelsel is de gemeente verantwoordelijk voor het regelen van huisvesting, werk & inkomen en maatschappelijke begeleiding. Waar nodig regelt zij extra ondersteuning in het voorliggende veld of in de reguliere zorg. Onder de nieuwe wet krijgt de gemeente er taken bij. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de gehele keten van brede intake en opstellen participatieplan (PIP), aanbod leerroutes tot en met het behalen van de inburgering en handhaving wanneer nodig. Daarnaast dient de gemeente statushouders zes maanden financieel te ontzorgen door betaling van aantal vaste lasten uit de uitkering met daarnaast ondersteuning naar financiële zelfredzaamheid. De inzet is dat de kosten binnen het te ontvangen budget vallen van de rijksoverheid.

Doelgroepenvervoer

De kosten in het doelgroepenvervoer laten de laatste jaren een stijging zien. Daarom heeft het college ingestemd met het verder uitwerken van het Plan van aanpak maatregelen doelgroepenvervoer. Daarin zijn een aantal maatregelen opgenomen die voor besluitvorming zijn voorgelegd aan de Raad zoals de wijzigingen in de Verordening Maatschappelijke ondersteuning (juni 2021) en nog voorgelegd gaan worden zoals Verordening Leerlingenvervoer. De verwachte financiële gevolgen van alle maatregelen zijn reeds meegenomen in het Herstelplan. Mochten maatregelen niet doorgevoerd kunnen worden dan heeft dit direct consequenties voor de verwachte kosten van het doelgroepenvervoer. Bij het implementeren wordt rekening gehouden met het leveren van maatwerk.

Ontwikkelingen Scalabor SW-bedrijf

Er zal onderhandeld gaan worden tussen de deelnemende gemeenten en Scalabor over de voortzetting van het contract vanaf 2023. Aandachtspunt hierbij zal zijn dat als gevolg van de afnemende populatie bij een gelijkblijvend service- en ondersteuningsniveau, een meerprijs per deelnemende inwoner voor gestegen kosten zal moeten worden betaald.

2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunten

Naast al ingezet beleid worden speerpunten beschreven. Dit betreft onderwerpen waar extra aandacht of inzet voor wordt gevraagd.

Hoofddoel: De basis op orde

Dit zijn de speerpunten:

2.1	Acties opgave Samen Sterk
Doel	Uitvoering geven aan de, in Samen Sterk opgenomen, transformatie agenda.
toelichting	Met het vaststellen van de notitie Samen Sterk is ook de transformatie-agenda voor de jaren 2021 en 2022 vastgesteld. Welke acties gaan we in deze jaren in gang zetten en afronden is daarmee door de gemeenteraad vastgesteld. Het college streeft ernaar met deze agenda grip te krijgen op het sociaal domein en de uitgaven in dat domein en wil door de onderverdeling in drie ontwikkellijnen (innovatie, preventie en inkoop en regie) werken aan verbeteringen. De acties die opgenomen zijn in Samen Sterk vallen onder dit speerpunt. Conform de afspraken die met de raad gemaakt zijn wordt de raad regelmatig bijgepraat en geïnformeerd over de voortgang.
Risico's	Wijzigingen in Rijksbeleid zijn een risico. Doelen kunnen soms alleen bereikt worden door investeringen te doen terwijl de opbrengst niet altijd vooraf is vast te stellen.
Planning	Begin 2021 is gestart met het oppakken van de acties. We streven ernaar de acties afgerond te hebben in de loop van 2022.
Financiën	Zoals in Samen Sterk is opgenomen, is meer grip en beheersing van de uitgaven één van de doelstellingen. We sturen daarom op acties die het volgende opleveren: 1 betere zorg en dienstverlening 2 preventieve voorzieningen 3 beperkingen van de uitgaven
Participatie	Bij het vormgeven van de acties in dit speerpunt worden inwoners gevraagd input te leveren op, voor hen, relevant onderwerpen. De participatieraad wordt eveneens meegenomen in de vormgeving van dit speerpunt.

Onderstaande indicatoren zijn overgenomen uit het document Samen Sterk. Dit zijn de indicatoren waar op gerapporteerd zal worden in de P&C cyclus en de kwartaalrapportages. Het betreft de indicatoren die horen bij de acties die beschreven staan in Samen Sterk en hun streefwaarden.

Indicator	Waar te vinden?	Hoe vaak?	startwaarde	Streefwaarde
Aantal uren huishoudelijke ondersteuning per inwoner	Central Station (CS)	1 x per jaar	2019: 3,07 uur	2,5 uur gemiddeld
Tevredenheid over huishoudelijke ondersteuning	Client ervaringsonderzoek	1 x per jaar	2019: 86%	85%
Aantal maatwerkvoorzieningen dagbesteding	CS	Per kwar	Stand 31-12-19: 59	Daling van 5% aantal voorzieningen WMO
Gebruik doelgroepenvervoer dagbesteding	Rapportages BVO DRAN/CS	1 x per jaar	Stand 31-12-19: 43	Daling van 3% aantal cliënten

Gebruik voorliggende voorzieningen dagbesteding binnen eigen gemeente	Aanbieders en welzijnsstichting	1 x per jaar	2021	Toename van 5% aantal cliënten
Aantal individuele voorzieningen jeugdhulp	CS	Per kwar	Stand 31-12-19: 641	Daling van 3% aantal voorzieningen
Aantal contacten SOJGGZ	Rapportage SOJGGZ	1 x per jaar	2021	Blijft gelijk
Aantal voorliggende voorzieningen (op basis van subsidies)	Jaarlijkse rapportage aanbieders voorliggende voorzieningen	1 x per jaar	2021	Toename aantal cliënten
Aantal ingezette ervaringsdeskundigen	Jaarlijkse rapportage aanbieders	1 x per jaar	2021	Toename
Gebruik dagbesteding ouderen vanaf 67 jaar	CS	1 x per jaar	Stand op 31-12-19: 33	Daling van 10% aantal voorzieningen
Eenzaamheidsscore	Waarstaatjegemeente.nl	1 x per jaar	2016: 43,8%	verbetering
Gebruik terrein gebonden verblijf	CS	1 x per jaar	Aantal voorzi. in 2019: 6	Daling van 15% aantal voorzieningen
Verblijfsduur terrein gebonden verblijf	CS	1 x per jaar	2019: 389 dagen	verkorting
Aantal begeleidingstrajecten aanleren opvoedingsvaardigheden bij ouders	Rapportage aanbieders	1 x per jaar	2021	Toename aantal trajecten
Aantal leerlingen met risico op onderwijsachterstand	Waarstaatjegemeente.nl	1 x per jaar	2017: 15%	Daling naar 10%
Aantal plaatsen VVE	Subsidiebeschikkingen	1 x per jaar	2020: 30	Blijft gelijk
Looptijd inzet individuele voorzieningen	CS	1 x per jaar	2021	Daling van 3% gemiddelde looptijd
Score kwaliteit van zorg	Client ervaringsonderzoek	1 x per jaar	2019: 74%	Tevredenheid 75%
Score kwaliteit van de hulpverleners	Client ervaringsonderzoek	1 x per jaar	2019: 83%	Tevredenheid blijft gelijk

Tijdigheid berichtenverkeer	CS	1 x per jaar	2021	95% van berichten is tijdig

Hoofddoel: Meedoen naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.2	Bestuursopdracht Regionale Sociale Dienst (RSD) 2022-2023
Doel	Met de bestuursopdracht willen we investeren in onze inwoners. Dit omdat we het belangrijk vinden en omdat het nodig is. We willen onze inwoners naar werk brengen en als dit niet mogelijk is anderszins laten participeren in de Liemerse samenleving.
Toelichting	De gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben de RSD in 2018 een opdracht gegeven om meer mensen naar werk te laten uitstromen, meer doelgroepen te bedienen en te sturen op vooraf geformuleerde doelstellingen. Deze opdracht loopt van 1 januari 2019 tot 1 juli 2021. Nu de huidige opdracht ten einde loopt, is er in de raadsvergadering van 22 juni 2021 een bestuursopdracht aan uw raad voorgelegd. *Waarom een bestuursopdracht?* • Met de bestuursopdracht willen we investeren in onze inwoners. Dit omdat we het belangrijk vinden en omdat het nodig is. We willen onze inwoners naar werk brengen en als dit niet mogelijk is anderszins laten participeren in de Liemerse samenleving. Meedoen verhoogt het welbevinden van inwoners en geeft eigenwaarde en zelfvertrouwen. • We willen mensen perspectief bieden en voorkomen dat mensen in een slechte maatschappelijke positie terecht komen. De huidige economische omstandigheden (Covid-19 crisis) vraagt dit ook van ons. We willen investeren in de RSD zodat de organisatie in staat is om deze maatschappelijke opgave te verwezenlijken. Naast de maatschappelijke effecten levert het ook geld op. We verstrekken immers minder uitkeringen. En we constateren uit de evaluatie Businesscase dat deze aanpak werkt. • We gaan de bestuursopdracht aan voor de duur van 2,5 jaar, maken hierover prestatieafspraken, evalueren en sturen, indien nodig, tussentijds bij. *Bestuursopdracht voor de RSD* Bij het opstellen van de bestuursopdracht is uitgegaan van de bevindingen en aanbevelingen uit de evaluatie, klanttevredenheidsonderzoeken en de huidige economische omstandigheden. De opdracht die we de RSD mee willen geven voor de komende jaren is het voortzetten van de huidige opdracht, met een extra focus. Blijf de focus leggen op mensen met perspectief op werk. Geef extra aandacht aan mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking en aan jongeren tot 27 jaar.Geef de begeleiding van zorgklanten (trede 1 en 2a) een structureel karakter.Focus bij de besteding van de extra middelen van Rijk en provincie op de uitvoering en de resultaten voor de Liemerse inwoners. Investeer hiervoor in de samenwerking binnen de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland.Benut de verkregen positie als netwerkorganisatie voor de realisering van de bestuurlijke opdracht.Blijf binnen de financiële kaders.

Risico's	Gedurende de looptijd van de bestaande opdracht is een pandemie uitgebroken. Deze is van grote invloed op de economie en de arbeidsmarkt. Door de maatregelen om Covid-19 in te dammen, zijn veel ondernemers hard geraakt. Het Rijk heeft daarom diverse regelingen opgezet om de ondernemers te ondersteunen. De RSD voert een aantal van deze regelingen uit. De RSD heeft in korte tijd de regeling uitgewerkt naar de uitvoeringspraktijk, zodat ondernemers direct geholpen konden worden. Niemand weet precies hoelang deze Covid-19 crisis nog duurt en welke maatregelen nog nodig zijn. De maatregelen hebben een directe link met een opleving of dip in de economie. Het is daarom moeilijk om te voorspellen wat de arbeidsmarkt en het bijstandsbestand in de komende jaren gaan doen.
Planning	1 juli 2021 t/m 31 december 2023: Bestuursopdracht RSD
Financiën	
Participatie:	De Cliëntenraad van de RSD is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van deze bestuursopdracht.

Hoofddoel: Zelfredzaamheid naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.3	**Aanpak laaggeletterdheid en de verbinding met het sociaal domein**
Doel	Verbinding van de aanpak laaggeletterdheid met de uitvoering van de Participatiewet en schuldhulpverlening.
Toelichting	Uit onderzoek blijkt dat 14% van de inwoners van de gemeente Westervoort laaggeletterd is. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde van 12% en ruim boven het gemiddelde van 7% in de regio Midden-Gelderland. Laaggeletterdheid gaat niet alleen over lezen, schrijven en rekenen, maar ook over digitale vaardigheden. In het regionaal programma volwasseneducatie en aanpak laaggeletterdheid 2021-2024 is opgenomen dat we met onze aanpak willen bereiken dat inwoners basisvaardigheden beheersen om beter mee te kunnen doen in de samenleving. We willen vooral meer inzetten op het bereiken van laaggeletterden met Nederlands als moedertaal (NT1), omdat deze doelgroep door schaamte een hogere drempel ervaart om, bijvoorbeeld, een traject te volgen. Door een verbinding te maken met het sociaal domein bereiken we de NT1 doelgroep beter. We willen hiermee beginnen door afspraken te maken over de signalering van laaggeletterdheid door de consulenten Werk & Inkomen (RSD), schuldhulpverlening en bijzondere bijstand en over de verwijzing van inwoners naar het educatieaanbod.
Risico's	De bewustwording van laaggeletterdheid en de nut en noodzaak van de aanpak daarvan komt onvoldoende tot stand, waardoor we de doelgroep niet/minder goed bereiken.
Planning	In 2021 zijn we aan de slag gegaan met een plan van aanpak om deze verbinding te leggen. Dit plan willen we vervolgens implementeren in 2022.
Financiën	De uitvoering van dit speerpunt gebeurt budgettair neutraal.
Participatie	We gaan als gemeente, met ondersteuning van Stichting Lezen en Schrijven, aan de slag met de RSD, de collega's van schuldhulpverlening en bijzondere bijstand, maar ook het Liemers Taalhuis waar partijen als de bibliotheek (taalhuiscoördinator), Mikado en ROC Rijn IJssel samenwerken.

2.3 Wat gaat het ons kosten?

Kosten programma Maatschappij

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten	30.138	26.098	26.041	25.726	25.297	25.194
Baten	8.392	5.977	5.865	5.865	5.515	5.515
Saldo voor bestemming	-21.746	-20.121	-20.176	-19.861	-19.782	-19.679
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	**-21.746**	**-20.121**	**-20.176**	**-19.861**	**-19.782**	**-19.679**

Bedragen x € 1.000

Amendementen programma Maatschappij

Nieuwe activiteiten	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Amendementen:				
Essentaksterfte	-533	-533	-533	-533
Groenrenovaties	-533	-533	-533	-533
Verwerkt in de voorcalculaties				

Bedragen in €

2.4 Betrokken verbonden partijen

	Bedrijfsvoeringsorganisatie doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen
Doel	De DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers.
Taak	De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer.
Beleidsrisico's	Het risico is van financiële aard, als de beoogde efficiencyvoordelen niet worden behaald of als meerdere gemeenten uit deze regio vervoersstromen gaan onttrekken aan deze regeling.
Onze inzet in 2022	Het goed organiseren van passend vervoer voor verschillende doelgroepen.

	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland
Doel	Het vormgeven van regionale samenwerking in het sociale domein in de vorm van drie samenwerkingsmodules: 1. Inkoop: op de gebieden Jeugd en Wmo zodat gemeenten effectief, efficiënt en in samenhang de taken waarin zij willen samenwerken kunnen uitvoeren. 2. Onderwijszaken: Het vormgeven van een intergemeentelijke samenwerking op de gebieden volwasseneducatie, leerplicht en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). 3. Werkgeversservicepunt: werkgevers te ondersteunen bij hun personeelsvoorziening, in het bijzonder door vacatures te vervullen met kandidaten uit omschreven doelgroepen. 4. Het werkgeverschap Sw: Doel is om het (formeel) werkgeverschap zoals dat is gedefinieerd in de regeling vorm te geven voor de ruim 2.000 SW medewerkers die sinds 1 januari 2019 een aanstelling hebben bij de MGR.
Taak	• Het inrichten en uitvoeren van de aanbesteding van regionale zorg. De inkoop en contractering van bovenregionale jeugdzorg. • Het zorgdragen voor een adequate uitvoering van de Leerplichtwet en coördinatie volwasseneneducatie. • Het plaatsen bij werkgevers van werkzoekenden uit omschreven doelgroepen • Vorm en inhoud geven aan het werkgeverschap voor SW medewerkers.
Beleidsrisico's	• Doordat de organisatie een eigen begroting heeft en eigen besluiten kan nemen, kunnen wij achteraf met de gevolgen van deze besluiten worden geconfronteerd. • Er is een vaste verdeling van kosten op basis van het inwoneraantal per gemeente • Er is een verschil in de verdeelsleutel van de module Werkgeverschap SW, door verschil in uitstroom van SW medewerkers . Dit kan gevolgen hebben voor de bijdrage aan deze module.

Onze inzet in 2022	• De intergemeentelijke samenwerking vormgeven op de gebieden Jeugdhulp, Wmo en activerend werk. • De intergemeentelijke samenwerking vormgeven op de gebieden volwasseneducatie, leerplicht en RMC. • De intergemeentelijke samenwerking vormgeven op het gebied van de ondersteuning van werkgevers bij hun personeelsvoorziening. • De intergemeentelijke samenwerking vormgeven op het gebied van het formele werkgeverschap SW.

VGGM zie programma 1

Programma 3 Omgeving

3.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

In Westervoort is het goed leven en werken. Wij willen een aantrekkelijke werk- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. We creëren ruimte voor gerichte ontwikkelingen en initiatieven.

Toelichting

We willen de bestaande economische structuur behouden en versterken op zowel de bedrijventerreinen als in de winkelgebieden. Hiermee zijn we in staat te zorgen voor behoud en uitbreiding van de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau. Voor een goed ondernemings- en vestigingsklimaat zijn duurzaamheid en bereikbaarheid van Westervoort belangrijke randvoorwaarden.

Wij willen een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving in onze gemeente. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond. De nadruk ligt op behoud en verbetering van de bestaande kwaliteit van de leefomgeving en het daarbij passende voorzieningenniveau, het benutten van bestaande (natuur-)waarden en een (aanvullend) woonaanbod dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoefte.

Wij stimuleren en faciliteren en zijn hiervoor uitnodigend naar bewoners, ondernemers en bedrijven, bezoekers en andere partners in vele samenwerkingsverbanden binnen en buiten Westervoort. Wij verbinden en doen mee. Wij zijn ons bewust van bestaande waarden, kwaliteiten en potenties van Westervoort. Wij zorgen er samen voor dat deze evenwichtig worden benut óf worden beschermd.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- Het versterken van goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.
- Het implementeren van nieuwe wetgeving die op ons afkomt.

Externe ontwikkelingen

Verdere economische groei

Nog voordat de coronacrisis uitbrak was ook in Westervoort de voorspoedige economische ontwikkeling merkbaar. Het werkloosheidspercentage is gedaald tot 2,9 %. Op onze bedrijventerreinen en ook die van onze naaste buurgemeente Duiven is weer volop nieuwe bedrijvigheid zichtbaar. Het bevestigt het belang van de Liemerse economie voor de regio Arnhem Nijmegen. Verwacht mag worden dat door de geplande verbreding van de A12, de verlenging van de A15 en de in gang gezette energietransitie de economische positie van de Liemers nog kan verbeteren. Dat biedt ook perspectief voor verdere uitvoering van het gemeentelijk economisch kader voor het centrumgebied en omgeving, en de verdere ontwikkeling van het Ambacht. Ook Westervoort participeert in de uitvoering van de recent vastgestelde Liemerse Economische Visie en de oprichting van de Liemerse Ambassade.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Op 11 februari 2019 heeft de provincie Gelderland een concept-‘Ruimtelijke Uitwerking’ van het RPW voor inspraak gepubliceerd.

Daarin is concreter aangeven welke delen van bedrijventerreinen op ‘voorzienbaar’ worden gesteld met het oog om deze eventueel vanaf 2021 weg te bestemmen. De gezamenlijk optrekkende colleges van de Liemerse gemeenten hebben daartegen een kritische zienswijze bij Gedeputeerde Staten ingediend, daarbij verwijzend naar de aantrekkende economie en de concrete belangstelling van het bedrijfsleven. In de zomer van 2019 leek het er nog op dat de koers van ‘wegbestemmen’ vervolgd zou worden. Echter, eind 2019 is geconstateerd dat de

feitelijke uitgifte van kavels erg voorspoedig verloopt. Tegelijkertijd zijn nieuwe vraag-prognoses uitgevoerd- uitgaande van het CBS-scenario van jaarlijks 1,5% groei. Inmiddels hebben alle EZ-bestuurders van de regio en de EZ-gedeputeerde van de provincie geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van een overschot aan bedrijventerreinen. Daarentegen wordt zelfs behoefte gezien aan nieuwe ontwikkeling van ca. 90 netto ha bedrijventerrein in de regio Arnhem Nijmegen. Kortom, er is voldoende aanleiding om het huidige RPW in 2020 te gaan herzien en het laten vervallen van de schrapopgave.

Richting circulaire economie en duurzaamheid

In 2018 is een start gemaakt met het gemeentelijke programma Circulaire Economie.
Het programma circulaire economie bestaat uit drie programmalijnen: Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulariteit (grondstoffentransitie).

Voor de programmalijn Energietransitie hebben we de ambitie (energieneutraal in 2050) vastgelegd in lijn met het Klimaatakkoord en de inmiddels vastgestelde Klimaatwet. Met de inwerkingtreding van de Klimaatwet zijn lokale ambities verworden tot wettelijke taken.

De programmalijn Klimaatadaptatie bestaat uit de grote opgave om de kwetsbaarheid als gevolg van klimaatverandering te verminderen met als doelstelling: Klimaatbestendig en water robuust in 2050. Deze plicht is vastgelegd in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

De zogenaamde stresstest is afgerond en de risico's voor wat betreft de thema's verdroging, wateroverlast, waterveiligheid en hittestress zijn inzichtelijk. Ook de klimaatdialoog (voorheen 'risicodialoog'), met zowel inwoners, veiligheidsregio, bedrijven en andere stakeholders, is afgerond. In aansluiting op het amendement klimaatadaptatie wordt nu invulling gegeven aan verdieping en het vervolg van de uitvoeringsagenda. Voor verdere besluitvorming komen we bij u raad terug.

Dit gehele proces wordt voor 50% gefinancierd door het Rijk. De overige 50% wordt gedekt uit het gemeentelijk Watertakenplan.

De programmalijn Circulariteit sluit vooralsnog aan op de doelstelling van het Grondstoffen akkoord: Grondstoffentransitie en reststromenverwaarding waarbij uiterlijk in 2050 grondstoffen efficiënt moeten worden ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor zover er nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op duurzame wijze gewonnen en wordt verdere aantasting van de leefomgeving en de gezondheid voorkomen.
Willen we in Nederland de beoogde CO2 reductie halen dan kan dat alleen bereikt worden als we ook de grondstoffentransitie realiseren (bijdrage in CO2 reductie obv meest recente onderzoeken bedraagt 50+%). De ambitie voor Westervoort is nog niet vastgesteld. De planning is om deze eind 2021 vast te stellen.

We kunnen de ambities voor alle drie programmalijnen alleen realiseren met grote inzet en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Om hen actief te betrekken is communicatie & participatie in het 'hart' van het programma geplaatst. Hiertoe is een Communicatiestrategie, het beeldmerk en platform 'Samen1Nergie' en een Participatie strategie ontwikkeld. Daarnaast werken we met ondernemersverenigingen samen om te komen tot een gedragen aanpak richting bedrijven(terreinen), bereiden we samen met de klankbordgroep en juniorklankbordgroep nieuw beleid voor en halen we nieuwe ideeën op en hebben we een stap gezet richting verenigingen en maatschappelijke organisaties.

De opgaven hebben een bovenlokaal karakter. Daarom werken we als gemeente samen met de Liemerse gemeenten, Waterschap Rijn en IJssel, Liander, de provincie Gelderland en de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen. Onze Groene Metropool Regio (regio Arnhem-Nijmegen) profileert zich als circulaire regio. De samenwerking met andere gemeenten uit de regio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland in de Regionale Energiestrategie (RES) en de Regionale Strategie Warmte (RSW)is niet vrijblijvend en vraagt veel inzet om onze positie goed te borgen.

De opgaven kenmerken zich door een grote mate van integraliteit. In bijvoorbeeld de Woondeal komen circulaire ontwerpen en materiaalgebruik als belangrijke voorwaarde terug.

De woningmarkt
De woningmarkt staat onder druk. De woningbehoefte, inclusief het actuele woningtekort, is dermate groot dat een tempoversnelling in productie nodig is. Dit geldt voor de gehele woningmarktregio. Het tekort in de subregio Arnhem is groter dan in de subregio Liemers maar door de nauwe verwevenheid binnen de regionale woningmarkt zijn er de nodige subregiogrens overschrijdende verhuisbewegingen: mensen die vanuit Arnhem naar Westervoort of Duiven verhuizen. Dit vraagt naast subregionale afstemming over woningbouw ook regionale afstemming.

Het zwaartepunt voor de korte termijn ligt op het zorgen voor voldoende nieuwbouw om in te spelen op de acute woningvraag. Dit vraagt om een tempoversnelling in de woningbouw. In de Woondeal en de subregionale woonagenda's is vanuit de gemeenten en provincie een versnellingsambitie opgenomen voor de eerste jaren om het actuele woningtekort in te lopen. Tegelijkertijd is op (langere) termijn sprake van onzekerheden rond woningbouwplanning: bijvoorbeeld ten aanzien van conjunctuur, bereikbaarheid van de regio (A15) en ontwikkelingen buiten de regio (bijvoorbeeld in Utrecht). Deze onzekerheden vragen een vinger aan de pols (op basis van monitoring) en daarmee een flexibele adaptieve programmering gericht op te realiseren plannen.

Het accent voor de aanvullende woonbehoefte ligt vanwege demografische ontwikkelingen voornamelijk op één- en tweepersoonshuishoudens. Dit zijn ander type woningen dan de huidige eengezinswoningen en vraagt vanwege de doelgroep voornamelijk om betaalbare (nieuwbouw)woningen. In de eerste plaats streven we naar inbreiding. Gelet op het actuele tekort aan woningen in onze gemeente en de woningmarktregio is het nu niet meer de vraag of we een uitbreidingslocatie nodig hebben. We hebben gelet op de actuele woonbehoefte zowel de inbreidingslocaties als een uitbreidingslocatie nodig. Dit uiteraard in nauwe verbinding en afstemming met de subregio Liemers binnen de woningmarkt Arnhem. Daarbij houden we oog voor de kansen die het transformeren van bestaand vastgoed in onze woonkernen naar woningen biedt.

De opgave voor de gemeente blijft nog steeds: de juiste woning, voor de juiste doelgroep op de juiste plaats.

Naar een nieuwe Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. De beoogde invoering is op dit moment 1 juli 2022. Deze omvangrijke stelselwijziging met geheel andere planologische instrumenten, procedures, werkwijze en ict, vraagt ook om een andere rol van de overheid en van partners. Deze transitie en de tijdige voorbereiding daarop is een stevige opgave en raken meerdere domeinen binnen het fysieke domein en de organisatie 1Stroom. Deze ontwikkeling wordt samen met Duiven opgepakt. In 2017 is koersdocument "Implementatie Omgevingswet" en het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld, op basis waarvan de implementatie verder wordt voorbereid en uitgevoerd. Voor 2020 staan de volgende zaken centraal: omgevingsvisie, verordening fysieke leefomgeving en vergunningverlening (VFL), aansluiting op het digitale stelsel omgevingswet (DSO), werkproces omgevingsvergunning inclusief het vooroverleg en het omgevingsplan van rechtswege en het ontwikkelen van participatiebeleid. Dit bouwen doen wij niet alleen, maar samen met onze partners, waarbij participatie, integraal werken en zaken mogelijk maken, centraal staan.

Vermindering Legesinkomsten vanwege invoering Wet kwaliteitsborging

Op 14 mei 2019 is in de Eerste Kamer de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen aangenomen. De bedoeling is dat deze wet op 1 juli 2022 gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt. Op grond van de Wkb is straks voor het technische aspect van een bouwwerk geen omgevingsvergunning meer noodzakelijk. Hiervoor in de plaats komt een meldingsplicht. Een eigenaar is dan zelf verantwoordelijk om aan te tonen dat een bouwwerk voldoet aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012. De gemeente is hierin dan niet meer het bevoegde gezag om te toetsen en toe te zien op de naleving van deze voorschriften in de vergunning- en realisatiefase. Hiervoor in de plaats komt een stelsel van private kwaliteitsborging. De invoering van deze wet heeft o.a. invloed op de legesinkomsten van de gemeente. Omdat voor bepaalde bouwwerken

geen toets bouwbesluit meer uitgevoerd hoeft te worden (deze bouwwerken worden gevolgklasse 1 genoemd) door de gemeente kunnen hiervoor ook geen leges meer geheven worden. Daarnaast zal het aantal vergunningvrije bouwwerken toenemen. Ook hierop kunnen geen leges meer in rekening gebracht worden.

Uit een uitgevoerde scan op de effecten van de inwerkingtreding Wkb is voor Westervoort en Duiven samen blijkt dat zo'n €100.000 (afname Westervoort €16.000,- afname Duiven € 84.000,-) aan derving van legesinkomsten vanwege deze invoering te verwachten is. Deze afname in derving ziet met name op in te zetten uren vergunningverlening en toezicht op deze taken. Echter, de invoering brengt weer een nieuwe taak met zich mee zoals het beoordelen van de meldingen die bij de gemeente ingediend worden voor de gevolgklasse 1 bouwwerken. Op dit moment is nog onduidelijke of deze uren doorberekend kunnen worden in de leges.

Ontwikkelingen in het beheer van de openbare ruimte

De openbare ruimte staat onder druk. Met bestaande middelen is het niet mogelijk al het beheer en onderhoud in de openbare ruimte uit te voeren conform vastgestelde beheerniveaus. Daarover is de gemeenteraad op 7 december 2020 geinformeerd op basis van het rapport "Basis in Beeld". De gemeenteraad heeft toen de opdracht meegegeven om binnen het totale budget dat nu beschikbaar is voor het onderhoud van de openbare ruimte oplossingen te vinden. Deze oplossing wordt nu gevonden in het verlagen van alle onderhoudsniveaus naar C-niveau. De besparing die dat oplevert dekt de tekorten binnen het reguliere onderhoud.

Daarnaast is uit de weginspectie van 2021 gebleken dat de kwaliteit van de verhardingen hard achteruit gaat. Tijdens deze inspectie is geconstateerd dat 131.693 m2 verhardingen, schades hebben die onder het minimale C-niveau liggen. De totatele kosten voor herstel zijn berekend op € 2.216.102. Achterstallig onderhoud zorgt voor functieverlies, kapitaalvernietiging, juridische aansprakelijkheid en sociale onveiligheid en moet zo snel mogelijk worden opgelost. We kiezen ervoor om de achterstand binnen 5 jaar weg te werken. Over de financiële vertaling meer onder Beleidsbegroting, paragraaf 3, Onderhoud Kapitaalgoederen.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Het versterken van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.

Dit zijn de speerpunten:

3.A.1	Revitalisering winkelgebied Westervoort
Doel	Westervoort wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers en de economische ontwikkeling in het winkelgebied stimuleren. Dit zorgt voor (het behoud van) werkgelegenheid en houdt het voorzieningenniveau voor inwoners in stand.
Toelichting	In 2021 is de Centrumvisie Westervoort opgesteld. Samen met de grote stakeholders, eigenaar winkelcentrum, de supermarkten winkeliersvereniging en vertegenwoordigers van de Dorpstraat hebben we een centrumvisie voor Westervoort opgesteld. Deze visie bevat een ruimtelijk-functionele voorkeursvariant en een alternatieve variant indien de voorkeursvariant niet haalbaar blijkt. De varianten leiden tot een vitaal en toekomstbestendig centrum. De uitvoering van de visie moet een centrum met minder leegstand worden, waar bewoners zich thuis voelen, bezoekers welkom zijn en ondernemers een goede boterham kunnen (blijven) verdienen. In 2021 wordt de centrumvisie ter vaststelling aangeboden aan de Raad. Na het vaststellen van de centrumvisie wordt er een nadere uitwerking van het vervolgproces en een plan van aanpak opgesteld, waarin o.a. de optie van bestemmingsplanwijziging en voorzienbaarheid is meegenomen. Voordat er gestart kan worden met de uitvoering van de visie, zullen eerst deze vervolgstappen voorgelegd worden aan uw raad. De realisatie van het toekomstbeeld is een meerjarig traject waarin de eigenaar en winkeliers/ ondernemers gezamenlijk de varianten moeten uitwerken. Uitvoering van plannen, die een bestemmingsplanwijziging behoeven zullen niet voor 2023 plaatsvinden. Wanneer een variant ontwikkeld gaat worden en de gemeente een bijdrage daarin wil leveren, bijvoorbeeld door te investeren in de openbare ruimte, wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd om een krediet beschikbaar te stellen.
Risico's	De gemeente is qua medewerking en in de tijd gezien afhankelijk van derden. Denk hierbij aan vastgoedeigenaren, ondernemers binnen de winkelgebieden en afdelingen binnen 1Stroom zoals Ruimtelijke Ontwikkeling, Vergunningen Toezicht en handhaving en Realisatie en Beheer. Gelet op de doorgevoerde bezuinigingen o.a. op de budgetten voor 'bedrijvigheid' en 'wijziging bestemmingsplannen', zullen ambities mogelijk moeten worden bijgesteld.
Planning	Medio 2021 ter vaststelling de centrumvisie voorleggen aan het college en vervolgens de gemeenteraad (2e en 3e kwartaal 2021). Na vaststelling centrumvisie; opstellen van een nadere uitwerking van het vervolgproces en een plan van aanpak, waarin o.a. de opties van bestemmingsplanwijziging en voorzienbaarheid is meegenomen. Dit vervolgens voorleggen en terugkoppelen aan uw raad.
Financiën	Na het opstellen van een plan van aanpak voor de verdere uitwerking van het vervolgproces, kan in 2021 mogelijk gestart worden met aanpassing / wijzing van het bestemmingsplan. De mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan ten behoeve van het creëren van voorzienbaarheid, kan grotendeels worden bekostigd uit het inmiddels beschikbare budget (2021) van € 25.000. In afwachting van het plan van aanpak en het vervolgproces, kunnen we voor 2022 nog geen inschatting geven over de benodigde middelen.
Participatie	De ruimtelijke visie komt participatief met bedrijven, winkeliers en inwoners tot stand. Ook bij de verdere uitwerking zal bekeken worden waar welke participatie kan plaatsvinden.

Indicatoren	Een door de gemeenteraad vastgestelde Centrumvisie Westervoort. Een opgesteld Plan van aanpak voor het vervolgproces met inzicht in benodigde middelen. Zo mogelijk een gewijzigd en in procedure gebracht bestemmingsplan voor het centrumgebied teneinde ‘voorzienbaarheid’ te creëren

3.A.2	**Een circulaire economie dichterbij brengen**
Doel	1) Het verduurzamen van de lokale economie, verstevigen van het vestigingsklimaat van Westervoort en het bereiken van 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een CO2 neutrale elektriciteitsvoorziening. 2) Het voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit o.a. de Klimaatwet, Grondstoffenakkoord en Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
Toelichting	In 2018 is een start gemaakt met het gemeentelijke programma Circulaire Economie. Het programma circulaire economie bestaat uit drie programmalijnen: Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulariteit (grondstoffentransitie). Voor de programmalijn Energietransitie hebben we de ambities (23% energieneutraal in 2023, 41% energieneutraal in 2030 en 100% energieneutraal in 2050) vastgelegd in lijn met het Klimaatakkoord en de inmiddels vastgestelde Klimaatwet. De uitwerking van de programmalijnen Circulariteit en Klimaatadaptatie (uitwerking amendement) worden later dit jaar aan u voorgelegd. De opgave in het kader van de energietransitie is groot; zo zal er een mix van maatregelen nodig zijn om de doelstellingen te behalen: 54% energie besparen, 7.000 woningequivalenten additioneel aansluiten op stadverwarming of een ander alternatief voor aardgas. Tot slot moet er grootschalige duurzame opwek van elektra door middel van wind/zon gerealiseerd worden. Reeds lopende activiteiten eerder genoemde samenwerkingen zetten we voort bijvoorbeeld energieloket in combinatie met energiecoaches, collectieve inkoop, transitievisie warmte, opstellen/uitwerken Regionale Energie Strategie en opstellen/uitwerken laadinfrabeleid. Ook doen we actief mee in een regionale aanpak, de zogeheten ‘Regionale Routekaart Arnhem-Nijmegen’. Uitgangspunt van deze samenwerking op regionale schaal is: wat lokaal kan gebeurt lokaal, wat regionaal moet gebeurt gezamenlijk.

Risico's	Ondanks gemeentelijke participatie is een risico dat samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijs en overheid onvoldoende van de grond komt en er onvoldoende stappen gezet worden richting een circulaire economie. Voor het behoud en versterking van draagvlak voor maatregelen en acties is consistente communicatie van belang. Zo hebben we de afgelopen jaren gezien dat met name landelijke ontwikkelingen enorme impact hebben op draagvlak en de afkalving hiervan. Daarnaast is er een risico dat er financiële druk ontstaat door het uitblijven van structurele middelen van het Rijk aan gemeenten en daardoor, onvoldoende continuïteit hebben op gemaakte afspraken, inzet op beleid, initiatieven en/of allianties, waardoor kansen of allianties verloren gaan. Tot slot is zogenaamde netcongestie inmiddels een issue. Het hoogspanningsnet van Tennet is in onder andere Gelderland dusdanig overbelast dat nieuwe projecten met betrekking tot opwek van zon-/windenergie, met grootverbruikaansluiting, vooralsnog on-hold moeten worden gezet. Met name bij bedrijven (zon op dak) kan dit impact hebben op hun plannen om hun vastgoed te verduurzamen. **Klimaatwet en gevolgen voor gemeente** Inmiddels is het onderzoek door de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) 'Uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord voor decentrale overheden in 2022 – 2030' afgerond en is het advies van het ROB 'Van Parijs naar Praktijk, bekostiging en besturing van de decentrale uitvoering van het klimaatakkoord' bekend. Het ROB concludeert dat er 28 nieuwe of (sterk) geïntensiveerde taken voor gemeenten zijn in het kader van de energietransitie en dat kleine gemeenten, voor de invulling van hun rol 8-9 (extra) fte nodig hebben en dat er daarnaast substantiële materiele kosten zijn, vooral voor technisch onderzoek. Het ROB adviseert het Rijk om gemeenten hier structureel voor te compenseren. Het is echter niet de verwachting dat een demissionair kabinet hier een beslissing over zal nemen.
Planning	De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate, stevige aandacht vragen. Ambitiedocumenten en onderliggende programmeringen moeten meer concrete activiteiten geven voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050. Aandachtspunt hierbij is dat externe ontwikkelingen regelmatig leiden tot bijsturing van planningen. Dit vereist flexibiliteit in de programmering.
Financiën	Voor de uitvoering van de programmalijn Energietransitie heeft uw raad in totaal en structureel circa € 110.000 procesgeld beschikbaar gesteld (excl. Bedrijfsvoeringskosten). Gelet op de resultaten van het onderzoek van de Raad voor Openbaar Bestuur en de ervaring die we inmiddels zelf hebben opgedaan, verwachten wij dat dit niet voldoende zal zijn om onze doelstellingen te behalen. Een structurele bijdrage vanuit het Rijk is dan ook absoluut noodzakelijk. Voor de uitvoering van de programmalijn Circulariteit zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar. Kosten worden op projectniveau gedekt, zoals dat bijvoorbeeld is gebeurd in het kader van de aanbesteding groenbeheer. Voor de uitvoering van de programmalijn Klimaatadaptatie is € 36.300 ter beschikking gesteld om uiteindelijk te komen tot een uitvoeringsprogramma. Deze kosten worden gedekt uit het Watertakenplan.
Participatie	De hele transitieopgave heeft dermate ingrijpende gevolgen voor bewoners en bedrijven dat op gezette momenten voortdurende betrokkenheid van partijen wenselijk is, al dan niet op verschillende terreinen en deelonderwerpen. Het participatieniveau is vooral gericht op het vinden en creëren van de samenwerking en/of het ondersteunen van initiatieven vanuit en met het bedrijfsleven, de samenleving, bewoners en wijk- en dorpsraden. Hiervoor is inmiddels een participatieplan opgesteld.

	Monitoring Vanuit de projectorganisatie RES wordt een monitoringssysteem opgezet. Dit systeem moet ook toepasbaar zijn voor het monitoren van de voortgang in individuele gemeenten. *Jeugd en jongeren* In 2022 willen we extra aandacht besteden aan bewustwording/gedragsverandering bij jeugd en jongeren op de basis- en middelbare scholen. Dit doen we door een spel- en doe- en denk-les aan te bieden over duurzaamheid. Hierbij wordt het ontwikkelde Doeboek Duurzaamheid ingezet. Mogelijk doen we ook voor de 4e keer mee met de junior energiecoach. *Energiecoaches* Een energiecoach is een vrijwilliger die ondersteuning biedt aan inwoners die hun woning willen verduurzamen en niet goed weten waar ze moeten beginnen. De coaches hebben beschikking over een warmtecamera die inzicht geeft in warmtelekken in de woning en energiemonitors om inwoners inzicht te geven in hun energieverbruik. Er zijn 20 energiecoaches actief, die geboekt kunnen worden via de afsprakenwebsite. Dit zijn er voldoende om de vraag te bedienen. In 2021 en 2022 blijven we de energiecoaches bijscholen en willen we minimaal 50 huisbezoeken per jaar afleggen en/ of energieadviezen geven.

B. Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.

3.B.1	Uitvoeren Woonvisie
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluiten aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.
Toelichting	Een actievere en proactieve houding vanuit het gemeentelijke woonbeleid heeft met het opstellen van een nieuwe Woonvisie vorm gekregen. Deze Woonvisie wordt het nieuwe vertrekpunt voor de pro-actievere gemeentelijke rol en toenemende prioriteit op het beleidsterrein Wonen die van ons gevraagd wordt, door het langer zelfstandig thuiswonen, de grote woningbouwopgave, de grote druk op de woningmarkt, de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de toenemende regionale samenwerking en taken, een actievere rol richting woningbouwcorporaties en een aantal urgente vragen binnen het taakveld wonen, zoals huisvesting arbeidsmigranten en uitvoering geven aan het nieuwe Rijkskader omtrent Woonwagenstandplaatsen. Ook in 2022 gaan we concreet uitvoering geven aan het monitoren en opnieuw maken van (jaarlijkse) prestatieafspraken met Vivare, Plavei en Woonzorg Nederland zodat er voldoende goede woningen beschikbaar zijn en komen voor de doelgroep. Verder werken aan het verder uitvoeren van Liemerse Woonagenda en regionale Woondeal dit alles passend bij de opgave de juiste woning op de juiste plek op het goede moment.
Risico's	Onvoldoende monitoring en continuering van gemaakte afspraken en inzet op beleid, en of initiatieven. Het beleid of de initiatieven zijn daardoor onvoldoende effectief of de realisatie van de woonagenda schuift op in de tijd. Bij de risico's moet ook gedacht worden aan de items huisvesting van arbeidsmigranten en woonwagenstandplaatsen. Niet of niet tijdig kunnen beantwoorden van deze vraagstukken heeft mogelijk ongewenste neveneffecten.
Planning	Uitvoering geven aan de nieuwe Woonvisie 2021 en Woonagenda (uitvoeringsagenda) gecombineerd met de Liemerse Woonagenda en Woondeal zijn meerjarige processen en vragen de komende jaren om blijvend grote inzet.

3.B.1	Uitvoeren Woonvisie
Financiën	Voor de uitvoering van dit speerpunt zijn naast de bestaande middelen binnen het taakveld wonen nu geen extra middelen voorzien. Gelet op de ambities uit de nieuwe Woonvisie, de Liemerse Woonagenda en de Woondeal zijn meerjarig extra middelen aan extern advies-, onderzoek, ondersteuning of facilitering van initiatieven nodig ter hoogte van € 15.000 per jaar. Voorgesteld wordt dit bedrag voor 2022 beschikbaar te stellen en op basis van de voortgang en ontwikkelingen in de VJN 2022 te bepalen welke budget per 2023 nodig is.
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet.
Indicatoren	• Maken en uitvoeren van de prestatieafspraken met de woningcorporatie, door o.a. instellen van een werkgroep met aandacht voor o.a. voldoende betaalbare huurwoningen voor Westervoorters, woningtoewijzing, verduurzaming van de bestaande voorraad. Dit is afgerond en een nieuwe cyclus is gestart. • Een nieuwe Woonvisie opstellen en laten vaststellen door de gemeenteraad. In afronding in 2021. • Uitvoering geven aan de opgestelde nieuwe Woonvisie en de daarin opgenomen uitvoeringsagenda.

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluit aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma
Toelichting	Op 9 november 2020 is de notitie Uitvoeringsprogramma Woningbouw gemeente Westervoort 2020-2024 vastgesteld. Hierin staat het te realiseren woningbouwprogramma voor de komende jaren. De gronden die benodigd zijn voor de realisering van de woningbouwopgave zijn nagenoeg allemaal in bezit van ontwikkelaars of particuliere initiatiefnemers. De gemeente heeft in grote lijnen alleen een faciliterende rol om locaties tot ontwikkeling te brengen. De locaties die zijn genoemd in de notitie Uitvoeringsprogramma worden momenteel voortvarend in ontwikkeling gebracht in samenspraak met de ontwikkelaars of particuliere initiatiefnemers. Beekenoord, de Schans en Hof Hamerden worden verder afgerond. Een aantal kleinere (particuliere) initiatieven worden ook gefaciliteerd om ook op die wijze een bijdrage te kunnen leveren aan de woningbouwopgave. Met Vivare wordt onderzocht of op de Clossei 30 huurwoningen kunnen worden toegevoegd. In de Dorpstraat – Hamersestraat willen we eigenaren van vastgoed met detailhandel bestemming de mogelijkheid geven om woningen te realiseren in plaats van de huidige bedrijfspanden. Voor de locatie de Pals wordt een gebiedsvisie gemaakt. Tevens wordt onderzocht of op de locatie van het Kulturhus ‘De Nieuwhof’ tot een herontwikkeling met woningbouw kan worden gekomen. Voor Westervoort-Noord wordt gewerkt aan een verdere uitwerking van de haalbaarheidsstudie voor een integrale gebiedsontwikkeling en ook de centrumvisie Westervoort biedt eventueel mogelijkheden voor woningbouw in en rondom het centrum. Echter niet alle ontwikkelingen kunnen tegelijkertijd en even snel worden opgepakt. Zowel woningbouw in Westervoort- Noord als in het centrum van Westervoort, zijn geen onderdeel van de woningbouwopgave op korte termijn (tot 2024).
Risico’s	Het niet tijdig kunnen realiseren van het gewenste woningbouwprogramma, door bezwaar en beroep op locatieontwikkelingen of uiteenlopende andere omstandigheden. Onduidelijk is nog welke onrendabele investering de realisatie van het gewenste (betaalbare) programma, op deze locaties vraagt. Los daarvan is geconstateerd dat intern onvoldoende capaciteit beschikbaar is om aan alle ambities tegelijk tegemoet te komen voor wat betreft de woningbouwopgave. Uitgangspunt is dat de extra kosten gedekt moeten worden uit: • eventuele grondverkopen (grondexploitatie); • het kostenverhaal dat wordt overeengekomen via een anterieure overeenkomst (indien het een locatie betreft die niet in eigendom van de gemeente is); • de leges die betaald worden voor de (extra) omgevingsvergunningen die worden aangevraagd. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Het grootste risico is dat de extra uitgaven een negatieve uitwerking hebben op het planresultaat of dat kostenverhaal niet kostendekkend is, waardoor een woningbouwlocatie of een gewenst woningbouwprogramma binnen een plan niet gerealiseerd kan worden, dat plannen bijgesteld moeten worden of dat alsnog extra financiering nodig is.
Planning	De huidige acties om uitvoering te geven aan het woningbouwprogramma lopen conform de notitie Uitvoering woningbouwprogramma tot 2024, maar zijn daarna zeker niet afgerond.
Financiën	Waarschijnlijk zijn ook in 2022 extra middelen nodig voor eventuele (continuering van) extra projectleiding of voor advies vanuit de afdelingen Realisatie en beheer en VTH of voor ondersteuning in de uitvoering van participatie en communicatie. Deze kosten komen dan ten laste van het project (zie risico). Wanneer de opgave wordt uitgebreid met extra woningbouwlocaties (zoals Westervoort-Noord en/of een Centrumontwikkeling) dan zijn extra capaciteit en middelen benodigd (zie betreffend speerpunt).

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet. Veel is ook gericht op de samenwerking met alliantiepartners. Het participatieniveau is dan het ‘ondersteunen van initiatieven’.
Indicatoren	• Voortzetting en voortgang op bestaande woningbouwprojecten (De Schans, De Fliérefluiter, Beekenoord, Huize Hamerden). Dit loopt en er worden stappen gezet. • Vaststellen van de notitie Woningbouwprogramma Westervoort 2019-2027, waarin het programma en de locaties voor de realisatie van 100 nieuwbouwwoningen staat aangegeven. Inmiddels is de notitie vastgesteld. • De start van de gerichte planontwikkeling op nieuwe locaties/projecten. Is gestart voor diverse locaties.

3.B.3	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030
Doel	Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving. Het realiseren van een toekomstbestendige woonwijk. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond.
Toelichting	De wijk Mosterdhof heeft sinds het Coalitieakkoord Westervoort 2018-2022 nadrukkelijk onze aandacht. Om deze reden is de Mosterdhof sinds 2018 een jaarlijks terugkerend speerpunt in de Voorjaarsnota en Programmabegrotingen. Eind 2018 hebben we een start gemaakt met een participatief proces om te komen tot een integrale aanpak woonwijk Mosterdhof. Deze aanpak is beschreven in het Wijkontwikkelingsplan 2019-2030. Dit plan is op 20 mei 2019 door onder andere bewoners aan de gemeenteraad gepresenteerd. Eind 2019 hebben we in samenwerking met een brede wijkcoalitie de ontwerpprijsvraag Panorama Mosterdhof uitgeschreven. Deze wijkcoalitie bestaat momenteel uit de Vereniging van de Wijk Mooi Mosterdhof, gemeente Westervoort, Waterschap Rijn en IJssel, woningbouwcorporatie Vivare, Energiebespaarhuis, provincie Gelderland, Liander en Vattenfall Warmte. Op 24 september 2020 heeft het College van Rijksadviseurs het winnende ontwerpteam Barzilay+Ferwerda bekend gemaakt. Dit team heeft de brede wijkcoalitie geholpen bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Mooi Mosterdhof. Dit uitvoeringsprogramma is op 8 april 2020 door de wijkcoalitie in een bestuurlijk overleg vastgesteld. Alle hierboven genoemde wijkcoalitiepartners steunen een langere termijn samenwerking. Ook het College van Rijksadviseurs heeft hun aanbod tot meedenken toen nogmaals herhaald. De aanpak ten aanzien van verduurzaming (waaronder klimaatadaptatie en warmtetransitie) kan op brede steun rekenen. Het uitvoeringsprogramma geeft koers voor de verdere wijkontwikkeling. Onze inzet blijft om de wijkontwikkeling in elk geval in de periode 2021-2023 nadrukkelijk in samenwerking met bewoners binnen onze financiële mogelijkheden mee tot uitvoering te brengen. Door de Coronacrisis konden we in 2020-2021 lastig fysiek de wijk ingaan. Nu het einde in zicht lijkt te komen, zetten we hernieuwd in op participatie en communicatie. In 2021 gaat ook daadwerkelijk de schop de grond in op het moment dat we de Hofjespilots, die nu worden opgestart, gaan realiseren.
Risico’s	• De mogelijke afname betrokkenheid en/of draagvlak binnen de wijk als geheel en de overdekte straatjes en hofjes individueel voor het vervolgproces (eensgezindheid over oplossingen en maatregelen). • Onvoldoende (financiële) kaderstelling door de gemeente in het vervolgproces. • In de loop van 2021 wordt de Transitievisie Warmte opgeleverd. De kans dat de gemeentelijke ambities op het gebied van energietransitie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en riolering de fysieke uitvoering van het project vertragen blijft reëel. • Onzekerheid Rijksbijdrage.

3.B.3	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030
Planning	Afhankelijk van de consequenties van de gemeentelijke ambities kan een gefaseerde uitvoering eind 2021 worden uitgevoerd. • 2021 – hofjespilots en afvalplaatsenplan uitvoeren, voorontwerp en definitief ontwerp openbare ruimte maken, individuele woonplannen opstellen; • 2022 – uitvoeringsontwerp openbare ruimte maken, aanbesteding doen, collectieve inkoop woningverduurzaming, realisatie hofjes, overkluisde straatjes, voetpaden, speelvoorzieningen en entrees; • 2023 – realisatie Mosterdring en parkeerhoven. Indien dit tot onaanvaardbare kapitaalvernietiging leidt moeten we in ieder geval de planning voor het revitaliseren van de openbare ruimte bij stellen.
Financiën	Bij de vaststelling van het Financieel Herstelplan Westervoort op 23 maart 2021 heeft de gemeenteraad unaniem steun uitgesproken voor het handhaven van het investeringskrediet en de vrijgemaakte budgetten voor de wijkontwikkeling. Deze hoogte hiervan bedraagt tezamen circa 1,8 miljoen Euro. Nadien is uit een nadere raming gebleken dat voor dit bedrag het Uitvoeringsprogramma Mooi Mosterdhof kan worden uitgevoerd. Het budget blijft, zeker gelet op onze huidige financiële situatie, onder hoogspanning staan. Significante alternatieve en/of additionele financieringsmogelijkheden lijken niet voorhanden. Mocht het budget na de aanbesteding toch onvoldoende mogelijkheden geven, dan zullen we onze ambities voor de Mosterdhof helaas moeten bijstellen. Deze boodschap dragen wij uit in onze contacten met de wijkcoalitie en de bewoners.
Participatie	Het participatieniveau blijft ‘samen handelen’. Dit betekent dat in de voorbereiding en uitvoering van de plannen samen en gelijkwaardig opgetrokken wordt met de wijkbewoners en de wijkvereniging in het bijzonder.
Indicatoren	• Een definitief ontwerp is opgesteld voor de openbare ruimte met oog voor wijkparticipatie. • Een aanbesteed uitvoeringsontwerp, zodat dat jaar ook echt de schop de grond in kan. • Oplevering van de openbare ruimte vanaf 2023.

3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort
Doel	De gevolgen van de klimaatverandering (o.a. de waterdoorvoer en waterstanden in de rivier) voor langere tijd het hoofd bieden én kansen bieden aan natuur, recreatieve ontsluiting en bedrijvigheid in de IJsseluiterwaarden van IJsselkop tot Giesbeek.

3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort
Toelichting	Negen landelijke, regionale en lokale overheden verkennen samen met Natuurmonumenten de integrale ontwikkelings- en inrichtingsmogelijkheden voor de uiterwaarden van de IJssel tussen IJsselkop en Giesbeek in relatie met de hoogwaterveiligheidsopgave van het Deltaprogramma. Dit project wordt uitgevoerd volgens het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Dit omvat een systematiek voor de planvorming, de besluitvorming en de financiering van projecten van het Ministerie van I&M en doorloopt 4 fasen. De onderzoeksfase die leidt tot een startbeslissing (fase 1 is uitgevoerd), de verkenningsfase die leidt tot een voorkeursbeslissing (fase 2), een planstudie die resulteert in een projectbeslissing (fase 3) en de uitvoering die uitmondt in een opleveringsbeslissing (fase 4). Voor Westervoort liggen de aandachtspunten bij: • een goede inpassing van de bestaande bedrijvigheid en de (cultuurhistorische waarden van de) voormalige steenfabriek, • een fysieke verbondenheid van het dorp met de rivier door een bereikbare en beleefbare uiterwaarde en rivier. De gemeente is ambtelijk en bestuurlijk vertegenwoordigd in respectievelijk het projectteam, het ambtelijk opdrachtgeversoverleg en de stuurgroep. Onze rol is het behartigen van onze belangen in de projectorganisatie en bij de totstandkoming van de intergemeentelijke structuurvisie en voorbereidende stukken hiervoor (bv. plan-MER). Betrokkenheid is nodig vanuit verschillende vakinhoudelijke disciplines.
Risico's	Omdat dit project een langdurige doorlooptijd kent is het risico dat, bijvoorbeeld door bestuurlijke wisselingen, de aandacht voor dit project verslapt en/of de ambities van deelnemende partijen wijzigen. Daarnaast is benodigde tijd voor de inzet van verschillende vakinhoudelijke disciplines een aandachtspunt. De toegezegde en beoogde middelen voor de doelstellingen en maatregelen in kader van dit project, worden in de toekomst gedekt uit de beoogde en voorgenomen gebiedsontwikkeling Westervoort Noord (zie betreffende speerpunt). De dekking valt weg als deze ontwikkeling geen vervolg krijgt of onvoldoende rendement oplevert.
Planning	De planning is meerjarig. Belangrijk is om het Rivierklimaatpark als speerpunt te zien in de programma's mede als het gaat om maatregelen in het kader van waterveiligheid. Het Rivierklimaatpark IJsselpoort blijft de komende jaren aandacht vragen. In oktober 2020 is het Voorkeursalternatief in de vorm van een Intergemeentelijke Structuurvisie door alle partijen vastgesteld. Na vaststelling is fase 2 afgerond en is gestart met het nader uitwerken van de maatregelen in een projectbeslissing. De verwachting is dat vanaf 2024 begonnen kan worden met het daadwerkelijk uitvoeren van de maatregelen.

<table>
<tr><th>3.B.4</th><th>Rivierklimaatpark IJsselpoort</th></tr>
<tr><td>Financiën</td><td>Op 12 oktober 2020 is de Intergemeentelijke structuurvisie Rivierklimaatpark IJsselpoort vastgesteld, inclusief bijbehorende MER. Met het vaststellen is tevens ingestemd om een bedrag van € 580.000 te reserveren in de begroting 2023 voor de recreatieve maatregelen in het Rivierklimaatpark en hieraan de voorwaarde te verbinden dat, indien blijkt dat het bedrag niet ter beschikking kan worden gesteld voor het einde van 2023, deze recreatieve maatregelen komen te vervallen.
Daarnaast is besloten om een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar te stellen (als zijnde 1/3 deel van de kosten) voor het uitplaatsen van Struyk Verwo.

Besloten is om deze € 1.580.000 te dekken uit de opbrengsten van grondexploitatie Westervoort-Noord.

In de gemeentelijke bijdrage aan de uitplaatsing van Struyk Verwo is voorzien door een provinciale subsidie met terugbetaalverplichting, waardoor de gemeente eerst de grondexploitatie van Westervoort Noord kan uitvoeren. Daarmee hoeft deze bijdrage niet te drukken op de gemeentelijke reserve.

De gemeente is volgens de SOK wel gehouden aan de beschikbaarstelling van de € 580.000 per 1-1-2023. De kapitaallast van deze investering bedraagt per 2024 € 30.933.</td></tr>
<tr><td>Participatie</td><td>In dit project worden bestuurders en de in de nabijheid van het gebied aanwezige partijen als bedrijven, agrariërs, bewoners en recreanten nauw betrokken bij de te maken keuzes. Bovendien kan iedereen zich, via de website www.rivierklimaatpark.nl en de nieuwsbrief van het project, laten informeren over (de voortgang van) het project.</td></tr>
<tr><td>Indicatoren</td><td>
<table>
<tr><td>Het borgen van maximale bestuurlijke en ambtelijke participatie en betrokkenheid binnen dit regionaal project, teneinde zo goed mogelijk te sturen op het borgen of realiseren van gemeentelijke belangen en doelen.</td><td>Ambtelijk zijn we zowel in het Projectteam als bij de Ambtelijk Opdrachtgeversoverleg betrokken. Bestuurlijke participatie vindt plaats door de deelname van wethouder Sluiter in de Stuurgroep. Er vindt regelmatig ambtelijk bestuurlijk overleg plaats, zowel intern als extern.</td></tr>
<tr><td>Het komen tot een handzaam en concreet overzicht aan in te brengen, concrete doelstellingen voor Westervoort.</td><td>In oktober 2018 is een wensenlijst opgesteld met de 5 speerpunten die de gemeente Westervoort met het Rivierklimaatpark wil bereiken. Deze lijst is, met instemming van de raad en het college, door de wethouder aan de projectorganisatie RKP bekend gemaakt.</td></tr>
<tr><td>Het ter inzage leggen van het VKA/IGSV in 2020</td><td>Dit heeft plaatsgevonden. De definitieve intergemeentelijke structuurvisie voor het gebied is in oktober 2020 voorgelegd ter vaststelling.</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

3.B.5	Verdieping haalbaarheidsstudie Westervoort-Noord
Doel	Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving van Westervoort. Het verder onderzoeken of een integrale ontwikkeling van Westervoort-Noord haalbaar is.

3.B.5	Verdieping haalbaarheidsstudie Westervoort-Noord
Toelichting	In Westervoort-Noord bestaat de mogelijkheid om woningen te ontwikkelen als onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling. Deze ontwikkeling hangt nauw samen met het Rivierklimaatpark en de mogelijke verplaatsing van Struyk-Verwo. Wanneer deze verplaatsing gerealiseerd wordt, ontstaat er ruimte om woningen te bouwen op de huidige locatie van de sportverenigingen. Voorwaarde voor woningbouw is dat er een nieuwe locatie voor de buitensport in Westervoort gevonden wordt. Daarnaast liggen er kansen om de verbinding met het Rivierklimaatpark en natuurgebied Driegaarden te verbeteren vanuit dit gebied. Aan de oostkant van het gebied liggen twee gebieden van ontwikkelaars die eveneens in beeld zijn voor woningbouw. We hebben de ambitie om deze plannen de komende periode verder uit te werken en de haalbaarheid verder te toetsen en nader te bezien hoe de ontwikkeling van Westervoort-Noord verder op te starten. In 2020 is een (globale) haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen in Westervoort-Noord. In deze eerste studie is een beeld geschetst welke mogelijkheden er zijn voor woningbouw in het gebied Westervoort-Noord en op welke locaties de buitensportaccommodaties zich toekomstbestendig kunnen ontwikkelen. Daarnaast is geïnventariseerd of de verplaatsing van Struyk-Verwo en een nieuw sportpark voor de buitensport uit de opbrengsten van woningbouw bekostigd kan worden. De studie laat zien dat er een integrale gebiedsontwikkeling mogelijk is met woningbouw in het gebied Westervoort-Noord, een toekomstbestendige situatie voor de buitensport en een bijdrage aan het verplaatsen van Struyk-Verwo. Tegelijkertijd komen er uit de studie ook een aantal onderwerpen naar voren die verdieping behoeven om onzekerheden weg te nemen: de verkeerssituatie, de marktbehoefte aan woningen en financiële aspecten, zoals verwerving van gronden voor een nieuw sportpark Westervoort. In 2021 en 2022 wordt een verdieping van de haalbaarheidsstudie uitgevoerd om meer zicht te krijgen op de haalbaarheid van de ontwikkelingen in Westervoort-Noord. E.e.a. overeenkomstig de notitie ‘Haalbaarheidsstudie en vervolg Westervoort-Noord’ en het daarbij behorende raadsvoorstel (Z/21/076689//201503746, d.d. 4 mei 2021). **Kwaliteit kunstgras voetbalvelden** De 2 kunstgras voetbalvelden in de gemeente Westervoort zijn in 2009 aangebracht en zijn ca. 12 jaar oud. De velden moeten daarom om de 2 jaar gekeurd worden door een door de NOC*NSF geaccrediteerd keuringsinstituut op de gebruiksnorm. Deze norm geeft de ondergrens aan tot wanneer een kunstgrasveld veilig en blessurevrij te gebruiken is. Een veld die niet aan de norm voldoet mag niet gebruikt worden voor door de KNVB georganiseerde wedstrijden. De kunstgrasvelden zijn op 20 april 2020 goedgekeurd voor 2 jaar en mogen gebruikt worden voor wedstrijden t/m 20 april 2022. De keuring van 2020 laat zien dat de normen bij beide velden aan de ondergrens zitten en dat een afkeur mogelijk is bij een nieuwe keuring. Hoewel een nieuwe keuring nog niet noodzakelijk is worden de velden in september opnieuw gecontroleerd op de normen. Mocht één van de velden op een bepaald onderdeel niet aan de normen voldoen, dan is er tijd om te doen wat nodig is om weer een gecertificeerd veld aan te kunnen bieden. In de komende jaren blijft de kwaliteit van de voetbalvelden een belangrijk aandachtspunt. Hierover is op verschillende niveaus regelmatig contact met verenigen en de stichting. Gelet op de noodzaak voor verplaatsing van de kunstgrasvelden is er een grote samenhang met en urgentie rondom het project Westervoort Noord.

Risico's	De plannen voor Westervoort-Noord worden gemaakt op basis van het uitgangspunt dat Struyk-Verwo wordt verplaatst. Wanneer er geen akkoord bereikt wordt met Struyk-Verwo, kan er ook geen sprake zijn van woningbouw op de locatie van de sportverenigingen. Hetzelfde geldt voor de haalbaarheid en het draagvlak voor de verplaatsing van de sportverenigingen naar een nieuwe gezamenlijke locatie. De volgende stappen zijn er op gericht om de haalbaarheid van een integrale ontwikkeling verder te onderzoeken, waarna nieuwe besluitvorming kan plaatsvinden. De planontwikkeling kent daarbij nog tal van onzekerheden en risico's die uiteindelijk van invloed zijn op het (financieel) planresultaat. Op enig moment stoppen met de planontwikkeling, betekent dat reeds gemaakte planontwikkelingskosten als verlies genomen moeten worden en niet meer (geheel) gedekt kunnen worden uit de ontwikkeling. Het maken van afspraken met de ontwikkelaars in het gebied in de vorm van een intentieovereenkomst, waarbij nog niet alle randvoorwaarden voor de gemeente en andere partijen tot in detail in beeld zijn, is een risico voor de planvorming in een latere fase. Het risico is aanwezig dat niet alle gemeentelijke kosten, via kostenverhaal gedekt kunnen worden. De beschikbare ambtelijke capaciteit en de beschikbaarheid van externe expertise is een belangrijk risico voor de uitvoering van deze fase. Op dit moment is er onvoldoende capaciteit beschikbaar binnen de ambtelijke organisatie om een project van deze orde van grootte te begeleiden. Externe inhuur is noodzakelijk. Hierbij zijn er onzekerheden met betrekking tot de benodigde ureninzet en de daaraan gekoppelde financiële gevolgen.
Planning	Het uitvoeren en verdiepen van de haalbaarheidsstudie zal in 2021 en 2022 plaatsvinden. Het streven is om de gemeenteraad in de 2e helft van 2022 tot nieuwe besluitvorming te laten komen (vervolg - go/no go en benodigde middelen). Het komen tot realisatie zal in de jaren daarna, langdurig om een meerjarig programma en planuitwerkingen vragen op verschillende gebiedsonderdelen.
Financiën	De kosten voor het uitvoering van de verdieping op de haalbaarheidsstudie bedragen € 222.500. De dekking is als volgt opgebouwd. Aan de ontwikkelaars in het gebied wordt een bijdrage gevraagd in de te maken kosten voor een bedrag van €108.000. De bestemmingsreserve Masterplan Westervoort-Noord wordt voor het volledige bedrag van € 10.476 aangesproken. De provincie heeft een subsidieregeling in het kader van de versnelling woningbouw waarmee een bedrag van € 25.000 beschikbaar kan komen. Hierop wordt een beroep gedaan. Aan de raad is middels een separaat raadsvoorstel een voorbereidingskrediet van € 79.024 gevraagd om het resterende bedrag te dekken. Deze eigen middelen zijn nodig om in 2021 allereerst stappen te zetten richting de beoogde intentieovereenkomsten met betrokken ontwikkelaars en de subsidieaanvraag richting provincie. Dit om de geraamde externe bijdragen te realiseren, ter dekking van het totaal aan benodigde middelen voor de aangegeven verdieping en vervolgstappen.
Participatie	Met de sportverenigingen is intensief contact geweest over de toekomstscenario's van de buitensport in Westervoort. Dit contact wordt komend jaar voortgezet. Er is gesproken met de betreffende ontwikkelaars in het gebied. Met de provincie is op ambtelijk en bestuurlijk niveau contact geweest over deze gebiedsopgave. Inwoners worden in deze fase van de planvorming nog niet betrokken bij de verdieping van de haalbaarheidsstudie. Onderdeel van het haalbaarheidstraject zal zijn dat een communicatie- en participatieplan zal worden opgesteld voor de fasen daarna.

Indicatoren	Intentieovereenkomst met betrokken ontwikkelaars in 2021 met als doel het beoogde kostenverhaal vooruitlopende op verdere ontwikkeling te borgen. Subsidietraject richting provincie opstarten en afronden. Verdieping van de haalbaarheidsstudie dat moet leiden tot een vervolg raadsbesluit tot verdere, integrale gebiedsontwikkeling Westervoort-Noord.

C. Het implementeren van nieuwe wetgeving, die op ons afkomt.

3.C.1	**Implementatie nieuwe Omgevingswet**
Doel	Doorontwikkeling van de verdere implementatie van de Omgevingswet.
Toelichting	De implementatie van de Omgevingswet is een transitieproces. Dit proces loopt tot maximaal 2029. Over de officiële invoeringsdatum (1-7-2022) moet de eerste kamer nog een definitieve beslissing nemen. Belangrijkste reden hiervoor zijn de zorgen omtrent de kwaliteit van de landelijke ICT-ontwikkeling (DSO) en implementatiekosten. In 2021 is ervoor gezorgd dat alle acties zijn uitgevoerd om te voldoen aan de wettelijk minimale eisen zoals aangegeven in het Rijk en de VNG. Vanaf 2022 zal gestart worden met de doorontwikkeling van de omgevingswet. Hierbij moet u denken aan het vormgeven van een definitief Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning, het beoordelen van de eerder gestelde regels (bestemmingsplannen, verordeningen en bruidsschat), verder toepasbaar maken van regels, het ten uitvoer brengen van de omgevingsprogramma's en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO/ICT).
Risico's	Gelet op de breedte van taken behorende bij de doorontwikkeling zal dit veel interne betrokkenheid van vakdisciplines vragen. Dit brengt extra werkdruk en/of nadere prioritering met zich mee waardoor andere werkzaamheden niet kunnen plaatsvinden. Indien er geen invulling kan worden gegeven aan deze doorontwikkeling dan zal de dienstverlening achteruit gaan, fouten kunnen ontstaan door verkeerde informatieverstrekking, extra ambtelijke capaciteit noodzakelijk is om het gewenste product te leveren en blijven wij werken met verouderde regels waardoor er een hogere administratieve lastendruk zal ontstaan voor de samenleving. De 4 verbeterdoelstellingen die de wetgever beoogd: sneller, inzichtelijker, samenhangender en invulling bestuurlijke afwegingsruimte zullen niet worden gehaald.
Planning	Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. Al eerder is de raad geïnformeerd over de inhoud en processtappen van deze ingrijpende stelselwijziging. Definitief besluit over de invoeringsdatum wordt in 2021 genomen. Voor de doorontwikkeling denken wij nu nog 3 jaar nodig te hebben om de gewenste onderdelen naar een gewenste resultaat te brengen.
Financiën	De huidige raming van de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet loopt tot en met 2021. Voor de doorontwikkeling de komende 3 jaar is een aanvullende raming opgesteld. Er zijn kosten opgenomen voor benodigde inhuur ter ondersteuning en compensatie van reguliere taken, het beheer en doorontwikkelen van het DSO, verdere doorontwikkeling van het Omgevingsplan en Omgevingsvergunning en het komen tot toepasbare regels eigen verordeningen en benodigde middelen voor communicatie en participatie. De kosten voor 2022 t/m 2025, voor Duiven en Westervoort samen zijn geraamd op: € 265.000, € 205.000, € 205.000 en € 175.000. Het aandeel voor Westervoort voor deze jaren bedraagt € 98.050, € 75.850, € 75.850 en € 64.750. Vanaf 2026 is structureel € 14.800 per jaar nodig voor het beheer van het DSO. Het uitgangspunt van het Rijk is dat de nieuwe omgevingswet budgettair neutraal kan worden ingevoerd. Dit uitgangspunt staat zwaar onder druk.

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet	
Participatie	Doordat de gemeentewet is uitgesteld zal de participatieverordening later tot stand komen. Per kerninstrument vindt een uitwerking naar gewenst participatieniveau plaats om te voldoen aan de minimale eisen van de Omgevingswet en de gemeentelijke inspraakverordening. Deze uitwerkingen zullen ook aan de raad worden voorgelegd. In de geest van de nieuwe wetgeving zal zeker ook bekeken worden in welke mate stakeholders en samenleving te betrekken.	
Indicatoren	Starten in 2019 met het opstellen van een Omgevingsvisie volgens de principes van de Omgevingswet.	is mee gestart in 2019 en loopt door
	Starten in 2019 met het vormgeven van een Omgevingsplan volgens de principes van de Omgevingswet.	nog niet gestart
	Starten in 2019 met het vormgeven van het instrument Omgevingsvergunning volgens de principes van de Omgevingswet.	daar zijn eerste stappen in gezet
	Experimenteren/pilots starten in de geest van de omgevingswet, daar waar dat kansrijk/zinvol is en/of daar waar een maatschappelijke opgave/vraag zich voordoet.	gelet op andere prioriteiten nog geen pilot gestart

Kengetallen (statistische indicatoren)

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort	Referentiecijfers meest recent	Bron
MKB vriendelijkste gemeente (waardering 0-10)	6,4 (2018)	4,5 (2016)	Nederland 6,3 (2016)	MKB vriendelijkste gemeenten
Ondernemingsklimaa (waardering 0-10)6,4 (2019	6,4 (2018)	4,5 (2016)	Nederland 6,3 (2016)	MKB vriendelijkste gemeenten
Vestigingsklimaat (waardering 0-10)	onbekend	onbekend		
Vestigingen bedrijven (aantal per 1.000 inw)	92,5 (2019)	91,1	Nederland 129,6 (2019)	CBS-lokale economie
Oprichtingen (aantal per 1.000 vestigingen)	128,3 (2018)	103,8	Nederland 100,6 (2018)	CBS-lokale economie
Opheffingen (aantal per 1.000 vestigingen)	69,5 (2018)	54,6 (2016)	Nederland 61,6 (2018)	CBS-lokale economie
Faillisementen (aantal per 1.000 vestigingen)	1,0 (2019)	3,2 (2016)	Nederland 2,3 (2019)	CBS-lokale economie

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort	Referentiecijfers meest recent	Bron
% Leegstand Winkelcentrum	30% (1 mei 2019)	18%	Niet bekend	rapportage adviesbureau Stec
Banen (per 1.000 inw)	261	258	Nederland 677	CBS bevolkingsstatistiek
netto arbeidsparticipatie	68,8	65,4%	Nederland 68,8	Volksgezondheidenzorg.info

Circulaire economie dichterbij brengen

Bij de behandeling van de voorjaarsnota in juli kwam ook aan de orde een verdere invulling van KPi's in dit aandachtsveld. Wij zijn druk bezig hier gehoor aan te geven. Ter aanvulling op onderstaande KPI's brengen wij op dit moment in beeld hoe wij indicatoren zoals, CO2-reductie, aantal inwoners/bedrijven dat participeert, investeringen, etc. kunnen koppelen aan het overzicht waarin wij de voortgang van (deel) activiteiten en -projecten monitoren. Op deze wijze willen wij onderstaande KPI's verrijken met indicatoren die goed passen bij het gemeentelijk uitvoeringsniveau.

Op moment van dit schrijven hebben wij het gewenste overzicht nog niet. Wij zullen u hier dan ook later dit jaar over berichten middels een kennisgeving.

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016	Nederland	Bron
Duurzaamheidscore (score 0-100)	52 (2019)	50	51	CBS
Energie-ambities gemeente (score 0-5)	3	2	3	CBS
Hernieuwbare electriciteit /energie	4%	2,4	7%	CBS
Gasverbruik Woningen (gemid. m3/jaar per woning)	810 (*% stadsverwarming 42.5%)	854	1270 (*percentage stadsverwarming -6%)	CBS
Vermogen aan zonnepanelen	2,3 (2018)	0,86 MWe	4522 MWe	CBS
Electrische Laadpunten (aantal per 10.000 inwoners)	7 openbare, let wel relatief veel opritten/huizen dus meer laadpalen op eigen terrein (2019)	2	520 (incl. langs snelwegen etc.)	Laadpunten.nl
Fijn huishoudelijk restafval (kg per inw)	110 (2020)	109	152	CBS

Mosterdhof

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016**	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Waardering Woon- en Leefklimaat gemeente (0-10)	6,8	6,6	6,8	Benchmark WSJG
Buurt als leefomgeving (waardering 1-10)	7,9	7,79	7,7	Benchmark WSJG
Fysieke leefomgevingskwalite (waardering 1-10)	niet bekend	6,66		Benchmark WSJG
Buurt is voldoende groen (% inwoners mee eens)	82%	87%	83%	Benchmark WSJG
Ontwikkeling buurt (% inwoners vindt buurt vooruitgegaan)	21%	20%	18%	Benchmark WSJG
Gemeente betrekt buurt bij aanpak leefbaarheid (% inw mee eens)	27%	27%	29%	Benchmark WSJG
Inzet bereidheid inwoners voor leefbaarheid buurt	73%	72%	82%	Benchmark WSJG

** Algemene Opmerking: Vanuit Waarstaatjegemeente is geen bewerking mogelijk om cijfers per wijk/ postcodegebied te verkrijgen. Er zijn daarom geen specifieke indicatoren of cijfers beschikbaar voor de Mosterdhof.

Uitvoeren woonvisie en woningbouwprogramma 2018-2027

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016**	Bron
Aantal woningen	6.722	6.690	BAG
Aantal huishoudens	6.686	6.540	CBS
Huishoudgrootte (verdunning)	2,24	2,25	CBS
Woningvoorraad (% koop / %particuliere huur / %huur corporatie)	57,8/10,9/31,3	57,1/11,5/31,4	ABF
% betaalbaar huurvoorraad corporatie	Niet bekend	62,9%	CBS
Voorraad betaalbare huurwoningen in verhouding tot de doelgroepen	1,11	1,06	CBS
% passend gehuisveste huishoudens	70%	71,5%	CBS
Demografische druk	66,7	61,8	CBS

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016**	Bron
Nieuwbouwwoningen (per 1.000 woningen)	4,2	5,5	BAG
Woonlasten eenpersoonshuishouden	728	713	COELO
Woonlasten meerpersoonshuishouden	765	790	COELO
WOZ-waarde woningen	201	186	CBS

Opstellen integraal beleid beheer openbare ruimte

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De buurt is 'heel' (% van de inw)	80%	79%	81%	Benchmark WSJG
De buurt is schoon (% van de inw)	63%	60%	71%	Benchmark WSJG
Straten, paden en trottoirs zijn goed begaanbaar (% van de inw)	71%	69%	63%	Benchmark WSJG
Groenvoorziening is goed onderhouden (% van de inw)	62%	63%	60%	Benchmark WSJG

Implementatie nieuwe omgevingswet

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Samenwerking met inwoners (waardering 1-10)	6,3	6,06	6,2	Benchmark WSJG
Dienstverlening inwoners (waardering 1-10)	6,8	6,67	6,9	Benchmark WSJG
Dienstverlening ondernemers (waardering 1-10)	onbekend	onbekend		
Hoogte regeldruk (% ondernemers vindt regeldruk te hoog)	onbekend	onbekend		
Vergunningverlening (waardering 0-10)	onbekend	onbekend		

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels (% mee eens)	29%	28%	33%	Benchmark WSJG
De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is (% mee eens)	25	24%	28%	Benchmark WSJG
De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (% mee eens)	36%	34%	36%	Benchmark WSJG
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieen te realiseren (% mee eens)	34%	33%	37%	Benchmark WSJG
Ik vond het aanvragen of voorleggen gemakkelijk (% mee eens)	80%	83%	80%	Benchmark WSJG
De tijd die de afhandeling in beslag nam was acceptabel(% mee eens)	79%	81%	76%	Benchmark WSJG

3.3 Wat gaat het ons kosten?

Kosten programma Omgeving

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	6.019	5.490	5.899	5.829	5.862	5.852
Baten	3.991	3.586	3.616	3.616	3.616	3.616
Saldo voor bestemming	-2.028	-1.903	-2.283	-2.213	-2.346	-2.336
Mutaties reserves	0	119	93	73	73	2
Saldo na bestemming	**-2.028**	**-1.784**	**-2.190**	**-2.140**	**-2.173**	**-2.234**

Bedragen x € 1.000

Speerpunten/amendementen programma Omgeving

	2022	2023	2024	2025
Gevolgen speerpunten:				
Uitvoeren woonvisie	15.000			
Rivierklimaatpark Ijsselpoort			30.933	30.933
Implementatie nieuwe omgevingswet	98.050	75.850	75.850	64.750
Actieplan biodiversiteit		20.000		
Amendementen:				
Actieplan biodiversiteit		-20.000		
Verwerkt in de voorcalculaties				

Bedragen in €

3.4 Betrokken verbonden partijen

	Omgevingsdienst Regio Arnhem
Doel	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers terzake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Middels de ODRA worden de krachten gebundeld zodat sprake is van minder versnippering, een grotere mate van deskundigheid en een meer efficiënte inzet van middelen.
Taak	Het uitvoeren van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het omgevingsrecht voor gemeenten in de regio Arnhem en Provincie Gelderland. Ook is Omgevingsdienst Regio Arnhem voor deze overheden het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Beleidsrisico's	De ODRA is een uitvoeringsorganisatie. De beleidsrisico's zijn derhalve zeer beperkt. Uitvoerend beleid wordt afgestemd, maar het blijft een zelfstandige gemeentelijke bevoegdheid om het resultaat van de afstemming over te nemen.
Onze inzet in 2022	Door de verwachte invoering van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging per 1 juli 2022 is de inzet met name om deze overgang gezamenlijk goed te laten verlopen.

	Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen
Doel	Verbeteren van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem-Nijmegen, in zowel nationaal als internationaal perspectief.
Taak	Overleg te voeren gericht op afstemming van beleid op de terreinen wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Daarnaast wordt het Bureau Brussel (EU-lobby) op strategisch-inhoudelijk niveau aangestuurd.
Beleidsrisico's	Beperkt. Het orgaan is een afstemmingsplatform dat geen beslissingen kan nemen voor de afzonderlijke gemeenten. Beleid wordt afgestemd, maar het blijft een zelfstandige gemeentelijke bevoegdheid om het resultaat van de afstemming over te nemen.
Onze inzet in 2022	Eind 2020 is besloten tot deelname aan de Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Behalve dat dit een nieuwe manier van werken met zich mee gaat brengen (door middel van een Opgave agenda), heeft het tevens financiële consequenties. Er geldt een verhoging van de vaste bijdrage (faciliterend regiobureau) van € 1,88 naar € 2,63 per inwoner/gemeente. Dit is een verhoging van € 0,75 per inwoner/gemeente. De gemeente Westervoort betaalt geen bijdrage aan The Economic Board. In de tweede helft van 2021 zal een integrale afweging volgen om deel te nemen aan een of meerdere opgaven. Er zijn in totaal 5 opgaven die een onderlinge verbinding hebben. De uiteindelijke kosten en capacitaire gevolgen worden eind 2021/begin 2022 inzichtelijk gemaakt.

Algemene Dekkingsmiddelen

In de nieuwe opzet van onze programmabegroting zijn de meeste onderdelen van de Algemene Dekkingsmiddelen vooral onder Programma 1 Bestuur opgenomen. De bijdrage voor het participatiebudget is in Programma 2 Maatschappij verwerkt. Omdat de opsomming van Algemene Dekkingsmiddelen een verplicht onderdeel van de BBV is hebben we deze als aanvullend hoofdstuk in het Programmaplan opgenomen. Tevens zijn in dit hoofdstuk verplichte onderdelen over de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting opgenomen.

Als Algemeen Dekkingsmiddel worden de volgende onderdelen aangemerkt:

- Belastingen
- Uitkering uit het Gemeentefonds
- Beleggingen

Algemene Dekkingsmiddelen

	2022	2023	2024	2025
Belastingen				
- Hondenbelasting	135	135	135	135
- OZB	3.350	3.350	3.350	3.350
Uitkering uit het Gemeentefonds				
- Algemene Uitkering	23.779	23.215	23.161	23.393
- Integratie-uitkeringen sociaal domein	3.275	3.252	3.217	3.171
- Decentralisatie-uitkeringen	350	347	345	341
Beleggingen	104	104	104	104

Bedragen in € x 1.000, zie voorcalculaties

Belastingen

Hieronder vallen de gemeentelijke belastingen, voor zover zijnde Algemene Dekkingsmiddelen. In Westervoort zijn dat de onroerende-zaakbelastingen, de precariobelasting en de hondenbelasting. De toelichting op deze belastingen is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Uitkering uit het Gemeentefonds

Uit het Gemeentefonds worden betaald de Algemene Uitkering, Integratie-uitkeringen en Decentralisatie-uitkeringen.

Algemene Uitkering

De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar af. Onderstaande cijfers zijn gebaseerd op de meicirculaire aangevuld met een raming voor de verwachte extra toevoeging vanwege het tekort op de jeugdhulp en rekeninghoudend met een herverdeelnadeel van € 40 per inwoner in 2025. De stelpost die is opgenomen voor de verwachte extra middelen jeugdhulp is conform de richtlijn van de provincie. Hierbij is uitgegaan van 75% van de door de arbitragecommissie genoemde compensatie.

	2022	2023	2024	2025
Totaal Algemene Uitkering	27.405	26.814	26.723	26.905

Bedragen in €x 1.000

In de raming van de algemene uitkering is rekening gehouden met de herverdeling van het gemeentefonds per 2023 op basis van de stand van zaken per juli 2021 (€ 40 per inwoner nadelig). Dat gaat trapsgewijs en bedraagt maximaal € 15 per inwoner per jaar.

Herverdeling	2022	2023	2024	2025
Effect herverdeling		-225	-450	-600

Bedragen in €x 1.000

Ook is een stelpost opgenomen voor de verwachte extra middelen jeugdhulp. Conform de richtlijn van de provincie is uitgegaan van 75% van de door de arbitragecommissie genoemde compensatie.

Extra middelen jeugdhulp	2022	2023	2024	2025
	1.380	785	715	631

Bedragen in €x 1.000

Integratie-uitkeringen

De integratie-uitkeringen zijn bestemd om middelen via het Gemeentefonds te verdelen op een wijze die afwijkt van de bestaande verdeelsleutels. Het zijn uitkeringen met een tijdelijk karakter. Opzet is dat deze uitkeringen op korte of middellange termijn worden opgenomen in de reguliere Algemene Uitkering.

Een aantal onderdelen van de Integratie-Uitkering Sociaal Domein is nog niet overgeheveld naar de Algemene Uitkering. Dat betreft de onderdelen Beschermd Wonen, Voogdij/18+ en de Participatie-onderdelen voorheen WAJONG en WSW regulier werk. Hiervoor blijven Integratie-Uitkeringen bestaan. Westervoort ontvangt hiervoor de volgende bedragen:

Overzicht Integratie-uitkeringen sociaal domein

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Voogdij/18+	746	746	746	746
Participatie	2.529	2.506	2.470	2.425
Totaal	**3.275**	**3.252**	**3.217**	**3.171**

Bedragen in €x 1.000

Decentralisatie-uitkeringen

De decentralisatie-uitkering is een variant op de integratie-uitkering. Het tijdstip van overheveling hoeft in het geval van een decentralisatie-uitkering nog niet bekend te zijn en daarnaast kan het ook om tijdelijke middelen gaan.

Overzicht Decentralisatie-uitkeringen

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
DU Impuls brede impukls combinatiefuncties	63	63	63	63
DU Decentralisatie provinciale taken VTH	44	44	44	44
DU Gezond in de stad	4			
DU Voorschoolse voorziening peuters	25	25	25	25
DU armoedebstrijding kinderen	80	80	80	80
DU Vergoeding raadsleden kleine gemeenten	76	76	76	76
IU Inburgering	57	57	56	54
DU Versterking Omgevingsveiligheidsdiensten	2	2	2	
Totaal	350	347	345	341

Bedragen in €x 1.000

Decentralisatie Uitkering Impuls brede scholen combinatiefuncties

Vanaf 2021 wordt een uitkering van € 63.000 ontvangen.

Decentralisatie Uitkering provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving

Vanwege de overdracht van taken aan gemeenten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij provinciale inrichtingen wordt vanaf het jaar 2018 € 44.000 toegevoegd.

Decentralisatie Uitkering Voorschoolse voorziening peuters

Rijk en gemeenten hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over een aanbod voor alle peuters. Met deze afspraken wordt alle peuters de mogelijkheid gegeven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Via de afspraken zetten gemeenten zich actief in om een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat.

Decentralisatie Uitkering Vergoeding raadsleden kleine gemeenten

Ingaande 2018 wordt voor de verhoging van de raadsvergoedingen in kleine gemeenten een uitkering ontvangen.

IU Inburgering

Betreft uitvoeringskosten inburgering voor 2021 en volgende jaren.

DU Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

Gemeenten ontvangen jaarlijks in het kader van cluster 4 van de meerjaren agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 een bedrag van in totaal € 3,825 miljoen (voor Westervoort € 2.000). De middelen zijn bedoeld voor lokale versterking omgevingsveiligheid. Dit geeft gemeenten de ruimte om te komen tot lokale prioriteiten bij de uitvoering van omgevingsveiligheidsbeleid. Op die wijze wordt omgevingsveiligheid goed lokaal ingebed.

Beleggingen

Betreft het rendement van deelname in maatschappelijk kapitaal van instellingen en ondernemingen. Voor Westervoort gaat het om dividendinkomsten van Liander en de BNG.

Onvoorzien

Deze post dient ter dekking van de in de loop van het begrotingsjaar optredende onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare niet geraamde uitgaven. Dit budget is niet per programma verdeeld, maar als totaalpost in de begroting opgenomen. Bij vaststelling van het herstelplan is bepaald dat de post onvoorzien in 2022 € 100.000 zal bedragen en vanaf 2023 € 200.000.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Lange tijd is omtrent de toepassing hiervan veel onduidelijk geweest. Eind 2018 en begin 2019 zijn door de belastingdienst een aantal uitgangspunten gedefinieerd om eenduidigheid te creëren. De aangiften tot en met 2019 zijn ingediend. Voor de aangifte van 2020 is uitstel verleend tot 1 mei 2022. Gepland staat om de aangifte 2020 in het najaar 2021 in te dienen. De aangiften tot en met heden geven cumulatief gezien een verlies te zien waardoor er geen verplichting tot betaling ontstaat.

Herstelplan

Op 23 maart 2021 is het financieel herstelplan door de Raad vastgesteld. Gedeputeerde Staten heeft met brief d.d. 20 april 2021 aangegeven ‘de jaarschijf 2021 van de Programmabegroting 2021-2024 in samenhang met de uit het financieel herstelplan voortvloeiende begrotingswijziging goed te keuren’. De bezuinigingen die in het herstelplan zijn opgenomen zijn, evenals alle andere aanpassingen in de budgetten voortvloeiend uit najaarsnota en raadsvoorstellen, verwerkt in de financiële administratie. Daarmee zijn deze bezuinigingen ook opgenomen in de voorliggende begroting.

Onvoorzien

In de begroting is voor onvoorziene uitgaven conform de uitgangspunten van het herstelplan voor het jaar 2022 een post opgenomen van € 100.000 en vanaf 2023 een bedrag van € 200.000 jaarlijks.

Versterking Algemene Reserve

In het herstelplan is opgenomen dat ter versterking van de Algemene Reserve vanaf het jaar 2022 vanuit het resultaat toevoeging worden gedaan. In 2022 € 200.000 in 2023 € 400.000 en vanaf 2024 € 500.000. In de voorliggende begroting is met deze toevoegingen rekening gehouden. De Algemene Reserve bedraagt na verwerking van het resultaat 2020 € 10.000 negatief ultimo 2021. In vergelijking met het herstelplan is dat € 100.000 beter.

Sterk Bestuur

Onderdeel van het financiële herstelplan is de intentie van het bestuur van de gemeente Westervoort om verder te kijken dan alleen de bezuinigingen en het verbeteren van de financiële positie. Om hier vorm aan te geven doet Westervoort mee aan het programma Sterk Bestuur van de provincie Gelderland. Door een extern bureau wordt in de tweede helft van 2021 een bestuurskrachtonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek zal in december 2021 afgerond worden.

Net als bij andere gemeenten in Nederland, komen er verschillende grote ontwikkelingen op de gemeente af. Denk hierbij aan de Omgevingswet, de energie- en warmtetransitie, de gevolgen van Covid, Het Sociaal Domein etc. De gemeente Westervoort wil naar de toekomst toe in kunnen spelen op deze ontwikkelingen en deze succesvol tot uitvoering brengen voor haar inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De gemeente wil kijken wat het betekent om toe te groeien naar een toekomstbestendige en robuuste gemeente. Met andere woorden: een duurzaam toekomstperspectief. De gemeente heeft daarbij de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat zijn de vereisten voor een toekomstbestendige organisatie en bestuur om het doel (minimaal het huidige dienstverleningsniveau en voorzieningenniveau voor de inwoners) te bereiken? En in hoeverre zijn we nu op de goede weg in het Sociaal Domein en wat is er nodig om op de goede weg te komen (best practices)?

2. Wat zijn de noodzakelijke aanpassingen om aan deze vereisten te voldoen en wat zijn de consequenties daarvan voor inwoners, bestuur, organisatie en regionale participatie?

3. In hoeverre voldoen deze alternatieven aan genoemde vereisten en wat zijn dan de consequenties voor inwoners, bestuur en organisatie, inclusief de financiële consequenties daarvan?

Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen wordt gekeken naar de bestuurskracht, de kracht van de organisatie, de financiële situatie en mogelijke toekomstperspectieven.

Speerpunten/amendementen Programmabegroting 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Programma Bestuur				
Programma Maatschappij				
Amendementen:				
Essentaksterfte	-533	-533	-533	-533
Groenrenovaties	-533	-533	-533	-533
Programma Omgeving				
Gevolgen speerpunten:				
Uitvoeren woonvisie	15.000			
Rivierklimaatpark Ijsselpoort			30.933	30.933
Implementatie omgevingswet	98.050	75.850	75.850	64.750
Aanvullende wensen:				
Actieplan Biodiversiteit		20.000		
Amendementen:				
Schrappen actieplan biodiversiteit		-20.000		

Bedragen in €

Beleidsbegroting - Paragrafen

Paragraaf 1	Lokale heffingen
Paragraaf 2	Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
Paragraaf 3	Onderhoud Kapitaalgoederen
Paragraaf 4	Financiering
Paragraaf 5	Bedrijfsvoering
Paragraaf 6	Verbonden partijen
Paragraaf 7	Grondbeleid

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Algemeen

De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in drie typen belastingen. De algemene belastingen, de bestemmingsheffingen en de retributies. Na de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds zijn dit de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Het aandeel van de gemeentelijke belastingen als totaal van de inkomsten op basis van de begroting 2022 is 21%.

Algemene belastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten ten goede komen aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten van deze belastingen niet voor een specifiek en wettelijk bepaald doel maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen mogen worden ingezet. De onroerende-zaakbelastingen (hierna: OZB), hondenbelasting en precariobelasting behoren tot deze categorie.

Bestemmingsheffingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Retributies zijn belastingen die worden geheven als er door of namens de gemeente een specifiek product of een specifieke dienst wordt verleend. De leges, lijkbezorgingsrechten en marktgelden behoren tot deze categorie.

Voor bestemmingsheffingen en retributies geldt dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst mag daarom niet hoger zijn dan de kosten die worden gemaakt om het product of de dienst te verlenen.

1.2 Belastingopbrengsten

In onderstaand overzicht zijn de geraamde belastingopbrengsten voor de jaren 2021 en 2022 opgenomen.

	Begroting 2022	Begroting 2021
Totaal	**7.061.106**	**7.066.440**
OZB	3.349.613	3.092.049
Afvalstoffenheffing	1.563.262	1.631.418
Reinigingsrechten	7.548	7.382
Rioolheffing	1.602.416	1.590.392
Hondenbelasting	135.031	123.452
Precariobelasting	0	138.800
BIZ	55.000	56.784
Lijkbezorgingsrechten	27.547	27.547
Marktgelden	11.978	13.378
Leges	284.211	360.738
Huuropbrengst sport	24.500	24.500

Bedragen in €

1.3 Ontwikkeling tarieven

De inwoners van de gemeente krijgen jaarlijks een aanslag gemeentelijke belastingen. Voor de beoordeling van de lastendruk zijn de tarieven dan ook van groot belang.

De ramingen en de tarieven in de voorcalculaties zijn gebaseerd op de tarieven 2021. Een voorstel tot aanpassing van de tarieven vindt plaats in de financiële begroting. Bij aanpassing van de tarieven zal kritisch worden beoordeeld in hoeverre tariefstijging plaats dient te vinden. Daarbij wordt steeds een efficiënte en klantgerichte uitvoering van diensten en producten nagestreefd.

Naast kostenontwikkelingen (bijvoorbeeld inzameling- en verwerkingsprijzen afval) is uitgegaan van een indexering van de tarieven 2021 met 1,6% voor loon- en prijsontwikkelingen

overeenkomstig het percentage BBP (Bruto Binnenlands Product) uit de meicirculaire gemeentefonds 2021 (voor 2023 1,9%, voor 2024 1,6% en voor 2025 1,6%).

Verder wordt het uitgangspunt gehanteerd dat afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges kostendekkend zijn. Voor lijkbezorgingsrechten en marktgelden is het uitgangspunt om zoveel mogelijk kosten te verhalen.

Hieronder zijn de belastingtarieven voor het jaar 2022 vermeld. In het overzicht zijn, ter vergelijking, de tarieven voor 2021 opgenomen. De tarieven van de rechten, waaronder de leges zijn divers. Daarom zijn deze tarieven niet opgenomen in het overzicht.

Belastingsoort	**Tarief 2022**	**Tarief 2021**
OZB eigenarenbelasting:		
- woningen, % van vastgestelde waarde	0,1783	0,1640
- niet-woningen, % van vastgestelde waarde	0,2969	0,2731
OZB gebruikersbelasting niet-woningen, % van vastgestelde waarde	0,2303	0,2119
Afvalstoffenheffing vastrecht	164,09	173,46
Afvalstoffenheffing variabel:		
- per lediging 140 liter container restafval	7,60	8,02
- per lediging 240 liter container restafval	9,47	9,99
- per storting ondergrondse container	1,06	1,12
Verzamelcontainer:		
- meerpersoonshuishouden	258,99	273,76
- éénpersoonshuishouden	194,26	205,33
Reinigingsrechten vastrecht	164,10	173,46
Reinigingsrechten variabel:		
- per lediging 140 liter container restafval	7,60	8,02
- per lediging 240 liter container restafval	9,48	9,99
Rioolheffing, per aansluiting	231,68	228,03
Hondenbelasting:		
- 1e hond	94,11	78,56
- 2e hond	129,15	113,05
- 3e hond en volgende honden, per hond	249,97	231,96
- kennel	208,97	191,61
Precariobelasting, per m1	-	2,50
BIZ:		
- WOZ-waarde van 0 tot en met 100.000	285,00	285,00
- WOZ-waarde van 100.001 tot en met 200.000	390,00	390,00
- WOZ-waarde van 200.001 tot en met 300.000	495,00	495,00
- WOZ-waarde van 300.001 tot en met 450.000	695,00	695,00
- WOZ-waarde van 450.001 tot en met 600.000	795,00	795,00
- WOZ-waarde meer dan 600.000	999,00	999,00

Bedragen in €

In de meicirculaire 2021 is aangegeven dat er een landelijk gemiddelde waardestijging van 9% voor woningen en een gemiddelde waardedaling van -0,5% voor niet-woningen wordt verwacht. De gemiddelde waardestijgingen/waardedalingen voor Westervoort zijn nog niet bekend. Daarom

is voor de berekening van de OZB-tarieven 2022 uitgegaan van de oude Westervoortse waarden. Alle OZB- tarieven worden nog herzien op basis van de daadwerkelijke waardeontwikkeling in de gemeente Westervoort. Een wijzigingsvoorstel hiertoe wordt in december 2021 aan de gemeenteraad voorgelegd

1.4 Regelgeving

Gemeenten kennen een gesloten belastingstelsel. Dit betekent dat een gemeente een belasting alleen kan heffen als een wet daar nadrukkelijk de bevoegdheid toe geeft. Het beleid betreffende de gemeentelijke belastingen is opgenomen in landelijke wet- en regelgeving.

De belastingtarieven zijn opgenomen in onderstaande belastingverordeningen.

- "Verordening onroerende-zaakbelastingen 2022".
- "Verordening afvalstoffenheffing 2022".
- "Verordening rioolheffing 2022".
- "Verordening hondenbelasting 2022".
- "Verordening bedrijveninvesteringszone Het Ambacht 2019".
- "Verordening lijkbezorgingsrechten 2022".
- "Verordening marktgelden 2022".
- "Legesverordening 2022".

In de verordeningen zijn verder bepalingen opgenomen ter uitvoering van de heffing en de invordering van gemeentelijke belastingen.

1.5 Beleidsvoornemens

Onroerende-zaakbelastingen

Onroerende-zaakbelastingen bestaan uit een eigenaren- en een gebruikersbelasting. De belastingen worden geheven van eigenaren en gebruikers van onroerende zaken. Voor woningen wordt alleen een eigenarenbelasting geheven. In 2021 worden alle onroerende zaken in de gemeente Westervoort voorzien van een nieuwe WOZ-waarde naar waardepeildatum 1 januari 2021. Deze nieuwe WOZ-waarden gelden voor het jaar 2022 en vormen de grondslag voor de berekening van de aanslagen OZB.

In het Financieel herstelplan Westervoort, onderdeel OZB verhogen (programma 1), heeft de gemeenteraad besloten tot het extra verhogen van de tarieven OZB met 7%. Daarnaast worden de tarieven aangepast met de voor 2022 verwachte inflatie van 1,6%.

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. De financiële verhoudingswet regelt onder meer de verdeling van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds over gemeenten. De Algemene Uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen en ook verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met veel waardevol onroerend goed ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Van de waarde van woningen wordt 80% meegerekend en van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast. Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde landelijke OZB-tarief.

Het resulterende bedrag wordt gekort op de Algemene Uitkering van de betreffende gemeente. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, heeft geen enkel effect op deze aftrekpost. De rekentarieven zijn door het Rijk aangepast aan de landelijke waardeontwikkeling. De rekentarieven voor 2022 zijn 0,0838% voor OZB woningen eigenaren, 0,1631% voor OZB niet-woningen eigenaren en 0,1315% voor OZB niet-woningen gebruikers.

In 2021 is het volgende project uitgevoerd: De Waarderingskamer heeft aangegeven dat alle woningtaxaties inzake de Wet WOZ moeten zijn gebaseerd op de netto gebruiksoppervlakte (NEN2580). Nu gebruikt de gemeente Westervoort, evenals het grootste deel van de gemeenten in Nederland, de bruto inhoud om de woningen te waarderen. Vanwege de omvangrijkheid en de deadline van het project zijn de werkzaamheden uitbesteed en worden in 2021 afgerond. De

Waarderingskamer geeft aan dat de overgang van m3 naar m2 voor woningen vóór 1 januari 2022 moet zijn afgerond. Voor het tijdvak 2022 worden de WOZ waarden vastgesteld op basis van m2.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing is een kostendekkende heffing. Loon- en prijsstijgingen alsmede (vervangings)investeringen hebben invloed op de tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt in een vastrecht en een variabel tarief per lediging van de container voor restafval of per storting in een ondergrondse container. Er wordt uitgegaan van een gemiddelde van 6 ledigingen voor een 140-liter container, 8 ledigingen voor een 240-liter container of 42 stortingen per jaar. De kosten van kwijtschelding zijn in de tarieven afvalstoffenheffing verdisconteerd. De tarieven worden niet aangepast met de voor 2022 verwachte inflatie van 1,6% in verband met de 100% kostendekkendheid. De tarieven zijn voor het jaar 2022 in verband met lagere kosten aanzienlijk (-/- 5,2%) verlaagd ten opzichte van 2021.

Bij deze begroting wordt daarnaast, op basis van een bij de voorjaarsnota aangenomen motie, een voorstel aan uw raad voorgelegd waarin de afvalstoffenheffing per huishouden wordt verlaagd met € 10. Bij accordering van het voorstel zal het terug te betalen bedrag middels een extra verlaging van het tarief voor het vastrecht plaatsvinden conform motie te dekken uit de voorziening. In het huidige tarief is hiermee nog geen rekening gehouden.

Rioolheffing

Rioolheffing is een kostendekkende heffing. Bij de begroting voor 2022 wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd om de extra storting in de voorziening "Riolering artikel 44 lid 2" ad € 105.478 (het verschil tussen de werkelijke storting in 2020 en de voorziene storting) terug te geven aan de belastingplichtigen van de rioolheffing. Bij accordering van het voorstel zal het terug te betalen bedrag middels verlaging van het tarief plaatsvinden. De verlaging bedraagt -/- 6,6%. In het huidige tarief is hiermee nog geen rekening gehouden. Het tarief wordt wel verhoogd met de inflatiecorrectie voor 2022 van 1,6%. In december worden de belastingtarieven aan uw raad voorgelegd.

Hondenbelasting

Hondenbelasting wordt geheven voor het houden van honden. Het aantal honden dat wordt gehouden is bepalend. Er is een uitzondering gemaakt voor blindengeleidehonden, honden die aan een gehandicapte ten dienste zijn gesteld ter bevordering van de zelfstandige deelname aan het maatschappelijk verkeer en voor honden die voor deze taken worden opgeleid. Er zijn vrijstellingen voor politiehonden, asielhouders en honden jonger dan drie maanden die nog bij de moederhond verblijven en voor de honden van de Reddingshonden vereniging. Voor kennelhouders geregistreerd bij de Raad van beheer op kynologisch gebied geldt een vast tarief. De tarieven hebben een progressieve opbouw. Het uitgangspunt is dat de kosten van kwijtschelding in de tarieven worden verdisconteerd.

In het Financieel herstelplan Westervoort, onderdeel hondenbelasting, heeft de gemeenteraad besloten tot het extra verhogen van de tarieven met € 14,07 per hond. Daarnaast worden de tarieven aangepast met de voor 2022 verwachte inflatie van 1,6%.

Precariobelasting

Gemeenten mogen tot 1 januari 2022 precariobelasting heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Met ingang van 1 januari 2022 wordt deze belasting afgeschaft. Er worden dan ook geen aanslagen voor belastingjaar 2022 meer opgelegd. Een voorstel tot intrekking van de verordening wordt in december 2021 aan uw raad voorgelegd.

Bedrijveninvestering zone (BIZ)

BIZ staat voor Bedrijven Investering Zone. In 2019 is er besloten om BIZ voor het bedrijventerrein Het Ambacht in te voeren. Het betreft een bestemmingsbelasting. Alle (bijdrageplichtige) ondernemers in een BIZ-gebied betalen jaarlijks de BIZ-belasting. De opbrengst wordt afgedragen aan de BIZ-ondernemersvereniging. De ondernemersvereniging gebruikt de opbrengst volgens BIZ activiteitenplan voor Het Ambacht. De aanslag BIZ wordt geheven vanaf 2019 op basis van de

WOZ waarde van panden. Bij de vaststelling van het tarief in 2019 is bepaald dat het tarief voor 5 jaren gelijk blijft.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten zijn rechten die worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Het uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk kosten worden verhaald. De tarieven worden aangepast met de voor 2022 verwachte inflatie van 1,6%.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het uitstallen van goederen of verkoopwaren tijdens de wekelijkse markt op de daarvoor aangewezen plaats en tijden voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de wekelijkse markt. Het aantal ingenomen strekkende meters bepaalt de tarieven. Het uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk kosten worden verhaald. De tarieven worden aangepast met de voor 2022 verwachte inflatie van 1,6%.

Leges

Leges zijn rechten die worden geheven voor het door de gemeente verrichten van diensten. De diensten zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening. Het uitgangspunt is dat de tarieven kostendekkend zijn.

Leges omgevingsvergunning betreft leges die de gemeente kan heffen voor aanvragen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Er is gekozen voor het toepassen van kruissubsidiëring. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan het hoger vaststellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten (bijvoorbeeld dakkapellen) laag te kunnen houden. Het uitgangspunt is dat de tarieven kostendekkend zijn. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 juli 2022. Door het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de legesverordening onderdeel omgevingsvergunning gewijzigd worden zonder rekening te houden met de Omgevingswet. In de eerste helft van 2022 zal er een voorstel worden voorgelegd waarin de aanpassingen worden meegenomen naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet. De tarieven worden aangepast met de voor 2022 verwachte inflatie van 1,6%

1.6 Kostendekkende tarieven

Hieronder staan de lasten- en batenoverzichten van de kostendekkende tarieven. Er is inzichtelijk gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit is gedaan voor de tarieven van de belastingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn. Voor de legestarieven zijn de berekeningen niet gemaakt. Dit zal gebeuren bij de begroting voor het jaar 2022.

Afvalstoffenheffing

Reiniging openbaar gebied (33% van de kosten)	25.205		
Afvalinzameling en verwerking	1.500.935		
Salariskosten	115.070		
Overhead	125.615		
Totale lasten		1.766.825	
Opbrengst belastingen (afvalstoffenheffing)	1.563.262		
Overige inkomsten	203.427		
Totale baten		1.766.689	
Dekking			99,99%

Bedragen in €

Rioolheffing

Reiniging openbaar gebied (33% van de kosten)	22.423		

Rioolgemalen en riolering	1.002.016		
Salariskosten	146.055		
Overhead	159.439		
Bijdrage aan voorziening	272.484		
Totale lasten		1.602.417	
Baten rioolheffing	1.602.417		
Totale baten		1.602.417	
Dekking			100%

Bedragen in €

Lijkbezorgingsrechten

Begraafplaatsen	52.284		
Salariskosten (inclusief overhead)	123.472		
Totale lasten		175.755	
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	27.547		
Totale baten		27.547	
Dekking			15,67%

Bedragen in €

Marktgelden

Kosten markten	13.957		
Totale lasten		13.957	
Opbrengst marktgelden	12.700		
Totale baten		12.700	
Dekking			90,99%

Bedragen in €

1.7 Lokale lastendruk

In de begroting 2022 wordt een lastendrukstijging voorzien van 2,3%. In onderstaande overzichten zijn, onder andere, de voornaamste lasten voor een gemiddeld huishouden in het jaar 2022 op een rij gezet, waarbij de procentuele stijging ten opzichte van het jaar 2021 is weergegeven.

Aannames

Waarde woning	€ 205.000
Ledigingen 240-liter container restafval	8 keer
Rioolaansluiting woning	vast bedrag

Ontwikkeling lastendruk 2022

	2019	2020	2021	2022	Ontwikkeling t.o.v 2021
OZB-eigenaar	327,00	308,00	336,00	365,00	8,7%
Afvalstoffenheffing	213,00	234,00	253,00	240,00	-5,2%
Rioolheffing	218,00	224,00	228,00	232,00	1,6%
Totaal	**758,00**	**767,00**	**818,00**	**837,00**	**2,3%**

Bedragen in €

Meerjarige ontwikkeling lastendruk

	2022	2023	2024	2025
OZB-eigenaar	365,49	372,43	378,39	384,45
Afvalstoffenheffing	239,94	244,50	248,41	252,39
Rioolheffing	231,68	236,08	239,86	243,70
Totaal	**837,11**	**853,02**	**866,66**	**880,53**
Stijgingspercentage t.o.v. voorgaand jaar	**2,3**	**1,9**	**1,6**	**1,6**

bedragen in €

Vergelijking lastendruk per huishouden binnen Gelderland

	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeente Westervoort	340,00	349,00	370,00	380,00	422,00
Liemerse gemeenten (incl. Westervoort)	371,00	379,00	385,00	410,00	447,00
Gemeente Duiven	387,00	400,00	395,00	419,00	450,00
Gemeente Zevenaar	385,00	389,00	390,00	430,00	468,00
Gelderland (incl. Westervoort)	405,00	411,00	419,00	441,00	464,00

Bedragen in €

* Liemerse gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Bron:Provincie Gelderland, afd. KOB/IBT. Zie hiervoor de tabel Belastingdruk totaal per inwoner.

1.8 Kwijtschelding

De gemeente is op grond van de Gemeentewet bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In de gemeente Westervoort kan door belastingplichtigen (particulieren en zzp'ers) kwijtschelding worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing vastrecht en afvalstoffenheffing verzamelcontainer (100%) en maximaal 6 ledigingen van een 140-liter container, 8 ledigingen van een 240-liter container en 24 aanbiedingen bij de ondergrondse container en de hondenbelasting (1e hond).

Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. Ligt het netto besteedbare inkomen op of onder het bijstandsniveau, dan wordt volledige kwijtschelding verleend. Bij een gering hoger inkomen kan sprake zijn van een gedeeltelijke kwijtschelding. In al deze gevallen zal het beschikbare vermogen beneden de toegestane norm moeten liggen. Voor 2022 wordt rekening gehouden met een totaalbedrag van € 101.000 voor kwijtscheldingen. Hieronder is de splitsing van de kwijtschelding naar belastingsoort weergegeven.

	Begroting 2022	Begroting 2021
Afvalstoffenheffing	96.000	93.000
Hondenbelasting	5.000	8.000

Bedragen in €

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

1. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet voorziene financiële tegenvallers te dekken) en de risico’s waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of waarvoor verzekeringen zijn afgesloten.

Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

De gemeente Westervoort acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico’s nu en de risico’s gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.
Om inzicht in de risico’s van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd.

2. Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente Westervoort in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Bij het samenstellen van dit risicoprofiel is gebruik gemaakt van een softwareprogramma waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn de risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt een actueel beeld van het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit met een maximum van 10.

	Risico	Gevolgen	Kans	Fin. gevolg	Invloed
1	Open einde financiering Jeugdwet	Financieel - De gemeente is verantwoordelijk voor het leveren van de juiste (jeugd)zorg. Bepalend voor het feit welke gemeente de zorgkosten moet betalen is het woonplaatsbeginsel. Inwoners die veel dure zorg nodig hebben kan voor de gemeente een forse onkostenpost opleveren.	70%	max.€ 500.000	16,13%
2	Bedrijfsvoering 1stroom	Financieel - De risico's van 1Stroom zijn: ondeskundigheid personeel, werkloosheidsuitkeringen, langdurig ziekteverzuim, bovenformatief personeel en huisvesting.	50%	max € 500.000	10,45%
3	Open einde regeling Participatiewet	Financieel - Overschrijding komt tot 5% volledig voor rekening gemeente. Tussen 5 en 7,5% komt voor de helft voor rekening gemeente. En de overschrijding boven de 7,5% komt volledig voor rekening rijk.	70%	max.€ 250.000	10.24%

4	Gevolgen coronacrisis	Financieel - Het Coronavirus brengt veel onzekerheden en risico's met zich mee die wij op het moment van samenstellen van de begroting nog niet kunnen overzien. Dat het consequenties zal hebben voor het weerstandsvermogen en de risicoparagraaf is duidelijk. Wij zien onder meer onzekerheden en potentiele risico's op de volgende terreinen: • De zorgverlening aan onze inwoners • Maatregelen in het kader van de gezondheid • De uitkeringen aan onze inwoners • De subsidies voor gesubsidieerde instellingen • De ontwikkelingen in de grondexploitaties • De bedrijfsvoering van onze organisatie • Lopende en nieuw te starten projecten • De financiering van onze activiteitenHet • wegvallen van detacheringsopbrengsten • De heffing en inning van lokale heffingen	70%	max.€ 250.000	10,24%
5	Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit dan geraamd	Financieel - (Structurele) begrotingstekorten en noodzaak tot bezuinigingen	70%	max.€ 250.000	7,30%
6	Open einderegeling Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)	Financieel - Gemeente is verantwoordelijk voor aanvulling van tekorten op het Wmo budget	70%	max € 150.000	4,42%
7	Databeveiliging	Financieel - Verdwijnen van informatie, schade	90%	max.€ 100.000	3,78%
8	Plan de Schans	Financieel - Het plan sluit met een groter verlies dan voorzien	90%	max.€ 100.000	3,75%
9	Open einde financiering van het armoedebeleid	Financieel - De gemeente Westervoort heeft een ruimhartig (120%) armoedebeleid en wijst inwoners actief op de bestaande rechten.	70%	max.€ 100.000	3.23%
10	Aftreden bestuurders	Financieel - Uitbetalen van (langdurige) wachtgeldverplichting	30%	max.€ 250.000	3.13%

Totaal grote risico's: € 2.450.000
Overige risico's: € 3.227.500
Totaal alle risico's: € 5.677.500

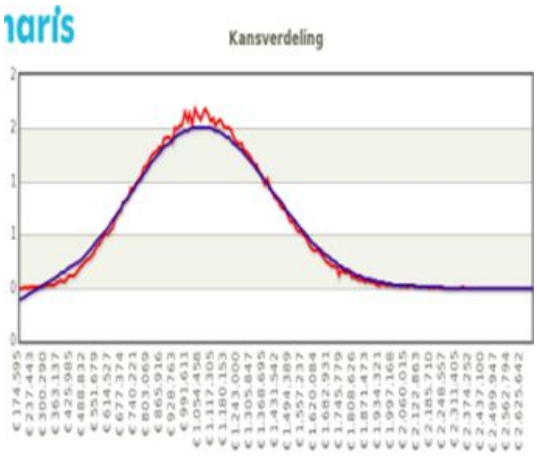
Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 5.677.500) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 600.064

10%	€ 690.829
15%	€ 757.629
20%	€ 812.811
25%	€ 861.657
30%	€ 907.441
35%	€ 948.982
40%	€ 989.180
45%	€ 1.028.574
50%	€ 1.066.872
55%	€ 1.106.660
60%	€ 1.145.491
65%	€ 1.186.378
70%	€ 1.229.724
75%	€ 1.276.701
80%	€ 1.329.541
85%	€ 1.531.014
90%	€ 1.616.723
95%	€ 1.745.099

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 1.616.723 (benodigde weerstandscapaciteit).

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Westervoort bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. De jaren 2020 en 2021 zullen evenals de jaren 2018 en 2019 sluiten met een negatief resultaat. De algemene reserve en dan ook de weerstandscapaciteit wordt negatief.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	
Algemene reserve	-/- € 919.000
Bestemmingsreserves	€ 0
Stille reserves	€ 0

Onbenutte belastingcapaciteit	€ 0
Onvoorzien	€ 100.000
Totale weerstandscapaciteit	**-/- € 819.000**

Algemene reserve

Saldo 1-1-2021	**€ 1.808.000**
Toevoegingen conform herstelplan	€ 758.000
Resultaat 2020	-/- € 2.576.000
Saldo 1-1-2022	**-/- € 10.000**
Geraamd tekort volgens voorjaarsnota 2021	-/- € 1.109.000
Toevoeging conform herstelplan	€ 200.000
Saldo 31-12-2022	**-/- € 919.000**

Vrij aanwendbare bestemmingsreserves

Van de aanwezige bestemmingsreserves is bij het vaststellen van de nota weerstandsvermogen geconcludeerd dat zij niet vrij aanwendbaar zijn, omdat bij beschikking over de reserve dekkingsproblemen ontstaan. Er is daarom geen ruimte.

Stille reserves

De gemeente heefte aandelen in het netwerkdeel van NUON en aandelen Vitens, BNG, Nazorg Bodem en Leisurelands (voormalige RAL). Voor een groot gedeelte dienen deze aandelen op basis van de wet in het bezit van de overheid te blijven. Daarnaast bezit de gemeente nog een aantal activa. Bij de activa gaat het om de mogelijk te realiseren winsten bij verkoop van panden.

De bijdrage van bovenstaande stille reserves aan de weerstandscapaciteit ramen wij op nul.

Onbenutte belastingcapaciteit

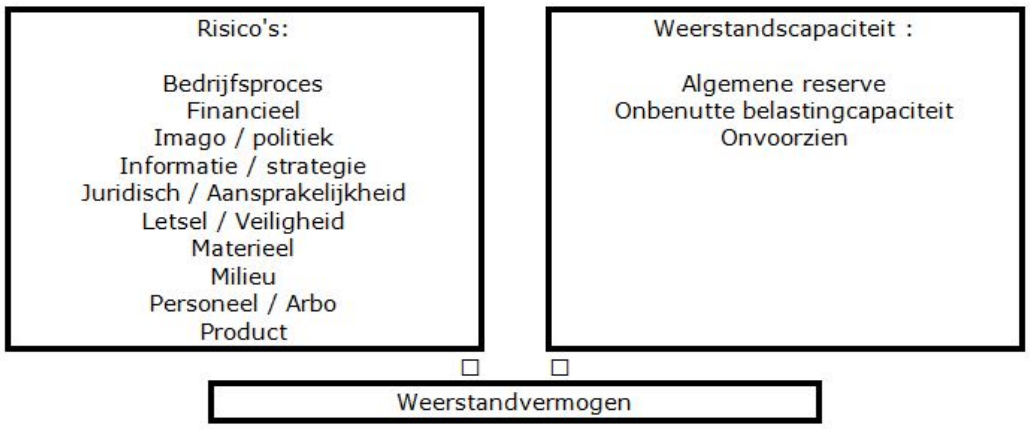
De resterende belastingcapaciteit geeft inzicht in de mogelijkheden voor nog te heffen lokale lasten. Door het afschaffen van de drempeltarieven is de hoogte van de onroerende-zaakbelastingen niet meer gemaximeerd. Kijken we naar de tarieven die het Rijk hanteert bij een eventuele aanvraag in het kader van het artikel-12 beleid, dan dienen deze te voldoen aan een redelijk peil. Voor 2021 hanteert het Rijk een gemiddeld percentage van 0,1808% van de vastgestelde WOZ-waarde. Onze eigen gemiddeld tarief voor 2020 ligt onder dat tarief. Dat zou een bedrag aan onbenutte belastingcapaciteit opleveren, maar wanneer we rekening houden met de voorgenomen stijging van 15% in 2021 dan resteert er geen onbenutte belastingcapaciteit.

Onvoorzien

De post onvoorzien mag worden opgevat als een buffer voor onvoorziene tegenvallers. Het dekt lasten die onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn. Voor het jaar 2022 is hiervoor € 100.000 beschikbaar. Vanaf 2023 conform het herstelplan € 200.000 structureel.

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	-/- € 819.000	
	Benodigde weerstandcapaciteit		€ 1.616.723	

De normtabel biedt een waardering van de berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van onze organisatie valt in klasse F. Ons weerstandsvermogen is in een paar jaar geduikeld van uitstekend naar ruim onvoldoende. Bezuinigingsmaatregelen zijn inmiddels getroffen om de tekorten te dempen en om de verwachte negatieve algemene reserve weer om te buigen naar een positieve.

5. Maatregelen en Ontwikkelingen

Een eerste stap voor beheersing van de risico’s is om deze in beeld te brengen en te blijven monitoren. Er zullen risico’s bijkomen maar ook afvallen. Dit is een dynamisch proces. Voor de huidige top 10 risico’s volgt hieronder de stand van zaken.

1.Open einde financiering jeugdwet

De open eindfinanciering van de jeugdwet blijft een belangrijk aandachtspunt. Door externe omstandigheden kan de gemeente geconfronteerd worden met hoge zorgkosten. Ook de wijziging van het Woonplaatsbeginsel in 2022 kan nadelige gevolgen hebben. In de begroting zijn de ramingen van het herstelplan verwerkt.

2. Risico's bedrijfsvoering

De bedrijsvoering is ondergebracht bij de werkorganisatie 1stroom. De risico's van 1stroom zijn ondeskundigheid personeel, werkloosheidsuitkeringen, langdurig ziekteverzuim, bovenformatief personeel en huisvesting.

3. Open einde regeling participatiewet

Overschrijding komt tot 7,5% volledig voor rekening gemeente. Tussen 7,5 en 12,5% komt voor de helft voor rekening gemeente. En de overschrijding boven de 12,5% komt volledig voor rekening rijk. Hiervoor moet een vangnetuitkering worden aangevraagd.

4. Gevolgen coronacrisis

Het Coronavirus brengt veel onzekerheden en risico's met zich mee die wij op het moment van samenstellen van de jaarstukken nog niet kunnen overzien. Dat het consequenties zal hebben voor het weerstandsvermogen en de risicoparagraaf is duidelijk. Welke dat betreft is nog moeilijk te overzien. Wij zien onder meer onzekerheden en potentiele risico's op de volgende terreinen:

- De zorgverlening aan onze inwoners
- Maatregelen in het kader van de gezondheid
- De uitkeringen aan onze inwoners
- De subsidies voor gesubsidieerde instellingen
- De ontwikkelingen in de grondexploitaties
- De bedrijfsvoering van onze organisatie
- Lopende en nieuw te starten projecten
- De financiering van onze activiteiten
- Het wegvallen van detacheringsopbrengsten
- De heffing en inning van lokale heffingen

De organisatie monitort voortdurend de ontwikkelingen en de hiermee verbonden risico's en gevolgen voor het financiële resultaat.

5. Algemene uitkering valt lager uit dan geraamd

De hoogte van de algemene uitkering is afhankelijk van de rijksuitgaven. Lagere rijksuitgaven kunnen effect hebben op de hoogte van de algemene uitkering. Actueel is de herverdeling van het gemeentefonds. Verwerkt in de raming is een tekort van € 40 per inwoner. In overleg met de provincie kunnen we dit handhaven, maar inmiddels is er een herberekening van het ministerie geweest waarbij het nadeel voor Westervoort € 69 per inwoner is. De regel is echter dat het nadeel niet meer mag bedragen dan € 60 per inwoner. Een ander is echter nog onzeker. De VNG zal nog om een reactie worden gevraagd en ook de raad voor het openbaar bestuur zal zich nog over de herverdeling uitspreken.

6. Open einde regeling Wet maatschappelijke ondersteuning (hulp bij het huishouden)

De gemeente is verantwoordelijk voor aanvulling van tekorten op het Wmo budget. Het risico bestaat uit toenemende klantenaantallen en/of toenemende kosten van de geïndiceerde zorg. In het herstelplan 2021 is rekening gehouden met een bezuiniging van € 75.000 in 2022 en een structurele bezuiniging vanaf 2023 van € 150.000. Het risico is aanwezig dat deze bezuiniging niet wordt gehaald.

7. Databeveiliging

Door een menselijke fout, storingen of opzet kunnen data verloren gaan.

8. Plan de Schans

Uit bedrijfseconomisch oogpunt is het verstandig om uit te gaan van een "reëel en behoedzaam scenario". De volgende risico's kunnen zich voordoen:

- Een stijging van het rentepercentage
- Stagnering in van het deelplan Fort Geldersoord met 3 jaar.
- Door programmawijzigingen is er een reële kans dat de geraamde plankostenbudgetten niet toereikend zijn.

Zie ook de paragraaf grondexploitatie.

9. Open einde financiering van het armoedebeleid

De gemeente Westervoort heeft een ruimhartig (120%) armoedebeleid en wijst inwoners actief op de bestaande rechten.

10. Aftreden bestuurders

Wachtgeldverplichtingen voor collegeleden kunnen ontstaan door ontslag als gevolg van conflicten, opzegging van vertrouwen of nieuwe verkiezingen.

Kengetallen

	Rek 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024	Begr 2025
Kengetallen						
netto schuldquote	67%	68%	65%	65%	65%	65%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	63%	63%	60%	60%	60%	60%
solvabiliteitsratio	3%	3%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
structurele exploitatieruimte	-3,4%	-0,73%	2,05%	0,31%	-0,67%	-0,88%
grondexploitatie	0	0%	0%	0%	0%	0%
belastingcapaciteit	107%	107%	107%	111%	113%	113%

De toezichthouder zal ten aanzien van de kengetallen zelf geen waardeoordeel geven. Wel zal bij de beoordeling van de vastgestelde begroting getracht worden de individuele cijfers af te zetten tegen het provinciale beeld. Het blijft echter aan de gemeente zelf om haar eigen kengetallen van een waardeoordeel te voorzien.

Ten aanzien van onze kengetallen kan het volgende worden opgemerkt: De netto schuldquote ligt ruim onder de 100% hetgeen als voldoende kan worden aangemerkt. In de VNG-uitgave ‘Houdbare Gemeentefinanciën’ is vermeld dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (kengetal < 100%) dit als voldoende kan worden bestempeld. Hoe hoger de quote des te hoger de druk van rente en aflossing op de exploitatie.

De solvabiliteitsratio neemt verder af.

De structurele exploitatieruimte geeft weer in hoeverre de begroting nog mogelijkheden biedt om structurele tegenvallers op te vangen. De nu voorliggende begroting is in 2022 structureel sluitend. De structurele exploitatieruimte is 2,05%.

Het aandeel van de grondexploitatie in onze totale exploitatie is relatief gering. Wij zijn geen gemeente die beschikt over een grote voorraad al dan niet in exploitatie genomen gronden. In de jaren van de crisis en ook nu nog leidt dit gelukkig wel tot relatief lage risico’s.

Ten aanzien van de belastingcapaciteit tenslotte kan worden opgemerkt dat het hier een vergelijkingscijfer betreft. De score geeft weer in hoeverre wij ons verhouden ten opzichte van het, door het COELO berekende, landelijke gemiddelde. Door de stijging van de OZB in 2022 wordt de verhouding ten opzichte van het landelijk gemiddelde slechter.

Conclusie

Weerstandscapaciteit

Naar verwachting zal de stand van de algemene reserve negatief worden. Ons weerstandsvermogen wordt daardoor ruim onvoldoende. Bezuingingsmaatregelen zijn inmiddels genomen, maar of deze allemaal geeffectueerd kunnen worden is nog niet zeker. Met name de ontwikkeling van de kosten in het sociaal domein is onzeker.

Kengetallen

Onze schuldpositie is niet risicovol en onze grondexploitatie is zeer beperkt (en daarmee het risico ook). Door de negatieve resultaten van de afgelopen jaren zien we echter de solvabiliteit teruglopen en als gevolg van de belastingverhogingen loopt ook onze belastingdruk op.

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt een beslag op een deel van de financiële middelen. Kapitaalgoederen zijn verdeeld naar de categorieën wegen, water en gebouwen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader, de beheerplannen en de financiële consequenties.

In de beleidsplannen legt de gemeenteraad de kaders vast voor de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Het niveau van het onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. Met de vaststelling van de programmabegroting machtigt de raad het college van burgemeester en wethouders om de uitgaven ten laste van de betreffende onderhoudsvoorzieningen te doen.

Deze voorzieningen worden gevuld door een jaarlijkse storting vanuit de diverse taakvelden. De kosten van het onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Tijdens het in beeld brengen van de basis is geconstateerd dat de budgetten rond om de openbare ruimte niet toereikend zijn om deze te onderhouden op de vastgestelde niveau's. Dit is met de gemeenteraad gedeeld. De gemeenteraad heeft de opdracht meegegeven om binnen bestaand budget een oplossing te vinden.

In het herstelplan zijn geen bezuinigingen doorgevoerd voor budgetten die bij het IBOR-budget horen. Bij de behandeling van de voorjaarsnota zijn de budgetten wel gewijzigd. Er zijn amendementen aangenomen die bezuinigingen op groen (€ 50.000), wegen (25.000) en verlichting (2.500) totaal € 77.500,-.

Het totale budget voor onderhoud in de openbare ruimte bedraagt nu € 1.472.020,-.

Om binnen dit bedrag het beheer en onderhoud uit te kunnen voeren zijn alle onderhoudsniveau's op niveau C gezet. Het totale budget voor het onderhoud van de openbare ruimte wordt dan herverdeeld over de disciplines wegen, groen, openbare verlichting, straatmeubilair, speelvoorzieningen, kunstwerken, verkeersvoorzieningen en reinigen openbaar gebied. Alleen met deze maatregelen kan binnen het huidige budget het onderhoud worden uitgevoerd op onderhoudsniveau C.

Daarnaast is tijdens de laatste weginspectie geconstateerd dat dringend meer groot onderhoud noodzakelijk is op het wegen areaal.

Wegen

Beleidskader
Op 17 september 2018 is in aanvulling op het wegenbeleidsplan een wegenbeheerplan vastgesteld, waarmee de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden tot en met 2028 in beeld zijn gebracht. Met de beschikbare financiële middelen is bepaald welk onderhoud daarmee realistisch kan worden uitgevoerd. Dat resulteerde in een lijst van 25 wegen met daarbij geplande onderhoudsbedragen per jaar tot en met 2028. Een klein bedrag per jaar resteerde waarmee de overige verhardingen worden onderhouden. Feitelijk is hiermee het beleidsplan losgelaten en is het beheerplan vigerend beleid geworden.

Het wegonderhoud gebeurt volgens de systematiek van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek).

Uitvoering wegonderhoud
De werkzaamheden worden bepaald op basis van de weginspectie die om het jaar wordt uitgevoerd. Tijdens de laatste weginspectie in 2021 is gebleken dat het areaal verhardingen hard achteruitgaat.

Kwaliteitsniveau verhardingen
Het kwaliteitsniveau van de verhardingen is getoetst aan de normen van CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek). De kwaliteit van het asfalt is gezakt maar met normaal onderhoudsbudget nog behapbaar. Het is belangrijk asfalt op redelijk niveau te houden om kapitaalvernietiging te voorkomen. Om aan de

opdracht van de gemeenteraad te voldoen om binnen het huidige budget het onderhoud uit te voeren zullen we asfalt ook op C-niveau gaan onderhouden. Over het algemeen wordt liever een B-niveau gehanteerd omdat een C-niveau op langere termijn hogere kosten meebrengt. Dat komt doordat asfaltverharding uit meerdere lagen bestaat. Aan de bovenzijde is tijdens een inspectie niet te zien of een tweede of eventueel derde laag ook scheurt. Elke scheur in een diepere laag levert veel meer kosten in het beheer op. Langer wachten met onderhoud tot beneden C-niveau levert dus op langere termijn hogere kosten op.

Het niveau van de elementen verhardingen is erg laag en daalt hard. Tijdens de inspectie in 2019 bleek 31.883 m2 een kwaliteit beneden C-niveau te hebben. Tijdens de inspectie in 2021 is geconstateerd dat de kwaliteit van 131.693 m2 beneden C niveau ligt. Dit betekend dat er functieverlies, kapitaalvernietiging, juridische aansprakelijkheid en sociale onveiligheid dreigt en dat er direct meer onderhoud nodig is. Deze werkzaamheden in 1 jaar programmeren zou een enorme piek in de begrotingen capaciteit opleveren. Daarom kiezen we ervoor om in vijf jaar het onderhoudsniveau weer op het minimale C-niveau te hebben. Deze achterstand is niet binnen bestaande budgetten op te lossen. Een deel van de extra dotatie aan de voorziening wegen vinden we zoals eerder omschreven in het omlaag brengen van het onderhoudsniveauin de opembare ruimte naar C-niveau en het herverdelen van de budgetten. Daarnaast is de eerste vijf jaren een extra toevoeging van €214.000 nodig.

Voorziening onderhoud wegen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Stand per 1 januari	181	**145**	**109**	**73**
Toevoeging aan de voorziening	570	570	570	570
Onttrekking aan de voorziening	606	606	606	606
Stand per 31 december	**145**	**109**	**73**	**37**

Bedragen x € 1.000

Riolering, gemalen en randvoorzieningen,water

Riolering, gemalen en randvoorzieningen

Beleidskader

De basis voor het onderhouden van het totale rioleringssysteem is te vinden in het Water Taken Plan WTP (voorheen Gemeentelijk Riolerings Plan GRP) dat éénmaal in de vier tot zes jaar wordt geactualiseerd. Eind 2016 is het nieuwe WTP vastgesteld door de Raad. Eind 2021/begin 2022 zal het nieuwe watertakenplan worden vastgesteld.

Uitvoering

De uitwerking van het onderhouden en vervangen van het totale riolerings- en watersysteem is te vinden in het Water Taken Plan. De financiële consequenties ervan zijn verwerkt in de meerjarenbegroting waarbij de jaarlijkse lasten worden gedekt door een kostendekkende rioolheffing.

Er wordt gestart met het afkoppelen van de Heilweg, het renoveren van het riool kruising dorpstraat-zuidelijke parallelweg en verder afkoppelen van de Mosterhof.

Het watertakenplan zal eind 2021/ begin 2022 herzien en geüpdatet worden.

Naar verwachting ronden we eind 2021 het programma van maatregelen in het kader van Klimaatadaptatie af. Vervolgens zal de financiële vertaling worden opgenomen in het watertakenplan dan naar verwachting in het eerste kwartaal 2022 aan de raad wordt voorgelegd.
Er vindt samenwerking binnen de Liemerse gemeenten en Waterschap Rijn en IJssel plaats. Het samenwerken heeft een hoge prioriteit omdat het een besparing zal opleveren en het vanuit de regio en het bestuursakkoord water opgedragen is. Het integraal ontwikkelen van Asset Management is daarbinnen het speerpunt. Onderdeel van asset management is het wijkgericht werken. Dit borgen we binnen het project Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR).

Voorziening Riolering artikel 44 lid 2 BBV	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	**1.434**	**1.706**	**1.944**	**2.234**
Toevoeging aan de voorziening	272	238	290	271
Onttrekking aan de voorziening	0	0	0	0
Stand per 31 december	**1.706**	**1.944**	**2.234**	**2.505**

Bedragen x € 1.000

Water

Beleidskader

De basis voor het onderhouden van het totale rioleringssysteem waaronder klimaatregelen is te vinden in het Water Taken Plan WTP (voorheen Gemeentelijk Riolerings Plan GRP) dat éénmaal in de vier tot zes jaar wordt geactualiseerd. Eind 2016 is het nieuwe WTP vastgesteld door de Raad. Eind 2021/begin 2022 zal het nieuwe watertakenplan worden vastgesteld.

Uitvoering

Voor de uitvoering van de taken werken we al jaren samen met de Liemerse gemeenten en het Waterschap**.** In 2021 hebben we het uitvoeringsprogramma voor het Deltaprogramma klimaatadaptatie opgesteld. Hierin beschrijven we de maatregelen die we willen gaan nemen om de gevolgen van klimaatverandering op te kunnen vangen op het gebied van wateroverlast door neerslag, water te kort door droogte en de kwaliteit van het water. Deze maatregelen worden financieel vertaalt in het watertakenplan.

Water	2022	2023	2024	2025
Ramingen	150	150	150	150
Totaal	**150**	**150**	**150**	**150**

Bedragen x € 1.000

Onderhoud groen

Beleidskader

Het groenbeleid is vastgelegd in het Groenstructuurplan Levende Aders II 2010-2025. Voor bomen is een apart bomenbeleidsplan ‘Samen een boom opzetten’ met gelijke looptijd als het structuurplan. Als gevolg van de financiële situatie en resultaten uit de laatste weginspectie worden alle onderhoudsniveaus naar beneden op C-Niveau bijgesteld.

Uitvoering

Het beleid is verder uitgewerkt in het groenbeheerplan ‘Sturen op kwaliteit 2010-2020. Conform het geldende beleidskader en beheerplan zijn in 2019 nieuwe onderhoudscontracten (bestekken) opgesteld en aanbesteedt. In 2021 was het tweede jaar dat hier conform de aanbesteding uitvoering aan is gegeven. Omdat het onderhoudsniveau naar beneden wordt bijgesteld worden nieuwe afspraken met de groenaannemer gemaakt om de gewenste besparing op het groenonderhoud te halen.

Het maaibestek wordt in 2021 opnieuw aanbesteed conform de wens om te streven naar meer biodiversiteit. Meer biodiversiteit staat wel onder druk door de nieuwe beschikbare budgetten.

Het groenbeheerplan gaf de basis voor renovatieprojecten t/m 2020. Vanaf 2021 zijn deze niet meer gepland en financieel geborgd. Voor de uitvoering van grootschalige renovaties wordt gezocht naar maximale integraliteit met overige vakgebieden in de openbare ruimte. Hiervoor dient eerst meer duidelijkheid te zijn vanuit het Integraal Beleid Openbare Ruimte..

Het boombeheer is uitgewerkt in het Boombeheerplan Duurzame groei 2014-2019. Het boombeheer zal conform dit plan met het bijbehorende budget worden uitgevoerd tot dat in het kader van eerdere genoemde planvorming nieuwe plannen worden opgesteld.

Echter de bezuinigingstaakstelling vanuit het Herstelpan bij de begroting 2021 alsmede de extra bezuinigingen op de budgetten voor boomcontrole, boomonderhoud en groenonderhoud en -renovatie, leiden onherroepelijk tot kapitaalvernietiging op het gebied van het groenareaal.

In combinatie met de niet beschikbaar gekomen benodigde investering voor de autonome ontwikkelingen zoals benoemd in de Voorjaarsnota, zullen de budgetten toereikend zijn om ook het lagere kwaliteitsniveau in stand te houden. Dit zal leiden tot verregaande versobering van de groene openbare ruimte. Forse investeringen in de toekomst zullen nodig zijn om middels groenrenovaties de groene openbare ruimte enigszins te herstellen.

Onderhoud groen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ramingen	754	754	753	753
Totaal	**754**	**754**	**753**	**753**

Bedragen x € 1.000

Onderhoud gebouwen

Beleidskader
In 2014 is het meerjarenonderhoudsplan groot onderhoud gebouwen vastgesteld.
Voor de accommodaties in Westervoort beschikken we momenteel niet over MJOP's (Meerjarenonderhoudsplannen) waarop we de onderhoudsplanning ook vanuit financieel oogpunt kunnen beheren en besturen. In het kader van een goed onderhoudsbeleid is dit wel dringend gewenst. Uitgangspunt is om de MJOP's op te stellen in het programma O-prognose. Dit is een praktisch en gebruiksvriendelijk programma dat door veel gemeenten wordt gebruikt en ook als goed bekend staat bij de accountants.

Beheerplan
Voor het planmatig Groot-onderhoud wordt onderscheid gemaakt in de volgende twee categorieën:

- Groot-onderhoud met een cyclus van 2-25 jaar: vindt een reservering plaats;
- Groot-onderhoud met een cyclus van > 25 jaar: kapitaliseren (rente en afschr.).

Voor het regulier onderhoud is budget opgenomen in de meerjarenbegroting. Daarnaast is er een bestemmingsreserve onderhoud gebouwen.

Uitvoering
Op basis van de onderhoudsinspecties en -rapportages is het uitvoeringsoverzicht aangepast voor de periode 2022 t/m 2025.

Brandveiligheid Gemeentehuis.
Voor 31-12-2020 dient het gemeentehuis brandtechnisch te worden aangepast**.** Het huidige pand voldoet aan de brandveiligheidseisen als het om vluchtroutes gaat. De technische brandveiligheid gaat over de Brand Doorslag en Brand Overslag van een deel van het gebouw naar aan ander deel van het gebouw. De aanpassingen die nodig zijn om de compartimenten naar de vereiste 30 minuten te brengen worden in kaart gebracht.

In samenwerking met een adviesburo Brandveiligheid (en VGGM/brandweer); dat in 2017 ook betrokken is geweest bij de verbouwplannen wordt momenteel een plan uitgewerkt voor de nog te treffen voorzieningen in het kader van de brandoverslag en -doorslag. De kosten voor deze zogenaamde 2e uitvoeringsfase zijn in beeld gebracht en hiervoor is inmiddels een krediet beschikbaar gesteld. De 3e uitvoeringsfase voor wat betreft brandoverslag vanuit de Horeca (de

dakvlakken grenzend aan de Personeelsruimte en bouwdeel RID) betreft het aanpassen van de daken en/of aansluitende opgaande gevels (glaspuien)

Overige Wettelijke Kaders.
Op grond van de wettelijke regelgeving dienen voor een aantal accommodaties de volgende inspecties en plannen te worden opgesteld:
NEN-3140-Inspecties:

- In 2020 is opdracht verstrekt voor het uitvoeren van de wettelijk verplichte NEN-3140-inspecties.

Op basis van deze inspecties zullen daarna de maatregelen moeten worden getroffen aan de installaties.

RI&E-Dakveiligheid:

- Voor een 3-tal accommodaties is het RI&E dakveiligheid opgesteld en dient nog een aantal aanpassingen te worden gedaan aan het dakveiligheidssysteem.

Legionellabeheer:

- Verder zijn voor een aantal accommodaties de Legionellebehersplannen opgesteld en zullen nog een aantal aanpassingen gedaan moeten worden aan de waterleidinginstallaties.

Onderhoud gebouwen	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ramingen	34	34	34	34
Totaal	**34**	**34**	**34**	**34**

Bedragen x € 1.000

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

Het streven is naar de optimale financiering van de inkomsten en uitgaven van de gemeente Westervoort op korte en lange termijn. Om deze *treasury*-functie goed uit te voeren, kijken we naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasury-functie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden), de Wet HOF (Wet Houdbare Overheidsfinanciën) en het treasurystatuut van de gemeente Westervoort vastgesteld in 2021.

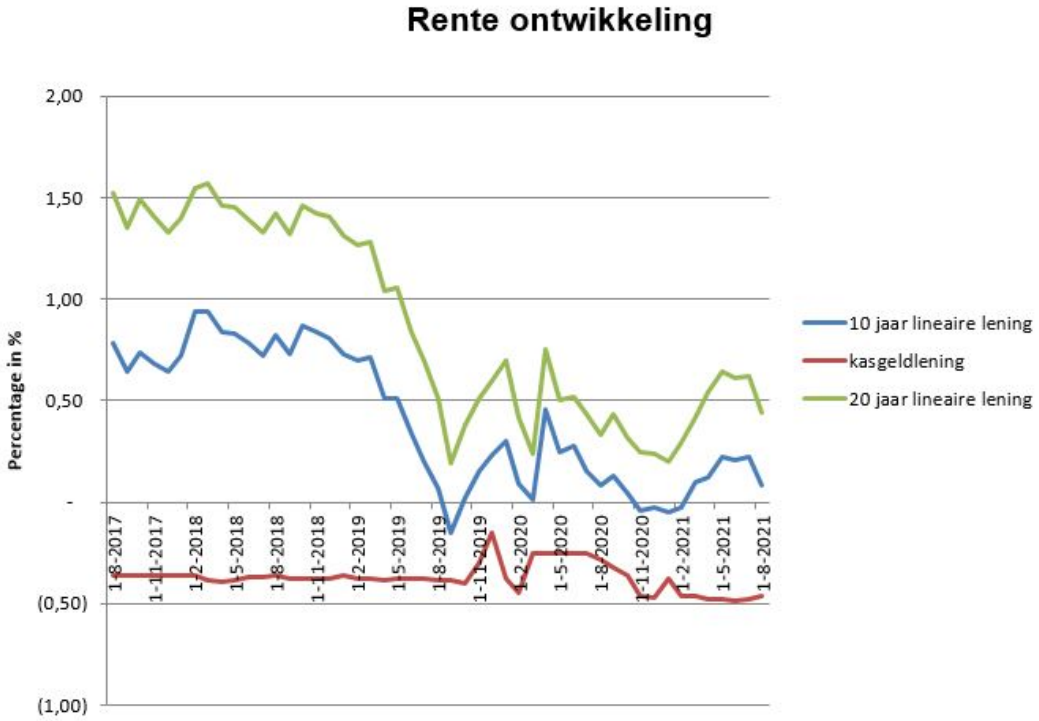
Doelstellingen

Bij de begroting wordt afgewogen welke investeringen er op korte en lange termijn moeten plaatsvinden. Het is vervolgens onze taak om deze investeringen conform de kaders te financieren. We beperken ons tot de publieke taak en hanteren hierbij de volgende doelstellingen:

- Er is voldoende financiering op de korte en lange termijn; zodoende is er altijd geld om aan onze betaalverplichting te voldoen.
- De risico's die aan financiële transacties verbonden zijn worden beheerst en beperkt; het betreft het renterisico, het koersrisico en het debiteuren-/crediteurenrisico.
- De rentekosten van de leningen worden zoveel mogelijk beperkt.
- De interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities worden zoveel mogelijk beperkt.

Rentevisie

De ECB zal het monetaire beleid naar verwachting verder verruimen. De lange rentetarieven blijven daardoor op zeer lage niveaus. Het korte geld zal ook op een heel laag niveau blijven.

Renterisico's

De specifieke risico's die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's, die worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

- De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan een jaar) mag opnemen.

- De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld in beeld gebracht (looptijd vanaf een jaar).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan een jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico in zich bergt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote fluctuaties van de rentelasten op de korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst worden. Hiervoor is een goede liquiditeitsprognose voor de korte en lange termijn noodzakelijk. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan een jaar de aangewezen oplossing. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van de jaarbegroting (8,5%) en geldt voor het gehele begrotingsjaar.

Berekening kasgeldlimiet

	2022	2023	2024	2025
Omvang begroting (x € 1.000)	41.322	40.704	40.739	40.740
Toegestane kasgeldlimiet in %	8,5	8,5	8,5	8,5
Toegestane kasgeldlimiet in € 1.000	3.512	3.460	3.463	4.463

De berekende kasgeldlimiet wordt periodiek getoetst aan de werkelijke omvang van het kasgeld. Op basis van de liquiditeitsprognoses wordt bepaald of er kort of lang geld aangetrokken moet worden voor een bepaalde looptijd, rekening houdend met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Voor de gemeente Westervoort betekent dit dat er in 2022 niet meer als 3.512.000 geleend mag worden met kort geld. Kort geld is geld geleend voor een periode van een jaar of korter. De wet Fido geeft aan dat de kasgeldlimiet niet mag worden overschreden. Indien een overschrijding voor het derde achtereenvolgende kwartaal geschiedt, dan moet de toezichthouder hiervan schriftelijk op de hoogte worden gebracht. De lange rente is duurder dan kort geld waardoor het financieel aantrekkelijk is volledig gebruik te maken van het bedrag onder de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinancieren en renteherziening. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijkertijd opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De renterisiconorm wordt ook berekend door een percentage van 20 te nemen van de jaarbegroting.

Berekening renterisiconorm

	2022	2023	2024	2025
Omvang begroting (x € 1.000)	41.322	40.704	40.739	40.740
Renterisiconorm in %	20	20	20	20
Renterisiconorm in € 1.000	8.264	8.141	8.147	8.148

Uit dit overzicht blijkt dat er in 2022 tot € 8.264.000 opnieuw aan leningen mogen worden afgesloten zonder de renterisiconorm te passeren. De liquiditeitsprognose geeft aan dat de gemeente Westervoort in 2022 maximaal € 7,0 miljoen financierings behoefte heeft. Dat betekent dat er lang geld aangetrokken moet worden. Voor 2022 ligt het gemiddelde rentepercentage van de totale lange leningen met bestaande leningen op 1,85%.

Renteschema 2022

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		469.405
b.	De externe rente baten leningen verenigingen en instellingen Westervoort		-19.045
	Saldo rentelasten en rentebaten		450.360
c1.	Rente ontvangsten van de grondexploitatie	-10.876	

	Saldo		439.484
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2.	Rente over voorzieningen		0
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		439.484
e.1	De aan taakvelden toegerekende rente		-488.120
e.2	Doorbelasting aan taakvelden van ontvangen rente leningen verenigingen en instellingen		19.045
f.	Rente resultaat		-29.591

Kredietrisico

Garantiestellingen

Naast bovengenoemd renterisico wordt door onze gemeente ook kredietrisico gelopen in het kader van onze publieke taak gegarandeerde geldleningen. Het kredietrisico betreft het risico dat de leningen niet worden terugbetaald. In totaal hebben wij aan leningen gegarandeerd met een schuldrest per 1 januari 2021 van € 19.023.0185. Voor € 18.583.000 is gegarandeerd aan de Stichting Plavei, Woonzorg Nederland en de Stichting Vivare. Hier kan de gemeente Westervoort voor maximaal 50% aangesproken worden omdat deze via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw lopen. Voor het restant van € 440.185 staat de gemeente Westervoort garant voor een lening aan Stichting Vivare.

Verstrekte leningen

De gemeente Westervoort loopt risico op de verstrekte geldleningen. Op 1 januari 2022 is het verwachte saldo van de verstrekte leningen € 508.943

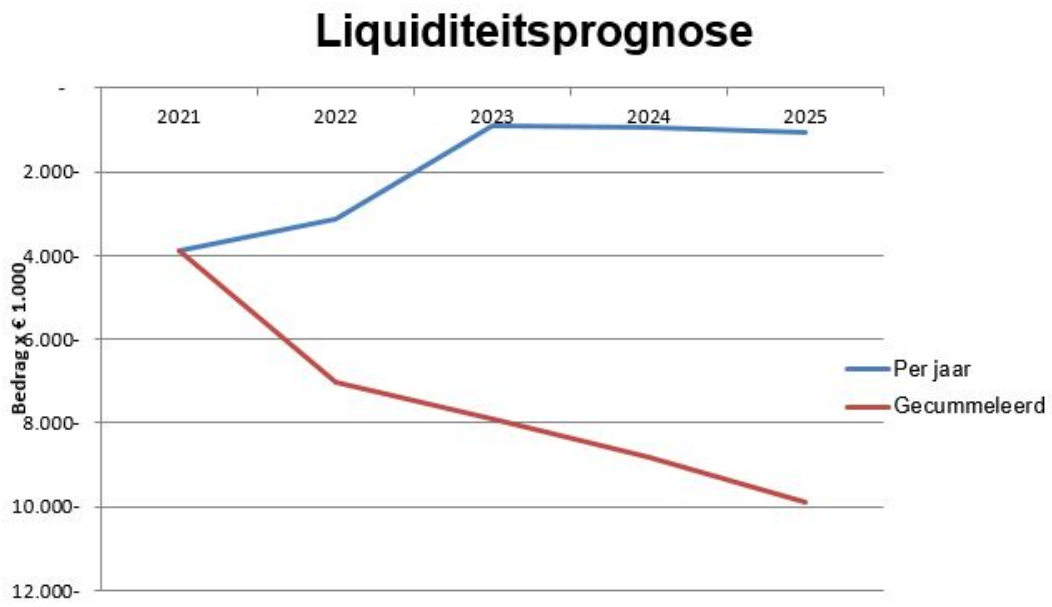
Deze leningen zijn verstrekt aan Westervoortse verenigingen en instellingen. Naast deze leningen staat er nog geld uit bij het stimuleringsfonds voor duurzaamheids- en startersleningen en de kredietbank Leeuwarden voor totaal € 2.000.725.

Wet schatkistbankieren

Medio december 2013 heeft de Eerste Kamer de Wet Schatkistbankieren aangenomen. De wet verplicht decentrale overheden om overtollige geldmiddelen onder te brengen in ’s Rijks schatkist. Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor het verplichtschatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Westervoort heeft voor 2022 een drempel van 1 miljoen euro.

Liquiditeit

Om te komen tot een goede en effectieve financiering voor de gemeente Westervoort voor de korte en lange termijn is een goede en volledige liquiditeitsprognose noodzakelijk. Daarvoor moet rekening worden gehouden met: beginstanden banken, inkomsten en uitgaven grondexploitatie, aflossingen van geldleningen, planning investeringen, ontwikkeling standen debiteuren/ crediteuren en de inkomsten en uitgaven uit de reserves en voorzieningen. Hieronder staat de liquiditeitsprognose voor de periode 2021-2025 weergegeven. Als het bedrag negatief is moet er geld worden aangetrokken.

Cumulatieve liquiditeitsprognose

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal	-3.888	-3.133	-888	-927	-1.049
Saldo voorgaand jaar		-3.888	-7.021	7.909	-8.836
Cumulatief te financieren:	-3.888	-7.021	7.909	8.836	-9.885

Bedragen in € 1.000

Zoals de tabel al aangeeft, is er de komende jaren een behoefte aan financieringsmiddelen. Deze behoefte kan gedekt worden met het aantrekken van langgeld. Voorlopig is de rente van langgeld evenals kortgeld nog steeds historisch laag.. Er mag voor ruim € 3.6 miljoen gefinancierd worden met kasgeld. Daarboven moet er lang geld aangetrokken worden.

Debiteuren-/crediteurenbeheer

Onze organisatie is erop gericht dat vorderingen tijdig, dus uiterlijk op de vervaldatum, worden geïnd. Wanneer dit niet wordt gerealiseerd, worden kort na de vervaldatum volgens een vaste procedure de nodige invorderingsmaatregelen genomen. Zogenaamde dubieuze debiteuren worden op basis van een kosten/baten-analyse en op juridische haalbaarheid beoordeeld waarna óf invordering via de gerechtsdeurwaarder plaatsvindt óf de vordering oninbaar wordt verklaard.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

De gemeente levert een scala aan producten. Om de levering van deze producten te garanderen, hebben we ons werk op een bepaalde wijze georganiseerd; de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft betrekking op de totale gemeentelijke organisatie: zowel de ‘ambtelijke’ als de ‘bestuurlijke’.

Onder bedrijfsvoering rekenen we de inzet van (productie-)middelen en de toepassing van processen bij de totstandkoming van producten. De bedrijfsvoering is met ingang van 2018 ondergebracht in de werkorganisatie 1Stroom (een ambtelijk samenwerkingsverband van de gemeenten Duiven en Westervoort). De bedrijfsvoeringsaspecten inzake ICT en Inkoop zijn ondergebracht in Samenwerking de Liemers (een ambtelijk samenwerkingsverband van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar).

De volgende nota’s inzake bedrijfsvoering zijn vastgesteld:

- Coalitieakkoord 2018-2022;
- Missie en Visie 1Stroom;
- Regeling Delegatie en Mandaat;
- Verordening Financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie (artikel 212 Gemeentewet);
- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet);
- Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid van het door het college gevoerde beleid (artikel 213a Gemeentewet);
- Gemeenschappelijke regeling ‘Samenwerking De Liemers (2010)’;
- Informatiebeleidsplan (2017);
- Gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2017).

Financiën: doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid

De interne regels met betrekking tot de financiële beheersing van de organisatie met de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn neergelegd in de verordeningen ex artikel 212, 213 en 213a van de Gemeentewet. De relevante instrumentaria behorende bij de planning en control zijn hierop afgestemd. Vanaf het boekjaar 2022 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Het college legt met dit nieuwe instrument verantwoording af aan de Raad inzake naleving van wet- en regelgeving. De accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Daarmee geeft hij ook een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverklaring van het college. Hij doet dus ook onderzoek naar waar het college deze rechtmatigheidsverklaring op heeft gebaseerd.

Informatiebeleid

Informatievoorziening

Technische vernieuwingen blijven een aanjager van maatschappelijke ontwikkelingen. Dat zien we nadrukkelijk op het gebied van informatieverwerking. Wij positioneren ons als een slimme volger op dit terrein: we proberen op ons niveau kansen aan te pakken, vooral gericht op dienstverlening, initiatieven uit de lokale samenleving en bedrijfsvoering. Centraal staan bedrijfscontinuïteit van bestaande ICT- en informatievoorzieningen en het toepassen van wettelijke regels en het uitvoeren van afspraken (“samen organiseren”) die via de VNG zijn gemaakt.
De Liemerse I-visie/-strategie zal herijkt en geactualiseerd worden.

E-depot

Voor de gemeenten Zevenaar, Doesburg, Duiven en Westervoort en de gemeenschappelijke regelingen 1Stroom en Samenwerking De Liemers is het Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg (SALD) de aangewezen archiefbewaarplaats in de zin van de Archiefwet. Blijvend te bewaren archiefbescheiden dienen na de overbrengingstermijn van 20 jaar (wordt 10 jaar) overgebracht te worden naar SALD. Tot op heden zijn alleen papieren archiefbescheiden

overgebracht naar SALD die berusten in de archiefdepots. Het bewaren en toegankelijk houden van de digitale informatie krijgt meer nadruk in onze dagelijkse werkzaamheden. Een volgende stap in het digitaal archiefbeheer is de ontwikkeling onder de noemer "e-depot". Een e-depot is een voorziening met functionaliteit voor de opslag en het beheer van de digitale archieven die voor blijvende bewaring in aanmerking komen.
We zoeken aansluiting bij projecten op dit gebied in de regio. In 2022 zullen hier keuzes in gemaakt worden.
Wet Open Overheid
De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet is bedoeld om overheden meer transparant te maken en deze wet moet er voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het grote verschil tussen de Wob en de Woo betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. De wet zal naar verwachting medio 2022 in werking treden. Het is nog niet duidelijk wat de reikwijdte van het juridisch kader precies zal zijn. Zeker is dat de besluitvormingsprocessen van lokale overheden en de inrichting van de informatiehuishouding in brede zin (technisch en databeheer en -kwaliteit) zonder meer worden geraakt. Het ministerie van BZK stelt incidentele en structurele middelen beschikbaar. Het is thans onduidelijk of die middelen voldoende zijn.
We stellen een actieplan op als basis voor een meerjarig implementatietraject van de Woo in onze organisatie.
Datagedreven werken
Data en monitoring helpt gemeenten om uit een stortvloed aan data de juiste informatie te filteren, en daarmee hun prestaties te verbeteren. Dat stelt ons dan in staat om beter beleid te ontwikkelen, dat beleid beter uit te voeren of het gevoerde beleid beter te verantwoorden. Op dit moment wordt er op diverse beleidsterreinen in onze organisatie geëxperimenteerd met datagedreven werken. Bijvoorbeeld door het maken van zogenaamde dashboards.
Om de organisatie stapsgewijs te laten groeien in volwassenheid en een meer datagedreven organisatie te worden zullen we een visie en een strategische aanpak op datagedreven werken opstellen.

Informatiebeveiliging en Privacybescherming
De gemeente beschikt over veel waardevolle, vertrouwelijke en privacygevoelige gegevens. Het is belangrijk dat we deze gegevens goed beschermen. Onze bedrijfsvoering en dienstverlening is voor een zeer belangrijk deel afhankelijk van de beschikbaarheid van onze ICT-systemen en ICT-infrastructuur.

Voor het bepalen van de prioritering van de maatregelen hanteren we het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging van de Nederlandse Gemeenten, het Cybersecuritybeeld Nederland van het Nationaal Cyber Security Centrum (MJV) en de aanbevelingen naar aanleiding van de cyberaanvallen op de gemeenten Lochem en Hof van Twente.

Omdat de dreiging van buitenaf voortdurend aanwezig en veranderd is het uitermate belangrijk om een goede combinatie te realiseren tussen preventie, detectie en respons. Vooral de voortdurende dreiging van een mogelijke cyberaanval met ransomware onderstreept het belang van de invoering en het verder uitbouwen en inrichten van onze voorziening voor monitoring en response (SIEM/ SOC). Met deze voorziening zijn we beter in staat om te controleren of er sprake is van verdacht gedrag, digitale aanvallen en andere beveiligingsincidenten binnen onze ICT-infrastructuur.
Om dit te realiseren maken we zoveel mogelijk gebruik van de operationele producten en diensten die door de VNG door middel van het project GGI-veilig aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld.

De activiteiten en werkzaamheden voor wat betreft de onderwerpen informatiebeveiliging en privacy zullen zich met name concentreren op de volgende onderwerpen:

- Bewustwording (Awareness): Digitale veiligheid raakt ons allemaal. Daarom is het belangrijk dat zowel de bestuurders als de medewerkers structureel en periodiek geïnformeerd worden over de mogelijke risico's over informatiebeveiliging en privacy.
- Oefenen: Onze organisatie moet voorbereid zijn op digitale incidenten en -crises. Deze reiken vaak verder dan alleen de gemeentelijke bedrijfsvoering. Oefenen is daarom belangrijk, zodat onze organisatie in voorkomende gevallen veerkrachtig en daadkrachtig kan optreden in samenwerking met de ketenpartners.
- Risicogericht handelen: Onze organisatie zal extra aandacht moeten besteden aan de informatiesystemen die cruciaal zijn voor het functioneren van de gemeentelijke- en maatschappelijke processen en de interne bedrijfsvoering. Door middel van een risicoanalyse worden deze systemen doorgelicht en worden aanvullende mitigerende maatregelen genomen om de mogelijke risico's op een aanvaardbaar niveau te brengen.
- Samen organiseren: Onze organisatie werkt voortdurend aan de versterking van de digitale weerbaarheid. We worden daarbij ondersteund door de Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten, de IBD. De IBD heeft ook een coördinerende rol bij incidenten en is het expertisecentrum op het gebied van de digitale veiligheid voor gemeenten.
- Monitoring en response: De systemen voor monitoring en response wordt verder uitgebreid, zodat de focus op detectie en actieve preventie van incidenten versterkt wordt.
- Verwerkingsregister: Het verwerkingsregister wordt geactualiseerd en ook in overeenstemming gebracht met de nieuwe organisatiestructuur van 1Stroom. Daarnaast wordt ook geborgd dat nieuwe verwerkingen ook daadwerkelijk worden opgenomen in het register.
- Verbetering rapportage informatiebeveiliging en privacy. De aanschaf en invoering van het ISMS en PMS (Information Security Management System en Privacy Management System) zal een belangrijke bijdrage leveren aan de procesgerichte benadering van informatiebeveiliging en privacybescherming. Dit systeem zorgt tegelijkertijd voor de belangrijke bewijsvoerings- en verantwoordingsinformatie, die gebruikt kan worden voor de rapportage aan de directie, college en de gemeenteraad. De jaarlijkse kosten voor dit systeem bedragen € 16.000,- en worden via de begroting van 1Stroom verwerkt-.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen waarin de gemeente Westervoort een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang
Betreft zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Financieel belang
Betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidelijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bij deelname in een vennootschap betreft het financiële belang het bezit van aandelen en het ontvangen van bijbehorend dividend.

De gemeente Westervoort maakt binnen de verbonden partijen onderscheid tussen gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen. De gemeenschappelijke regelingen bestaan uit publieke partijen die samenwerken, vaak op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) of Wgr-plus. In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen als een gemeente het voorgestane beleid niet zelf wenst uit te voeren, maar in samenwerking met andere gemeenten of instellingen. Bij deelnemingen heeft de gemeente een pakket van aandelen van een vennootschap in bezit. De deelname in het aandelenkapitaal vloeit vaak voort uit de van oudsher aanwezige maatschappelijke belangen, die door de vennootschappen werden of worden nagestreefd.

In onderstaand overzicht wordt een overzicht van de verbonden partijen voor de gemeente Westervoort weergegeven, inclusief het financiële belang betreffende de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de begroting 2022. Dit geeft inzicht in de risico's die de gemeente Westervoort loopt door de betrokkenheid aan de verbonden partij. Vervolgens wordt elke verbonden partij nader toegelicht. Inhoudelijke beleidsinformatie over de verbonden partijen is opgenomen in de relevante programma's.

Verbonden partij	**Rekening 2020**	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**
Gemeenschappelijke regelingen			
Samenwerking De Liemers (SDL)	€ 1.990.016	€ 1.933.453	€ 1.904.617
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	€ 1.233.718	€ 1.294.000	€ 1.295.000
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg (SALD)	€ 32.606	€ 31.439	€ 32.158
Euregio	€ 4.125	€ 4.250	€ 4.250
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	€ 60.400	€ 88.000	€ 110.000
Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen	€ 35.582	€ 75.876	€ 89.300
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN)	€ 557.760	€ 682.341	€ 758.568
1Stroom	€ 8.635.467	€ 9.271.821	€ 9.471.678
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland (MGR)	€ 2.744.225	€ 2.751.683	€ 2.667.653
Deelnemingen (dividend)			
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ 1.580	€ 8.000	€ 8.000
Alliander N.V.	€ 99.867	€ 120.000	€ 120.000
Vitens N.V.	€ 0	€ 0	€ 0

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerking De Liemers (Programma 1)

Partijen	De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit de colleges van de drie deelnemende gemeenten. Elke gemeente heeft in het bestuur een stem.
Financieel belang	Op basis van de afgesproken verdeelsleutels worden de kosten van de samenwerkingsorganisatie aan de drie gemeenten doorbelast. Voor de gemeente Westervoort is de bijdrage voor het jaar 2022 vastgesteld op een bedrag van € 1.904.617
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 202.630
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 125.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 5.252.382
Resultaat 2022	€ 0
Ontwikkelingen	Niet van toepassing
Risico's	Niet van toepassing

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (Alle programma's, zie programma 1)

Partijen	De gemeenten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Bestuurlijk belang	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden kent een dagelijks - en een algemeen bestuur. Elke gemeente heeft in het algemeen bestuur een stem.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Westervoort bestaat voor een deel uit brandweer/bevolkingszorg en een deel voor publieke gezondheid(GGD, rijksvaccinatieprogramma en zorg 0-4 jarigen). Voor 2022 is de bijdrage voor brandweer en bevolkingszorg € 861.000 + € 14.000 = € 875.000. De bijdrage voor publieke gezondheid bedraagt € 420.000. Dat bedrag is als volgt opgebouwd: € 225.000 voor de GGD, € 169.000 voor de Jeugdgezondheidszorg en € 26.000 voor het Rijksvaccinatieprogramma.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 5.551.000.
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 4.492.000.
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 45.271.000.
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 43.606.000.
Resultaat 2022	€ 0

Ontwikkelingen	Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur de verdeelsleutel GF-OOV sub cluster brandweer als gezamenlijke oplossingsrichting gekozen (GF=Gemeentefnds, OOV=Openbare Orde en Veiligheid). De consequentie van een eventuele aanpassing van de verdeelsleutels is dat dit voor de ene gemeente tot een financieel voordeel kan leiden en voor een andere gemeente tot een nadeel. Het Algemeen Bestuur heeft gekozen voor een overgangsmodel waarin de gemeente in drie jaar toegroeien naar de nieuwe bijdrage.
Risico's	De hiervoor beschreven ontwikkeling vormt een risico.. Er is een regionaal controllersoverleg actief dat regelmatig overlegt met de VGGM over de financiële positie.

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg (Programma 1)

Partijen	De gemeenten Duiven, Doesburg, Westervoort en Zevenaar. Daarnaast is de SDL (RID en RSD) ook betrokken bij het Streekarchivariaat.
Bestuurlijk belang	Het Streekarchivariaat heeft een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur. De gemeente Westervoort levert een van de vijf leden van het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor Westervoort 2022 bedraagt € 32.158. Deze bijdrage wordt bepaald op basis van het inwonersaantal en het aantal werkuren.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 2.383
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 795
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 55.178
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 49.188
Resultaat 2022	€ 0
Ontwikkelingen	Streven is om meer aandacht te besteden aan de primaire taken. Ook zal de voorbereiding voor het opzetten van een e-depot de aandacht krijgen.
Risico's	Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt op nihil geschat.

Euregio

Partijen	61 gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in het werkgebied Arnhem-Nijmegen, West-Veluwe, Zuid-West Gelderland, delen van Noordoost-Brabant, het noordelijke deel van de provincie Limburg, de Kreis Kleve, de Kreis Wesel en de steden Duisburg en Dusseldorf. In dit werkgebied wonen 4,2 miljoen mensen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Westervoort levert 2 leden in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Westervoort is € 4.250 en is berekend op basis van het inwoneraantal.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 2.163.868

Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 2.184.947
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 1.052.703
Omvang vreemd vermogen ultomo 2022	Meest bekende stand ultimo 2021 € 1.052.703
Resultaat 2022	Geraamd resultaat € 21.079
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.
Risico's	Niet van toepassing.

Omgevingsdienst Regio Arnhem (Programma 3)

Partijen	De Provincie Gelderland en 10 gemeenten.
Bestuurlijk belang	De wethouder is lid van het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De bijdrage 2022 voor Westervoort is € 110.000 en deze is gebaseerd op het werkpakket/werkprogramma dat aan de ODRA is overgedragen.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 776.000
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 698.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 3.748.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 3.609.000
Resultaat 2022	€ 0
Ontwikkelingen	Er is veel in beweging in het werkveld van ODRA. De planning is dat vanaf 1 juli 2022 de omgevingswet en de Wet Kwaliteitsboring in werking treden en daarnaast vinden veranderingen plaats in de bevoegdheid voor bodemtaken.
Risico's	De bovengenoemde ontwikkelingen brengt een aantal financiële onzekerheden met zich mee, die op dit moment nog moeilijk zijn te kwantificeren. Daarnaast is er nog geen zicht op het einde van de COVID-19 crisis.

Groene Metropoolregio Armhem- Nijmegen (Programma 3)

Partijen	De deelnemende gemeenten zijn Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Bestuurlijk belang	De gemeente Westervoort levert één van de 18 leden van het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De bijdrage is gebaseerd op het inwoneraantal van 15.011 en bedraagt € 5,948 per inwoner. De inwonerbijdrage bestaat uit 2 componenten: bijdrage regiobureau 15.011 à € 1,73 per inwoner) = € 25.897 bijdrage voor de vijf opgaven verbonden regio, productieve regio, circulaire regio, ontspannen regio en groene groei regio 15.011 à € 4,22 per inwoner) = € 63.403

Omvang eigen vermogen ultimo 2020	Niet van toepassing.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	Niet van toepassing.
Omvang vreemd vermogen ultimo 2020	Niet van toepassing.
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	Niet van toepassing.
Resultaat 2022	€ 0
Ontwikkelingen	In 2021 is gestart met de versterkte samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen: de Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen de Groene Metropoolregio.Versterking van de regionale samenwerking is nodig vanwege een dubbele urgentie: slagkracht in de opgaven die op de regio afkomen én het tot stand brengen van een transparante en democratisch gelegitimerde regionale besluitvorming.
Risico's	Niet van toepassing.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (Programma 2)

Partijen	Alle gemeenten van de regio Arnhem en Nijmegen en Druten. Dit zijn in totaal 19 gemeenten.
Bestuurlijk belang	De gemeente Westervoort levert een lid in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor 2022 bedraagt € 758.568
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 0
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 0
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 11.500.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 10.500.000
Resultaat 2022	€ 0
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.
Risico's	Het risico voor de gemeente Westervoort is van financiële aard, als de beoogde efficiencyvoordelen niet worden behaald of als meerdere gemeenten uit deze regio vervoersstromen gaan onttrekken aan deze regeling.

1Stroom (Alle programma's, zie programma 1)

Partijen	De gemeenten Duiven en Westervoort vormen samen 1Stroom.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit de colleges van de twee deelnemende gemeenten. Elke gemeente heeft in het bestuur een stem.
Financieel belang	De kosten van de fusieorganisatie worden voor 63% ten laste gebracht van Duiven en voor 37% ten laste gebracht van Westervoort. Voor de gemeente Westervoort is de bijdrage voor het jaar 2022 vastgesteld op een bedrag van € 9.471.678.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 0

Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 0
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 7.074.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 7.268.000
Resultaat 2022	€ 0
Ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2018 is de nieuwe organisatie 1Stroom gestart. 2018, 2019 en 2020 en 2021 stonden vooral in het teken van het wennen aan de nieuwe organisatie en alle 'kinderziektes' eruit halen. De afgelopen 4 jaar is hard gewerkt aan het op orde brengen van de basis. Per 1 september 2021 is een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd bestaande uit twee organisatielagen. In de eerste organisatielaag is er voor gekozen om een algemeen directeur en twee adjunct-directeuren gecombineerd met de functie van gemeentesecretais aan te stellen. De algemeen directeur is verantwoordelijk voor het functioneren van 1stroom. De gemeentesecretarissen/adjunctdirecteuren zijn naast medeverantwoordelijke voor de organisatie vooral verantwoordelijk voor de verbinding tussen bestuur en organisatie. De tweede organisatielaag bestaat uit 10 afdelingen welke aangestuurd worden door een manager.
Risico's	Niet van toepassing.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Regio Centraal Gelderland(MGR)

Partijen	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit een collegelid van de deelnemende gemeenten. Elke gemeente heeft in het bestuur een stem.
Financieel belang	De MGR maakt deelbegrotingen voor de verschillende modules. Wanneer een gemeente ervoor kiest deze module af te nemen deelt zij ook in de kosten. De kosten van de basistaken worden op inwonertal verdeeld. Voor de verdeling van de specifieke kosten per module een verdeelsleutel bepaald.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	€ 674.000
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	€ 636.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	€ 3.888.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	€ 3.296.000
Resultaat 2022	€ 0

Ontwikkelingen	De MGR kenmerkt zich in 2022 door een organisatie met een vast MT, vaste medewerkers en beperkte omvang van inhuur. De bedrijfsvoering staat en de financiele huishouding is in control. Ontwikkelingen op het terrein van informatiebeveiliging, zoals de invoering van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) en archiefwerkzaamheden voor de modules worden ondersteund. Dit leidt tot meer taken voor de MGR die in 2021 zijn opgepakt en waarvan de kosten meerjarig verwerkt zijn.
Risico's	Niet van toepassing.

Deelnemingen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Partijen	De Nederlandse staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap.
Bestuurlijk belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeente kent een Raad van Commissarissen, een Raad van Bestuur en Directeuren. Gemeente Westervoort is aandeelhouder.
Financieel belang	Gemeente Westervoort heeft 3.510 aandelen met een waarde van € 2,50 nominaal. Het totale belang is € 8.775. Jaarlijks wordt hierover dividend ontvangen.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	Meest recente stand bekend per ultimo 2019 € 4.887.000.000
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	Meest recente stand bekend per ultimo 2020 € 5.097.000.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	Meest recente stand bekend per ultimo 2019 € 144.802.000.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	Meest recente stand bekend per ultimo 2020 € 155.262.000.000
Resultaat 2022	Meest recente resultaat bekend is € 221.000.000 over 2020.
Ontwikkelingen	Gezien de aanhoudende onzekerheden heeft de BNG geen uitspraak gedaan over de verwachte nettowinst in 2021.
Risico's	Doordat de BNG als sectorbank actief is binnen de publieke sector loopt zij minder risico dan commerciële banken. Daarnaast is het financiële risico beperkt tot het ingelegde bedrag.

Alliander N.V.

Partijen	Provincies en gemeenten.
Bestuurlijk belang	Alliander kent een raad van bestuur en een raad van commissarissen. De gemeente Westervoort heeft 145.643 aandelen.
Financieel belang	De gemeente Westervoort heeft 0,106% van het aandeelkapitaal en overeenkomstig stemrecht in de algemene ledenvergadering. Dit betreft 145.643 aandelen.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	Meest recente stand bekend per ultimo 2019 € 4.224.000.000
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	Meest recente stand bekend per ultimo 2020 € 4.328.000.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	Meest recente stand bekend per ultimo 2019 € 4.567.000.000

Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	Meest recente stand bekend per ultimo 2020 € 5.094.000.000
Resultaat 2022	Meest recente resultaat bekend betreft € 224.000.000 over 2020.
Ontwikkelingen	De energietransitie vraagt om grote aanpassingen van het energiesysteem en vergt grootschalige investeringen. Om de benodigde investeringen te kunnen financieren is een verzoek gedaan aan de aandeelhouders tot versterking van de kapitaalstructuur. Eind 2021 zal, afhankelijk van het politieke besluitvormingsproces, in een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit worden genomen over de kapitaalversterking.
Risico's	Het risico beperkt zich tot het ingelegde bedrag.

Vitens N.V.

Partijen	Provincies en gemeenten.
Bestuurlijk belang	Vitens N.V. kent een raad van bestuur en een raad van commissarissen. Gemeente Westervoort is een van de aandeelhouders.
Financieel belang	Uitstaande aandelen gemeente Westervoort 16.023.
Omvang eigen vermogen ultimo 2021	Meest recente stand bekend per ultimo 2019 € 533.300.000
Omvang eigen vermogen ultimo 2022	Meest recente stand bekend per ultimo 2020 € 557.100.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2021	Meest recente stand bekend per ultimo 2019 € 1.293.000
Omvang vreemd vermogen ultimo 2022	Meest recente stand bekend per ultimo 2020 € 1.340.100
Resultaat 2022	Meest recente resultaat bekend betreft € 23.900.000 over 2020
Ontwikkelingen	Het drinkwaterbedrijf Vitens zal naar verwachting geen dividend uitkeren vanwege de noodzaak van grote investeringen in de komende jaren.
Risico's	Het risico beperkt zich tot het ingelegde bedrag.

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

In het verlengde van de inwerkingtreding in 2008 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) heeft de raad van Westervoort 16 maart 2009 de Nota Grondbeleid vastgesteld. Daarin is grondbeleid als volgt gedefinieerd: *"het beleid dat zich richt op een efficiënt en rechtvaardig verloop van activiteiten op de grondmarkt, met het oog op realiseren van publieke doelstellingen als bevordering van het maatschappelijk gewenst ruimtegebruik, het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten bij locatieontwikkeling en het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik".*

De hoofdlijnen van het grondbeleid in Westervoort
Westervoort voert bij de ontwikkeling van woon- en werklocaties in beginsel een faciliterend grondbeleid. Dit past bij uitstek bij een gemeente als Westervoort. De grondpositie ligt over het algemeen niet bij de gemeente. Met de derden-initiatiefnemers worden exploitatieovereenkomsten gesloten. Hiermee houdt de gemeente grip op de door haar gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

Financiële aspecten
Het grondbeleid is er op gericht ten minste kostendekkend te zijn. Dit betekent dat alle kosten door de uiteindelijke opbrengsten worden gedekt. De ontwikkelrisico's liggen primair bij de gecontracteerde marktpartijen. Toch kunnen zich ook voor de gemeente onverwachte en onafwendbare tegenvallers voordoen. De algemene reserve is in die gevallen het "vangnet". Bij de bepaling van het vereiste minimumniveau is hiermee rekening gehouden.

Lopende complexen grondexploitatie
De gemeente kent een in omvang beperkte grondexploitatie. De Schans is het enige complex in de grondexploitatie. De gronden zijn aan een ontwikkelende marktpartij verkocht. De kavels in het deelplannen Fort Geldersoort zijn nog niet afgenomen en overgedragen. Volgens de laatste actualisatie van de grondexploitatie is de overdracht daarvan gepland medio 2022. Aansluitend aan de bouw volgt het woonrijp afwerken van het gebied.

Volgens de actualisatie per 1 januari 2021 is het verwachte resultaat als gevolg van hogere kosten bouw- en woonrijp maken (meer werkzaamheden), hogere kosten tijdelijk beheer en een vertraging in de uitgifte € 560.923,- negatief. Vooral de kosten voor het woonrijp maken waren te positief ingeschat, zeker met het oog op de huidige markt. Voor dit tekort is in de jaarrekening 2020 een voorziening gevormd.

Kerncijfers grondexploitatie De Schans(bedragen in mln €)

Complex (in exploitatie per 1-1-2021	Einddatum complex	Boekwaarde 1-1-2021	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Resultaat startwaarde 1-1-2021	Resultaat eindwaarde
De Schans	31-12-2022	0,60	0,28	0,33	0,56	0,59
Totaal		0,60	0,28	0,33	0,56	0,59

Bron: geactualiseerde grondexploitatie peildatum 1 januari 2021

Het resultaat van het complex De Schans is verliesgevend. Het verlies op startwaarde 1-1-2021 is € 560.923. Hierbij is gerekend met een rentepercentage van 2,39%

De positieve resultaten uit de actieve grondexploitatie zijn onderworpen aan de heffing van de Vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting is geen kostenpost binnen de grondexploitatie, maar wordt verantwoord binnen de algemene middelen op concernniveau.

Financiële aspecten

Resultaat en resultaatbestemming

In de begroting wordt exploitatie-technisch gezien geen rekening gehouden met een (positieve) bijdrage vanuit de grondexploitatie. Dat betekent dat de voor- en nadelen vanuit de grondexploitatie jaarlijks volledig met de Algemene Reserve worden verrekend.

Per 31 december 2020 is de voorziening verliesgevende complexen grondexploitatie € 0,57 mln. Voor exploitaties met een geraamd tekort wordt een voorziening (op startwaarde) conform BBV getroffen om de berekende toekomstige tekorten af te dekken. Dit is een wettelijk voorgeschreven maatregel. Het rentepercentage (disconteringsvoet) bij deze berekening is door de BBV gesteld op 2%. Voor het complex De Schans betekent dit dat de verliesvoorziening uitkomt op een totaal verlies van € 565.221.

Dit betekent dat voor de op dat moment berekende en onafwendbare verliezen een volledig toereikende voorziening is getroffen.

Tussentijds resultaat

Bij de actualisatie van de grondexploitatie per peildatum 1 januari 2021 is vastgesteld dat er in 2022 e.v. geen -tussentijds- resultaat kan worden uitgenomen.

Risico's

De gemeentelijke actieve grondexploitatie kenmerkt zich door lange looptijden, het doen van omvangrijke voorinvesteringen die op een later tijdstip door gronduitgifte moeten worden terugverdiend.

De berekende/voorziene risico's van de grondexploitatie maken onderdeel uit van het gemeentelijk weerstandsvermogen. Tenminste éénmaal jaarlijks bij de actualisatie van de integrale grondexploitatie worden de risico's opnieuw bepaald en berekend. In de lijn van de concernbreed toegepaste systematiek worden de risico's gekwantificeerd en een inschatting gemaakt van de mate waarin risico's kunnen optreden. Vervolgens worden de uitkomsten verwerkt in het gemeentelijk weerstandsvermogen.

In het complex "De Schans" loopt de gemeente een risico. Zie ook de paragraaf "weerstandsvermogen".

Kaderstelling/beslispunten

Budgetten jaarschijf 2022
De voorcalculaties voor de jaarschijf 2022 zijn ontleend aan de laatst geactualiseerde grondexploitaties per peildatum 1 januari 2021. Daarmee is ons college van B&W geautoriseerd. Binnen het proces van de financiële cyclus worden financiële wijzigingen op basis van besluitvorming gerapporteerd.

Paragraaf 8 Duurzaamheid

In de voorjaarsnota zijn de contouren van de begroting 2022 uiteengezet.

Voor het thema energietransitie heeft uw raad ambities vastgesteld. Eind 2021/begin 2022 zult u ambities vaststellen op de andere twee thema's binnen duurzaamheid: klimaatadaptatie en circulariteit . De inhoud van het beleid dat in de begroting staat, kan echter wel duurzaamheidseffecten hebben. Dat geldt bij uitstek voor het duurzaamheidsbeleid, dat de komende jaren (of eigenlijk: decennia) een belangrijk speerpunt zal zijn.

Het beleidsvoornemen van de huidige begroting om in 2050 een klimaatneutraal Westervoort te zijn is inmiddels achterhaald als gevolg van de inwerkingtreding van de Klimaatwet, met als wettelijke doelstelling ' 49% CO2 reductie in 2030-, 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een CO2 neutrale elektriciteitsvoorziening in 2050.

In 2021 is de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 vastgesteld. Hierin zijn de zoekgebieden voor de duurzame opweklocaties 'zon en wind' vastgelegd en zijn er procesafspraken vastgelegd om te komen tot een Regionale Warmte Structuur. Verder is er een start gemaakt met de Transitie Visie Warmte (TVW) die eind 2021 wordt vastgesteld. In de TVW wordt vastgelegd welke wijk, wanneer van het aardgas losgekoppeld wordt en wat de vervangende techniek is.

Ten aanzien van circulariteit wordt de doelstelling uit het Grondstoffen akkoord gehanteerd: Grondstoffentransitie en reststromenverwaarding waarbij uiterlijk in 2050 grondstoffen efficiënt moeten worden ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor zover er nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op duurzame wijze gewonnen en wordt verdere aantasting van de leefomgeving en de gezondheid voorkomen. De zogenaamde Roadmap Circulariteit zal eind 2021 aan uw Raad voorgelegd worden.

Eind 2021 zal de zgn Roadmap Circulariteit vastgesteld worden, deze zal doorvertaald worden naar de voorjaarsnota van 2022 en in uitvoering worden gebracht. Het effect van de huidige inspanningen op de beleidsdoelstelling Klimaatadaptatie in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is op moment moeilijk weer te geven.

Door de gemeenteraad is besloten om niet direct de vervolgstap te zetten naar een uitvoeringsagenda maar eerst het komende jaar in te zetten op de uitvoering van een impactanalyse en een nieuwe participatieronde met als doel een eindvertaling in beleidskaders in het jaar 2023. Dit besluit heeft een aantal gevolgen en financiële consequenties die we aan de gemeenteraad voor willen leggen. In het najaar komen wij daarom met een voorstel naar de gemeenteraad om het vervolg van het dpra traject te bespreken.

Op een aantal plekken in de begroting staan ook beleidsvoornemens die indirect duurzaamheidseffecten kunnen hebben, bijvoorbeeld de actualisatie van het integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Of duurzaamheidsaspecten daadwerkelijk aan de orde zullen zijn, kunnen we op dit moment nog niet overzien. Een speciale vermelding die wij net als in de begroting in dit kader willen maken is het woningbouwprogramma. Omdat het bouwen van woningen leidt tot stikstofuitstoot, is de realisatie van ons woningbouwprogramma onzeker geworden. We hebben u eerder laten weten dat we de ontwikkelingen op dit dossier nauwlettend volgen en u nader informeren zodra we meer weten over hoe we om moeten/kunnen gaan met de stikstofproblematiek. De laatste berichtgeving vanuit het kabinet op dit onderwerp geeft aan dat de stikstofuitstoot eerst teruggedrongen zal moeten worden alvorens tot nieuwbouw kan worden overgegaan. Veel van ons beleid heeft echter geen duurzaamheidseffect. Bijvoorbeeld het stimuleren van actief burgerschap, het veiligheidsbeleid, het terugdringen van het aantal (v)echtscheidingen of het onderwijsachterstandenbeleid hebben naar verwachting geen noemenswaardige duurzaamheidseffecten. Mocht in de uitwerking van specifiek beleid blijken dat duurzaamheidseffecten toch aan de orde zijn, dan zal ons college dat opnemen in de betreffende paragraaf van de raadsvoorstellen die we u over die onderwerpen zullen aanbieden.

Er is een breed palet aan beleid dat als zodanig geen directe duurzaamheidseffecten heeft, zoals het speelbeleid, maar waarvan de uitvoering dat wel degelijk kan hebben, bijvoorbeeld

door keuzes te maken in de inrichting van de openbare ruimte (verstenen of vergroenen), door de materiaalkeuze of door de wijze van uitvoering van onze leveranciers. Denk hierbij aan het onderhoud van ons openbaar groen waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van chemische middelen of leveranciers die wij inhuren met een groen duurzaamheidslabel. Ook het maaibeleid wordt met duurzaamheid in het achterhoofd vormgegeven met aandacht voor biodiversiteit en de leefbaarheid van insecten en met name bijen.

Duurzaamheid incorporeren wij inmiddels ook in onze gemeente. Denk hierbij aan thema's als papierloos werken, gebruik van recyclebare kantoorbenodigdheden en het duurzaam afstoten van afgeschreven gebruiksgoederen zodat deze volledig of deels een nieuwe bestemming krijgen (zoals afgedankte mobieltjes). Duurzaamheid is hiermee een thema geworden van veel van ons beleid en handelen wat bijdraagt aan één van de grootste thema's waar de wereld voorstaat door de zichtbare en merkbare gevolgen van de huidige klimaatverandering.

In ieder raadsvoorstel is een kopje duurzaamheid opgenomen zodat benoemd wordt welke invloed het voorstel heeft op het thema duurzaamheid.

Financiële begroting - Baten en Lasten

Baten en lasten per programma 2022

In onderstaand overzicht staan de mutaties van de baten en lasten per programma aangegeven. Voor een verdere specificatie van de resultaatbestemming, zie de bijlage reserves.

Baten en lasten per programma (x € 1.000)

Programma	Lasten	Baten	Resultaat voor bestemming	Mutaties reserves	Resultaat na bestemming
1. Bestuur	8.897	31.748	22.851	-200	22.651
2. Maatschappij	26.041	5.865	-20.176	0	-20.176
3. Omgeving	5.899	3.616	-2.283	93	-2.190
Totaal	40.837	41.229	392	-107	285

Bedragen in € 1.000

Mutaties reserves per programma

In de volgende tabellen staan per programma het totaal aan reserves opgesomd die samen de resultaatbestemming vormen voor de jaren 2022 tot en met 2025. Dotaties zijn toevoegingen vanuit de exploitatie aan de reserve, onttrekkingen zijn toevoegingen van de reserves aan de exploitaties. Het saldo van de dotaties en onttrekkingen is de resultaatbestemming. Een positief saldo betekent een voordeel voor de exploitatie, de reserves nemen hierdoor af. Een negatief saldo betekent een verhoging van de reserve en een nadeel voor de exploitatie. Het saldo van 2022 bedraagt € 107.000 en sluit aan bij onderstaand overzicht en saldo bestemmingen in de paragraaf “Voorcalculaties in meerjarenperspectief”.

Mutaties reserves 2022-2023 per programma

Programma	2022 dotaties	2022 onttrek.	2022 saldo	2023 dotaties	2023 onttrek.	2023 saldo
Bestuur	200	0	-200	400	0	-400
Maatschappij	0	0	0	0	0	0
Omgeving	0	93	93		73	73
Totaal	200	93	-107	400	73	-327

Bedragen in € x 1.000 (- is een nadeel)

Mutaties reserves 2024-2025 per programma

Programma	2024 dotaties	2024 onttrek.	2024 saldo	2025 dotaties	2025 onttrek.	2025 saldo
Bestuur	500	0	-500	500	0	-500
Maatschappij	0	0	0	0	0	0
Omgeving	0	73	73		2	2
Totaal	500	73	-427	500	2	-498

Bedragen in € x 1.000(- is een nadeel)

Voorcalculaties in meerjarenperspectief

In onderstaande tabellen staan de voorcalculaties per programma. Deze tabellen sluiten aan bij de tabellen voor bestaand beleid, zoals deze bij de programma's staan weergegeven. In de totaaltabel staat de resultaatbestemming (mutaties reserves).

Overzicht voorcalculaties

Bestuur	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	7.962	8.495	8.897	8.919	9.296	9.510
Baten	29.392	29.675	31.748	31.151	31.184	31.342
Saldo voor bestemming	21.430	21.180	22.851	22.232	21.888	21.832

Bedragen x € 1.000

Maatschappij	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	30.138	26.098	26.041	25.726	25.297	25.194
Baten	8.392	5.977	5.865	5.865	5.515	5.515
Saldo voor bestemming	-21.746	-20.121	-20.176	-19.861	-19.782	-19.679

Bedragen x € 1.000

Omgeving	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	6.019	5.490	5.899	5.829	5.862	5.852
Baten	3.991	3.586	3.616	3.616	3.616	3.616
Saldo voor bestemming	-2.028	-1.903	2.283	2.213	2.246	2.236

Bedragen x € 1.000

Totaal	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	44.038	40.083	40.837	40.474	40.455	40.556
Baten	41.407	39.239	41.229	40.632	40.315	40.473
Saldo voor bestemming	-2.631	-844	392	158	-140	-83
Mutaties reserves	287	119	-107	-327	-427	-498
Saldo na bestemming	-2.344	-725	285	-169	-567	-581

Bedragen x € 1.000

Financiële begroting - Financiële positie

Begrotingsrichtlijnen

Bij de opstelling van de begroting 2022 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- Ongewijzigd beleid. De besluiten tot en met de raadsvergadering van juli 2021 zijn verwerkt in de begroting. Dit betekent dat de bij de Voorjaarsnota 2021 genomen besluiten met betrekking tot nieuw beleid, bezuinigingen en dekkingsvoorstellen in deze Programmabegroting reeds verwerkt zijn.
- In de meerjarenbegroting 2022-2025 van 1Stroom is voor wat betreft de loonstijgingen rekening gehouden met de laatste cao-afspraken. De doorbelasting van 1Stroom is verwerkt in onze begroting. In de taakveldenraming is de raming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2022 en verder gebaseerd op de meicirculaire 2021 aangevuld met recente ontwikkelingen.
- De Algemene uitkering is geraamd in zogenaamde ‘lopende prijzen’. Dat betekent dat in de raming van de algemene uitkering rekening is gehouden met loon-en prijsstijgingen. Daartegenover staat dat je dan ook aan de lastenkant rekening moet houden met loon- en prijsstijgingen. Voor prijsstijgingen is een stelpost opgenomen. De verwachte loonstijgingen zijn verwerkt in de doorbelasting van 1Stroom.
- De tarieven van de onroerende-zaakbelastingen zijn gebaseerd op de op dit moment ingeschatte prijsontwikkeling van woningen per peildatum 1-1-2022.
- De tarieven van de afvalstoffenheffing, de reinigingsrechten en de rioolheffing zijn niet meer dan kostendekkend.
- Per 1 januari 2022 wordt uitgegaan van een inwoneraantal van 15.000.
- Voor het aantal wooneenheden wordt uitgegaan van 6.780 per 1 januari 2022.

Begrotingsresultaten en maatregelen

Het begrotingsresultaat wordt verkregen door het totaliseren van de saldi van de voorcalculaties na bestemming (inclusief reeds vastgestelde dotaties en onttrekkingen aan reserves), de aanvullende mutaties, de kosten van bedrijfsvoering, de vervangingsinvesteringen, de kosten van nieuw beleid en de in de paragraaf “Belastingtarieven” berekende opbrengsten van belastingmaatregelen.

Raming begroting 2022 - 2025

In onderstaande tabel staan de begrotingsresultaten 2022 - 2025 vermeld.

Begrotingsresultaten 2022 - 2025

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Saldo voorcalculaties voor bestemming	392	158	-140	-83
Mutaties reserves	-107	-327	-427	-498
Saldo voorcalculaties na bestemming	285	-169	-567	-581
Septembercirculaire	394	333	330	408
Totaal	679	164	-237	-173

Bedragen in €

Conform de voorschriften is eerst het saldo voor bestemming opgenomen, daarna het saldo na bestemming. De aangegeven mutaties reserves zijn de mutaties uit de voorcalculaties. Zie ook de paragraaf "Financiële begroting-Baten en lasten".

Septembercirculaire

Omdat hogere loon-en prjisstijgingen worden verwacht is het accres fors toegenomen. Bovenstaand bedrag genoemd onder septembercirculaire is gesaldeerd met een stelpost voor loon- en prijsstijgingen van € 200.000 en enkele kleine taakmuaties.

Belastingopbrengsten

Inflatieaanpassingen en aanpassingen van de kostendekkende belastingen zijn budgettair neutraal verwerkt in de ramingen.

Geprognosticeerde balans 2022

Balans rubriek	01-01-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Activa					
Vaste activa	33.778	34.595	35.140	34.244	33.443
Vlottende activa	8.477	8.477	8.477	8.477	8.477
Totaal activa	**42.255**	**43.072**	**43.617**	**42.271**	**41.920**
Passiva					
Reserves	732	-270	-73	-2	-2
Voorzieningen	2.636	2.880	2.955	2.833	2.597
Langlopende leningen	26.210	24.647	22.902	21.275	19.666
Vlottende passiva	12.678	15.815	17.833	18.615	19.659
Totaal passiva	**42.255**	**43.072**	**43.617**	**42.721**	**41.920**

Financiering

Zoals in de financieringsparagraaf aangegeven is er de komende jaren gemiddeld € 1.6 miljoen per jaar gefinancieerd moet worden Deze behoefte kan eerst gefinancieerd worden met het aantrekken van kasgeld. September 2021 is de rente van kasgeld nog negatief. Er mag voor € 3.5 miljoen gefinancierd worden met kasgeld. Daarboven moet er lang geld aangetrokken worden.

Stand en verloop van reserves

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Totaal reserves per 31/12	-470	-442	-514	-516

Bedragen x € 1.000

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met toekomstige onttrekkingen. Zie voor een toelichting de bijlage 'Overzicht van reserves en voorzieningen' in deze begroting.

Stand en verloop van voorzieningen

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Totaal voorzieningen per 31/12	2.880	2.955	2.833	2.597

Bedragen x € 1.000

De voorzieningen stijgen na 2021 als gevolg van de toevoegingen aan de volgende voorzieningen:

- Onderhoud wegen.
- Riolering.

Voor een uitgebreide toelichting op het verloop van de voorzieningen kan de nota 'Reserves en voorzieningen' en de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' worden geraadpleegd.

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten (x € 1.000)

Programma Bestuur	2022	2023	2024	2025
Lasten				
Baten				
Totaal				
Programma Maatschappij				
Lasten				
Baten				
Totaal				
Programma omgeving				
Lasten				
Uitvoeren woonvisie	15			
Beheerplannen	20			
Baten				
Totaal	35			
Bestemmingen				
Lasten				

Baten				
Bijdrage reserve tbv beheerplannen	20			
Bijdrage reserve kapitaalllasten	93	73	73	2
Totaal				
Totaal incidentele lasten	35			
Totaal incidentele baten	113	73	73	2
Saldo	-78	-73	-73	-2

Uitvoeren woonvisie, beheerplannen, dotatie algemene reserve

Structureel begrotingssaldo 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	392	158	-140	-83
Aanvulling septembercirculaire	394	333	330	408
Begrotingssaldo voor bestemming	**786**	**491**	**190**	**325**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-107	-327	-427	-498
Begrotingssaldo na bestemming	**`679**	**164**	**-237**	**-173**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-78	-73	-73	-2
Structureel begrotingssaldo	**601**	**91**	**-310**	**-175**

Financiële begroting - Conclusie

In het voorjaar is het herstelplan en de voorjaarsnota vastgesteld. In het herstelplan zijn bezuinigingen aangedragen en zijn er maatregelen genomen om de algemene reserve op peil te brengen. De voorjaarsnota was bescheiden van omvang. Naast de autonome ontwikkelingen zijn er bijna geen middelen vrijgemaakt voor nieuw beleid.

Ten opzichte van de voorjaarsnota zijn er twee grote wijzigingen aangebracht in de cijfers: de algemene uitkering is aangepast en structureel is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening wegen met een half miljoen opgehoogd. Zie voor wat beterft de algemene uitkering onderstaande tekst.

Algemene Uitkering

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire aangevuld met een raming voor de verwachte extra toevoeging vanwege het tekort op de jeugdhulp en rekeninghoudend met een herverdeelnadeel van € 40 per inwoner in 2025. De stelpost die is opgenomen voor de verwachte extra middelen jeugdhulp is conform de richtlijn van de provincie. Hierbij is uitgegaan van 75% van de door de arbitragecommissie genoemde compensatie.

Het laatste overzicht van de herverdeeleffecten geeft aan dat Westervoort een nadeel van € 69 per inwoner heeft te verwachten. Het maximum is echter € 60 per inwoner. Het is onzeker of dat voorstel ook het definitieve voorstel zal zijn.

De stand van de Algemene Reserve

De stand van de algemene reserve is het zorgenkindje. Deze zal einde 2021 negatief worden. In het kader van het herstelplan is in overleg met de provincie afgesproken dat in de exploitatie structurele dotaties aan de algemene reserve worden opgeomen. Dat is in 2022 € 200.000, in 2023 € 400.000 en vanaf 2024 € 500.000. Samen met eventuele overschotten zal dat weer moeten leiden tot een robuust weerstandsvermogen.

Conclusie

Door de genomen maatregelen uit het herstelplan, gevolgd door een beleidsarme voorjaarsnota is het gelukt om het meejarenperspectief te presenteren met positieve saldi. Inbegrepen zijn dan al de extra dotaties aan de algemene reserve. Hierbij dienen twee grote kanttekeningen te worden geplaatst. De gemeente Westervoort is nadeelgemeente in het kader van de herverdeling van het gemeentefonds. In overleg met de provincie is, in afwachting van definitieve cijfers, het nadeel voorlopig bepaald op € 40 per inwoner. Inmiddels is al een rapport verschenen waarin Westervoort een nadeel heeft van € 60 per inwoner. Dat is tevens het maximumrisico dat je bij de herverdeling kunt hebben. Maar ook dat is nog niet zeker.

De tweede kanttekening gaat over het risico dat de bezuinigingen, en dan met name die op het sociaal domein, niet gehaald worden. Vooralsnog is in de cijfers een extra budget voor het sociaal domein opgenomen van € 500.000.

Bijlagen

Kerngegevens

	Werkelijk per 1 januari 2021	Geraamd per 1 januari 2022
Inwoners:		
Jonger dan 20 jaar	3.053	3.082
van 20 - 64 jaar	8.817	8.836
van 65 jaar en ouder	3.150	3.082
Totaal	**15.020**	**15.000**
Bijstandsgerechtigden:		
IOAW	24	27
IOAZ	1	1
BBZ	4	2
WWB	307	329
Totaal	**336**	**360**
Fysieke structuur		
Woningen	6.772	6.772
Oppervlakte gemeente	784 ha	784 ha
Waarvan binnenwater	81 ha	81 ha

Financiële structuur (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2020	Begroting 2022
- Uitgaven/inkomsten voorcalculaties	44.037	40.871
Opbrengst belastingen/retributies:		
- Onroerende-zaakbelastingen	2.643	3.350
- Hondenbelasting	119	135
- Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	1.516	1.563
- Rioolheffing	1.578	1.602
- Precariobelasting	139	0
- Marktgelden	8	12
- Lijkbezorgingsrechten	26	28
- Leges omgevingsvergunning	142	88
- Algemene Uitkering Gemeentefonds(incl Sociaal Domein)	25.094	27.405

Stand reserves en voorzieningen

	per 31/12/2020	per 31/12/2021
Algemene Reserve	1.808	-10
Bestemmingsreserves	1.619	742
Voorzieningen	2.559	2.729
Totaal	5.986	3.461

Bedragen x € 1.000

Overzicht van reserves en voorzieningen

Overzicht verloop reserves

	Beginstand 1-1-2021	mutatie 2021	Beginstand 1-1-2022	Mutatie 2022	Eindstand 31-12-2022
Algemene Reserve	1.808	-1.908	-10	-909	-919
Bestemmingsreserves:					
Programma Bestuur					
Opleidingen	17	-17	0	0	0
Risicoinventarisatie	12	-12	0	0	0
Rekenkamer	8	-8	0	0	0
Opleidingen en excursie raad	12	-12	0	0	0
Verkiezingsborden	11	-11	0	0	0
Afschrijvingslasten Electrocar	5	-5	0	0	0
Programma maatschappij					
Armoedebeleid	15	-15	0	0	0
Combinatiefuncties	0	0	0	0	0
Onderwijsachterstandenbele	0	0	0	0	0
Zelfstandig reizen	0	0	0	0	0
Inburgering	15	0	15	0	15
Programma Omgeving					
Aanpassing Dorpstraat-Hamerstraat	65	0	65	0	65
Handhavingskosten Bouwen	48	0	48	0	48
Kunst	18	-18	0	0	0
Onderhoud Gebouwen	282	0	282	-20	262
Onderhoud Verlichting	66	-66	0	0	0
Revitalisering Ambacht	7	-7	0	0	0
Civiele Kunstwerken	0	0		0	
Uitvoering Masterplan Noord	10		10		10
Kapitaallasten Investeringen	497	-277	220	-73	147
Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Wegen	425	-425	0	0	0
Afvalfonds	39	0	39	0	39
Economische Toekomst	4	-4	0	0	0
Mosterdhof	63	0	63	0	63
Totaal bestemmingsreserves	**1.619**	**-877**	**742**	**-93**	**649**
Totaal					

Bedragen in € x 1.000

Algemene Reserve

Beheerder: Ondersteuning/Team advies

Doel

Reserve voor echt onvoorziene uitgaven en het afdekken van risico's.

Toekomstige stortingen/onttrekkingen

De saldi van de jaarrekeningen zullen met deze reserve worden geëgaliseerd. De verwachting is dat deze reserve eind 2021 negatief zal zijn. In het kader van het herstelplan zal deze reserve jaarlijks worden aangevuld zodat het weerstandsvermogen weer op niveau is.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2021	**€**	**1.808.170**
Onttrekkingen 2021		
Tekort 2020	€	2.576.432
	€	
Totaal onttrekkingen	**€**	2.576.432
Stortingen 2021		
Opheffen reserves (herstelplan)	€	758.088
Totaal stortingen	€	758.088
Stand per 31-12-2021	€	-10.174
Onttrekkingen 2022:	0	0
Tekort 2021	€	1.109.308
Stortingen 2022:	€	0
Storting conform herstelplan	€	200.000
Verwachte stand per 31-12-2022	**€**	-919.482

Bestemmingsreserves Programma Bestuur

Bestemmingsreserve "Opleidingen

Beheerder: Team Advies

Toelichting

In het kader van het herstelplan is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2021	**€**	**16.987**
Onttrekkingen 2021:		
Opheffing conform herstelplan	€	-16.987
Stortingen 2021:		0
Stand per 31-12-2021	**€**	**0**

Bestemmingsreserve "Risicoinventarisatie"

Beheerder: Team Advies

Toelichting

In het kader van het herstelplan is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2021	**€**	**12.000**
Onttrekkingen 2021:		
Opheffing conform herstelplan	€	-12.000
Stortingen 2021:		0
Stand per 31-12-2021	**€**	**0**

Bestemmingsreserve "Rekenkamer"

Beheerder: Griffier

Toelichting

In het kader van het herstelplan is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2021	**€**	**8.000**
Onttrekkingen 2021:		0
Opheffing conform herstelplan	€	-8.000
Stortingen 2021:		0
Stand per 31-12-2021	**€**	**0**

Bestemmingsreserve “Verkiezingsborden"

Beheerder: Team Belastingen en Burgerzaken

Toelichting

In het kader van het herstelplan is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2021	**€**	**11.598**
Onttrekkingen 2021:		0
Opheffing conform herstelplan	€	-11.598
Stortingen 2021:	€	0
Stand per 31-12-2021	**€**	**0**

Bestemmingsreserve “Afschrijvingslasten Electrocar"

Beheerder: Team Beheer Buiten

Toelichting

Bij vaststelling van de voorjaarsnota 2008 is besloten om uit het aanbestedingsvoordeel deze reserve te vormen. Het dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de electrocar. In 2020 is de laatste termijn afgeschreven.

In het kader van het herstelplan is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2021	**€**	**4.822**
Onttrekkingen 2021:		
Opheffing conform herstelplan	€	-4.822
Stortingen 2021:		0
Stand per 31-12-2021	**€**	0

Bestemmingsreserves Programma Maatschappij

Bestemmingsreserve Inburgering

Beheerder: Team Sociaal Domein

Toelichting

Vanaf 2011 worden via de algemene uitkering middelen voor de zogeheten combinatiefuncties ontvangen. Bij vaststelling van de jaarstukken 2011 en de najaarsnota 2012 is besloten om niet bestede middelen te reserveren. Dit aangezien baten en lasten in de jaren dat het project loopt niet steeds parallel zullen lopen.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**15.000**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**15.000**

Bestemmingsreserve Programma Omgeving

Bestemmingsreserve "Aanpassing Dorpstraat-Hamersestraat"

Beheerder: Team Realisatie en Beheer

Toelichting

Bij vaststelling van de begroting 2011 is besloten deze reserve te vormen. In 2020 zijn nog kosten voor de reconstructie Dorpstraat-Hamersestraat ten laste van de reserve gebracht. in overleg met aanwonenden zijn pallen gemaakt om de trillingshinder verder terug te dringen. De werkzaamheden worden eind 2021 en begin 2022 uitgevoerd en komen ten laste van deze reserve,

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**64.724**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**64.724**

Bestemmingsreserve "Handhavingskosten Bouwen"
Beheerder: Team Toezicht en Handhaving

Toelichting
Bij vaststelling van de rekening 2006 is besloten om deze reserve te vormen voor de in de toekomst te maken kosten van handhaving bij grotere incidentele bouwprojecten. Daarnaast is bij vaststelling van de voorjaarsnota 2006 besloten om 12% van de niet geraamde meeropbrengsten van de leges bouwvergunningen in deze reserve te storten.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**48.032**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**48.032**

Bestemmingsreserve "Kunst"
Beheerder: Team Sociaal Domein

Toelichting
Deze reserve is door het vaststellen van het Herstelplan in 2021 opgeheven.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**0**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	0

Bestemmingsreserve "Onderhoud Gebouwen"
Beheerder: Team Realisatie en Beheer

Toelichting
T
Op grond van het vastgestelde plan (MJOP) wordt het meerjarig onderhoud uitgevoerd. Omdat de uitgaven zijn gebaseerd op een gemiddeld jaarbedrag maar in de praktijk hier altijd van afwijken worden meer- of minder uitgaven geëgaliseerd met deze reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**282.123**
Onttrekkingen 2022: opstellen meerjaren onderhuodsplannen	€	20.000
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**262.123**

Bestemmingsreserve “Onderhoud Verlichting”
Beheerder: Team Realisatie en Beheer

Toelichting

In het kader van het Herstelplan is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**0**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**0**

Bestemmingsreserve "Revitalisering Ambacht"

Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Toelichting

Deze reserve is door het vaststellen van het Herstelplan in 2021 opgeheven.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**0**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**0**

Bestemmingsreserve "Uitvoering Masterplan Noord"

Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Toelichting

Bij vaststelling van de voorjaarsnota 2012 is besloten een reserve te vormen voor uitvoering van Masterplan Noord.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**10.476**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**10.476**

Bestemmingsreserve "Kapitaallasten Investeringen"

Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Toelichting

Bij het vaststellen van de voorjaarsnota 2011 is ingestemd met het bezuinigingsvoorstel tot vorming van de reserve ter dekking van kapitaallasten voor eenmalige investeringen.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**220.152**
Onttrekkingen 2022:	€	72..761
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**147.391**

Bestemmingsreserve "Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Wegen"

Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Toelichting
Deze reserve is door het vaststellen van het Herstelplan in 2021 opgeheven.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**0**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**0**

Bestemmingsreserve "Afvalfonds"
Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling
Toelichting
Bij vaststelling van de jaarstukken 2009 is besloten om de hiervoor in voorgaande jaren ontvangen vergoedingen te reserveren. De reserve kunnen we aanspreken om het tarief voor de afvalstoffenheffing, indien gewenst, te verlagen of om niet ingeschatte kosten incidenteel af te dekken.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**38.946**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**38.946**

Bestemmingsreserve "Economische Toekomst"

Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling
Toelichting
Deze reserve is door het vaststellen van het Herstelplan in 2021 opgeheven.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**0**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**0**

Bestemmingsreserve "Mosterdhof"
Beheerder: Team Ruimtelijke Ontwikkeling
Toelichting
Bij vaststelling van de najaarsnota 2019 is besloten een reserve te vormen voor de ontwikkeling van de Mosterdhof.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**62.915**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**62.915**

Voorzieningen

Overzicht verloop voorzieningen

	Beginstand 1-1-2021	Mutaties 2021	Beginstand 1-1-2022	Mutaties 2022	Eindstand 2022
Pensioenoverdracht Wethouders	366	-61	305	-60	245
Dubieuze debiteuren	83	-10	73	-10	63
De Schans	565	0	565	0	565
Afvalinzameling	171	0	171	0	171
Tariefsegalisatie Riolering	1.336	97	1.433	272	1.705
Onderhoud wegen	38	143	181	-36	145
Totaal voorzieningen	**2.559**	**170**	**2.729**	**166**	**2.895**

Bedragen in € x 1.000

Voorzieningen programma Bestuur

Voorziening "Pensioenoverdracht Wethouders"

Beheerder: Team Advies

Toelichting

Op grond van de wet APPA kunnen wethouders pensioenaanspraken die zijn opgebouwd bij vorige werkgevers overdragen. Het in deze voorziening opgenomen bedrag betreft een tweetal overgedragen pensioenen. De huidige op te bouwen pensioenrechten brengen we bij een verzekeraar onder.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**305.800**
Onttrekkingen 2022:	€	
Pensioen 2 voormalige wethouders	€ 60.561	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**245.339**

Voorziening "Dubieuze Debiteuren"

Beheerder: Team Financien en Belastingen

Toelichting

De voorziening dubieuze debiteuren is gevormd voor het risico van oninbaarheid van de debiteuren.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**73.2445**
Onttrekkingen 2022:	€	
Verwachte oninbaarverklaringen	€ 80.000	
Stortingen 2022:	€	
Vanuit exploitatie belastingsoorten	€ 70.000	
Stand per 31-12-2022	**€**	**73.245**

Voorzieningen programma Omgeving

Voorziening "Afvalinzameling"

Beheerder: Team Realisatie en Beheer

Toelichting

Op grond van het BBV dienen verschillen tussen de vooraf ingeschatte lasten/baten voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing en de werkelijke lasten/baten op nacalculatorische basis aan de voorziening te worden onttrokken dan wel toegevoegd. Zodoende blijft het geld wat burgers voor deze heffingen betalen te allen tijde hiervoor bestemd.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**170.546**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**170.546**

Voorziening "Tariefsegalisatie Riolering"

Beheerder: Team Realisatie en Beheer

Toelichting

Op grond van het BBV dienen verschillen tussen de vooraf ingeschatte lasten/baten voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing en de werkelijke lasten/baten op nacalculatorische basis aan de voorziening te worden onttrokken dan wel toegevoegd. Zodoende blijft het geld wat burgers voor deze heffingen betalen te allen tijde hiervoor bestemd.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**1.239.113**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	272.484
Stand per 31-12-2022	**€**	**1.442.096**

Voorziening "Onderhoud wegen"

Beheerder: Team Realisatie en Beheer

Toelichting

Het onderhouden van de wegen conform het Wegenbeheersplan. De voorziening wordt jaarlijks vanuit de exploitatie gevoed, terwijl de geplande maatregelen op deze voorziening worden geboekt.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**181.311**
Onttrekkingen 2022:	€	606.000
Stortingen 2022:	€	570.000
Stand per 31-12-2022	**€**	**145.311**

Voorziening "de Schans"

Beheerder: Ruimtelijke Ontwikkeling

Toelichting

Voor exploitaties met een geraamd tekort wordt een voorziening (op startwaarde) conform BBV getroffen om de berekende toekomstige tekorten af te dekken. Dit is een wettelijk voorgeschreven maatregel.

Omvang en mutaties		
Stand per 1-1-2022	**€**	**565.221**
Onttrekkingen 2022:	€	
Stortingen 2022:	€	
Stand per 31-12-2022	**€**	**565.221**

Vervangingsinvesteringen

Overzicht vervangingsinvesteringen 2022-2025

Omschrijving	Inv.	Jaar	2022	2023	2024	2025
Programma Bestuur						
Raad						
Vervanging Devices (conform VJN 2021)	24.500	2022		6.474	6.474	6.474
Gebouwen						
Gemeentehuis brandveiligheid (aansl RID/Bieb)	150.000	2022		2.641	2.641	2.641
Gemeentehuis elektrotechnische installaties	38.000	2022		763	763	763
Gemeentehuis vervanging hoofdverdeel- en groepenkast	30.000	2022		528	528	528
RID/Blbliotheek elektrotehnische installaties	10.500	2022		211	211	211
Programma Maatschappij						
Speeltoestellen						
Vervanging speeltoestellen (conform speelruimteplan 2019)	91.000	2022		10.397	10.397	10397
Vervanging speeltoestellen	76.000	2023 en verder			8.683	17.366
Programma Omgeving						
Openbare verlichting						
Uitvoering beleidsplan openbare verlichting	64.500	ieder jaar		3.499	6.998	10.497
Verkeer						
Fietspadenplan	70.000	ieder jaar		3.331	6.662	9.993
Rioleringsplan *1						
Meekoppelkansen klimaat regelen	137.500	ieder jaar		4.251	8.502	1.2.753
Vervangen riool kruising dorpstraat-zuidelijke parallelweg	150.000	2022		4.683	4.683	4.683
Vervangen riool Heilweg	825.000	2022		25.506	25.506	25.506
Vervangen riool Mosterdhof	300.000	2022		9.275	9.275	9.275
	1.967.000			71.513	91.277	111.041

Bedragen in €

*1 ten laste van de afvalstoffenheffing/reinigingsrechten, c.q. rioolrechten.

Bovengenoemde jaarlijkse lasten van de investeringen zijn verwerkt in de begroting.

EMU-saldo

In het bestuurlijk overleg (Ministerie van Financiën, VNG en IPO) is afgesproken dat het EMU-saldo over het begrotingsjaar, het voorgaande jaar en het navolgende jaar in de begroting wordt opgenomen.

	EMU-saldo	2021	2022	2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV, art 17c)	-844	796	380
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.314	1.237	1.237
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie		811	811
-4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.455	1.967	1.967
+5	De in mindering op onder vier bedoelde investeringen gebrachte bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen			
+6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)			
-6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa			
-7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.			
+8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)			
-8b	Boekwinst op grondverkopen			
-9	Betalingen ten laste van de voorzieningen			
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder een van de andere genoemde posten			
11b	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
	Berekend EMU-saldo	1.925	877	461

Bedragen in € 1.000

Toelichting

1. Saldi voor bestemming (zie financiële begroting).

Baten en Lasten per Taakveld 2022

TV	Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Gemeenteraad en (raads)-commissies	0	1.296.151	-1.296.151
0.2	Burgerzaken	157.759	296.262	-138.503
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	407.471	553.890	-146.419
0.4	Ondersteuning organisatie	160.340	5.146.395	-4.986.055
0.5	Treasury	114.876	-9.839	124.715
0.61	OZB-woningen	2.805.556	137.384	2.668.172
0.62	OZB-niet woningen	547.057	64.750	482.307
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0
0.64	Belastingen overig	135.031	30.562	104.469
0.7	Algemene Uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	27.404.581	0	27.404.581
0.8	Overige baten en lasten (excl. mutaties reserves)	0	225.702	-225.702
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	883.607	-883.607
1.2	Openbare orde en veiligheid	16.008	272.248	-256.240
Programma 1 Bestuur		31.748.679	8.897.112	22.851.567
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	128.000	-128.000
4.2	Onderwijshuisvesting	0	392.579	-392.579
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	359.641	912.248	-552.607
5.1	Sportbeleid en activering	6.000	260.562	-254.562
5.2	Sportaccommodaties	38.290	302.276	-263.986
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	1.800	93.259	-91.459
5.4	Musea	0	63.454	-63.454
5.5	Cultureel erfgoed	0	34.259	-34.259
5.6	Openbare bibliotheek	1.280	276.935	-275.655
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.695	964.258	-960.563
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	1.546.545	-1.546.545
6.2	Wijkteams	0	101.138	-101.138
6.3	Inkomensregelingen	5.272.774	6.557.916	-1.285.142
6.4	Begeleide participatie	0	2.732.836	-2.732.836
6.5	Arbeidsparticipatie	0	999.652	-999.652
6.6	Maatwerkvoorzieningen Wmo	41.000	812.148	-771.148
6.71	Sociaal Domein: AWBZ naar Wmo	140.059	3.647.953	-3.507.894
6.72	Sociaal Domein: Jeugdzorg	0	4.881.485	-4.881.485
6.81	Geescaleerde zorg 18+	0	234.785	-234.785
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	500.862	-500.862
7.1	Volksgezondheid JGZ	0	598.199	-598.199
Programma 2 Maatschappij		5.864.539	26.041.349	-20.176.810
2.1	Verkeer en vervoer	27.700	1.504.785	-1.477.085
2.2	Parkeren	2.050	14.225	-12.175
2.5	Openbaar vervoer	0	30.014	-30.014

3.1	Economische ontwikkeling	0	39.439	-39.439
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	56.784	85.742	-28.958
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	13.378	5.678	7.700
3.4	Economische promotie	0	132.532	-132.532
7.2	Riolering	1.602.416	1.346.750	255.666
7.3	Huishoudelijk afval huis aan huis inzamelen	1.775.260	1.191.215	584.045
7.4	Milieubeheer	0	425.273	-425.273
7.5	Begraafplaatsen	27.547	86.300	-58.753
8.1	Ruimtelijke ordening	5.200	458.615	-453.415
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	10.876	10.876	0
8.3	Wonen en bouwen	95.194	567.069	-471.875
Programma 3 Omgeving		3.616.405	5.898.513	-2.282.108
0.10	Mutaties reserves	92.761	200.000	-107.239
Totaal na bestemming		41.322.384	40.036.974	285.410

Bedragen in €

Overheadkosten

Een ingrijpende wijziging van de wet- en regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is dat de lasten en baten van overhead niet meer afzonderlijk worden toegerekend aan de beleidsprogramma's. De lasten en baten van overhead worden centraal verantwoord binnen dit programma. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies en kosten gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Voorbeelden hiervan zijn Huisvesting, Management, Financiën, Personeel & Organisatie, Inkoop, Juridische zaken, Control, Interne en Externe communicatie, Bestuurszaken en ondersteuning. Op deze wijze wordt inzicht gegeven in de concernbrede kosten overhead en daarnaast is door een éénduidige systematiek een betere vergelijking mogelijk met andere gemeenten. De overheadkosten worden op taakveld 0.4 verzameld.

Vanaf 2018 zijn alle bedrijfsvoeringskosten ondergebracht bij de fusie-organisatie 1Stroom. Het aandeel van Westervoort (37%) is geraamd op € 4,9 miljoen. In een percentage van de totale lasten is dat 12,2 %. (€ 4.946.000/ € 40.633.000).

Indicatoren

Overzicht verplichte indicatoren (peildatum 8 sept 2021)

Indicator	Westervoort	Nederland
Formatie fte per 1.000 inwoners (1stroom)	*6,79*	gegevens niet beschikbaar
Bezetting fte per 1.000 inwoners (1stroom)	*6,79*	gegevens niet beschikbaar
Apparaatskosten per inwoner	*€ 700*	gegevens niet beschikbaar
Externe inhuur als % van totale loonsom + inhuur externen	*0,8%*	gegevens niet beschikbaar
Overhead als % van totale lasten	*11,8%*	gegevens niet beschikbaar
Woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 827	€ 733
WOZ-waarde woningen (x € 1.000)	219	270
Nieuwbouw woningen (aantal per 1.000 woningen)	3,3	8,9
Huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	105	161
Hernieuwbare elektriciteit (%)	8,5%	20,1%
Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	0,7	2,2
Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	2,7	4,6
Diefstal uit woning (per 1.000 inwoners)	2	2,5
Vernieling en beschadiging (per 1.000 inwoners)	5,3	6,2
Verwijzingen HALT (per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)	14	11
Jongeren met delict voor rechter (% van jongeren 12-21)	1%	1%
Demografische druk (% aantal personen 0-20,> 65)	70,4%	70,1%
Niet-sporters (% niet wekelijkse sporters >19 jr)	48,4%	48,7%
Banen (per 1.000 inwoners 15-64 jaar)	320	796
Vestigingen per (1.000 inwoners 15-64 jaar)	114,1	158,4
Netto arbeidsparticipatie (% van werkzame beroepsbevolking)	68,3%	68,4%
Functiemenging	31,6%	53,2%
Bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners 18 jaar e.o.)	448,8	459,7
Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-65 jaar)	308,4	202
Wmo-clienten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)	550	700
Kinderen in armoede	8%	6%
Jeugdwerkeloosheid	2%	2%
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO+MBO)	2,1%	1,7%
Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	0,5	1,8
Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	36	26
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	15,6	11,9
Jongeren met jeugdreclassering (%jongeren 12 tot 23 jaar)	0,5%	0,4%
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,8%	1,2%

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Voor een toelichting op de verschillende indicatoren verwijzen wij naar de website www.waarstaatjegemeente. Bovenstaande indicatoren worden op deze site ververst zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Bovenstaand cijfers geven de stand weer op 8 september 2020.